

08.06.2020

Kokousaika 08.06.2020 16:00 - 17:19

Kokouspaikka Kaupungintalon terassikabinetti / sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan	pormestari
Sevander, Tomi (etänä)	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika (etänä)	
Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Raatikainen, Mika (etänä)	
Rantala, Marcus (etänä)	
Razmyar, Nasima (etänä)	apulaispormestari saapui 16:05, poissa: 341 §
Rydman, Wille (etänä)	
Sazonov, Daniel (etänä)	
Vanhanen, Reetta (etänä)	
Vesikansa, Sanna (etänä)	apulaispormestari
Vuorjoki, Anna (etänä)	
Yanar, Ozan (etänä)	
Meri, Otto	varajäsen
Särelä, Mikko (etänä)	varajäsen

Muut

Kivekäs, Otso (etänä)	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry (etänä)	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo (etänä)	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aho, Mikko (etänä)	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha (etänä)	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi (etänä)	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa (etänä)	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Gros, Nina (etänä)	henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa (etänä)	viestintäjohtaja
Kühn, Markus (etänä)	strategiajohtaja

08.06.2020

	Rinkineva, Marja-Leena (etänä)	elinkeinojohtaja
	Rope, Jenni (etänä)	kaupunginlakimies
	Saxholm, Tuula (etänä)	rahoitusjohtaja
		esteellinen: 350 §
	Summanen, Juha (etänä)	hallintojohtaja
	Katajamäki, Paula	viestintäasiantuntija
	Vennelä, Asta	hallintoasiantuntija
	Björksten, Jenni	hallintoasiantuntija
Puheenjohtaja		
	Jan Vapaavuori	pormestari
		341 - 355 §
Esittelijät		
	Jan Vapaavuori	pormestari
		341 - 342 §, 348 §
	Juha Summanen	hallintojohtaja
		343 - 344 §
	Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö
		345 - 347 §, 349 - 355 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Jenni Björksten	hallintoasiantuntija
		341 - 355 §

08.06.2020

§	Asia	
341	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
342	Asia/2	V 17.6.2020, Vuoden 2021 talousarvion valmistelua koskeva lähete-keskustelu
343	Asia/3	V 17.6.2020, Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston jäsenen valinta
344	Asia/4	V 17.6.2020, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta
345	Asia/5	V 17.6.2020, Kruunusiltojen linjaston raitiovaunukaluston hankesuunnitelma
346	Asia/6	V 17.6.2020, Hakaniemen kauppahallin maanalaisen huolto- ja huoltopihan hankesuunnitelma
347	Asia/7	V 17.6.2020, Rakennuksen myynti ja vuokrausperiaatteiden määrittäminen määrälalle (Esplanadinkappeli, Eteläesplanadi 1)
348	Asia/8	Helsingin kaupungin toimitilastrategia
349	Asia/9	Päiväkoti Perhosen uudisrakennuksen hankesuunnitelma
350	Asia/10	Tertiäri- ja primäärilainojen myöntäminen eräille asuntotuotannon hankkeille
351	Asia/11	Valtionperintöjen hakuperusteiden ja käyttötarkoituksen vahvistaminen
352	Asia/12	Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle oppivelvollisuuden laajentamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta
353	Asia/13	Valtuutettu Petra Malinin toivomusponsi keinoista pienituloisten joukkoliikenneliikennepöytäkirjan hinnan kohtuullistamisesta
354	Asia/14	Valtuutettu Eva Biaudetin toivomusponsi toimenpidesuunnitelmasta yhteistyössä HUSin ja kolmannen sektorin välillä mielenterveyspalveluissa ja oppilashuollossa
355	Asia/15	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

08.06.2020

Asia/1

§ 341

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Otto Meren ja Mikko Särelän sekä varatarkastajiksi Anna Vuorjoen ja Pia Pakarisen.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita pöytäkirjantarkastajiksi Terhi Koulumiehen sijasta Otto Meren ja Anni Sinnemäen sijasta Mikko Särelän

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Terhi Koulumiehen ja Anni Sinnemäen sekä varatarkastajiksi Anna Vuorjoen ja Pia Pakarisen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

08.06.2020

Asia/2

§ 342

V 17.6.2020, Vuoden 2021 talousarvion valmistelua koskeva lähetekeskustelu

HEL 2020-007352 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää käydä vuoden 2021 talousarvion valmistelua koskevan lähetekeskustelun.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 VM Taloudellinen katsaus 16042020
- 2 Liite 2 Kuntarahoituksen markkinakatsaus 05_2020
- 3 Liite 3 Yleinen taloustilanne - ennusteita ja tilastotietoja
- 4 Liite 4 Väestöennuste 4_2020
- 5 Liite 5 Koronan talousvaikutukset 29052020
- 6 Liite 6 Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1_2020
- 7 Liite 7 Asuntotuotanto ja asuntojen hinnat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin vakiintuneen suunnittelukäytännön mukaan kaupunginvaltuusto käy vuosittain seuraavan vuoden talousarviota koskevan lähetekeskustelun.

Talousarvioehdotus vuodelle 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2021–2023 julkaistaan pormestarin ehdotuksena lokakuussa 2020 ja tulee kaupunginvaltuuston käsittelyyn marraskuussa 2020.

Vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2021–2023 laatimisohejeet on tarkoitus käsitellä

kaupunginhallituksessa elokuussa 2020. Laatumisohjeisiin sisältyvän raamin lähtökohtia ovat valtuustokauden strategian taloustavoitteet, tilinpäätös 2019, kuluvan vuoden talousarvio ja ennusteet sekä seuraavan vuoden taloussuunnitelman mukaiset menot ja tulot sekä ennusteet yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja kuntatalousohjelmassa linjatut kuntatalouteen kohdistuvat valtion toimenpiteet.

Yleinen taloustilanne

Maailmanlaajuinen pandemia covid-19 on lisännyt globaalia talouden epävarmuutta. Väestön terveyden ja terveydenhuollon toimintakyvyn turvaamisen toimenpiteet ovat rajoittaneet liikkumista ja liiketoimintaa Suomessa sekä vaikuttaneet rajusti vientimarkkinoiden kysyntään.

Suomen bruttokansantuotteen (BKT) laskuarviot vuodelle 2020 vaihtelevat eri tutkimuslaitosten ja pankkien arvioissa 5,5–12 prosentin välillä. Vihriälän työryhmän arvio BKT:n laskusta vuonna 2020 oli yhdeksän prosenttia ja Etlan viimeisin arvio kahdeksan prosenttia. Talouden taantumien syvyyteen vaikuttavat rajoitustoimenpiteiden kesto, palautuminen rajoitustoimenpiteiden jälkeen, elvytustoimenpiteiden tehokkuus sekä yksityisen kulutuksen elpyminen. Vuonna 2021 BKT:n arvioidaan kasvavan 0–4 prosenttia. Alin arvio perustuu 12 prosentin BKT:n laskuun vuonna 2020 ja korkein Etlan kahdeksan prosentin BKT:n laskuun vuonna 2020. Työttömyysaste vaihtelee eri ennusteissa 8–12 prosentin välillä vuosina 2020 ja 2021.

Epidemian vaikutuksia lieventävät toimenpiteet maksavat julkiselle taloudelle useita miljardeja vuonna 2020. Talouden heikkeneminen vähentää verotuloja ja kasvattaa etuusmenoja. Koronakriisi kääntää julkisen talouden alijäämän, velan ja rahoitus- sekä takausvastuut nopeaan kasvuun. Julkisen talouden alijäämän ennustetaan heikkenevän vuonna 2020 vuoden 2019 toteumaan verrattuna 6,1–8,4 prosenttiyksikköä ja 2,9 prosenttiyksikköä vuonna 2021.

Suurimmat vaikutukset koronatilanteella on Suomessa yksityisiin palveluihin, teollisuuteen ja rakentamiseen. Majoitus-, ravitsemus- ja matkailualalla tuotantoa ei ole rajoitustoimien aikana. Tukku- ja vähittäiskaupassa sekä energia- ja vesihuollossa vaikutukset ovat pienempiä, julkisten palveluiden tuotanto kasvaa.

Kaupunkistrategian taloustavoitteet

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 ”Maailman toimivin kaupunki” mukaan kaupungin taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti, jotta kuntalaisten palvelut voidaan turvata pitkällä aikavälillä ja kaupunki on kilpailukykyinen sijaintipaikka yrityksille. Vastuullinen ta-

loudenpito merkitsee maltillista menokasvua ja investointien turvaamista talouden lasku- ja noususuhdanteissa.

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017–2021 vastuulliselle taloudenpidolle on asetettu seuraavat tavoitteet:

- Kaupunkitasoisen käyttötalouden kokonaisraamin määrittää väestönkasvuun, kustannustason nousuun ja tuottavuuden parantamiseen perustuva laskelma
- Tuottavuustavoite -0,5 prosenttia
- Toimintamenojen kasvua kohdennetaan erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia
- Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa palveluissa, joissa yksikkökustannukset ovat muita suuria kaupunkeja korkeammat
- Kokonaisinvestoinnit mitoitetaan tasolle, joka kyetään rahoittamaan tulorahoituksella siten, ettei lainakanta asukasta kohden kasva.

Kaupunkitasoinen käyttötalouden kokonaisraami perustuu kaupungin ennustettuun väestönkasvuun sekä kustannustason muutokseen (peruspalvelujen hintaindeksi) sekä puolen prosentin tuottavuuden parantamiseen. Käyttötalouden kokonaisraamin toteutuminen on yksi kaupunkistrategian mittareista.

Helsingin väestönkasvun ennustetaan hidastuvan vuonna 2020 ja vuonna 2021. Koronavirus vaikuttaa muuttoliikkeeseen, tulo- ja lähtömuutot vähenevät. Helsingin muuttotappion naapurikuntiin ennustetaan pienenevän vuosina 2021–2025, koska rakentamisen painopiste siirtyy Helsinkiin. Muun Suomen tulomuuttojen ennakoidaan vähenevän vuonna 2020, mutta palautuvan vuonna 2021. Ulkomaalaisten muuttovoiton ennustetaan pienenevän huomattavasti ja sen ei ennusteta palautuvan aikaisemmalle tasolle vuonna 2021. Väestöennusteen hedelmällisyysluvut on päivitetty vuosien 2017–2019 syntyvyyden perusteella, jonka vuoksi syntyvyys on alempi kuin kesäkuun 2019 ennusteessa. Nuorten aikuisten työttömyyden nopean kasvun arvioidaan alentavan syntyvyyttä vuonna 2021. Tulevina vuosina lisääntyy erityisesti 75 vuotta täyttäneiden määrä. 75–84-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan 7,4 prosenttia ja 85 vuotta täyttäneiden 1,1 prosenttia vuonna 2021. Vuodesta 2022 eteenpäin 85 vuotta täyttäneiden kasvun ennustetaan olevan yli kaksi prosenttia.

Kustannustason muutokseen vaikuttaa 28.5.2020 hyväksytty kunta-alan palkkaratkaisu, jonka sopimuskausi on kaikissa kunta-alan sopimuksissa 1.4.2020–28.2.2022. Sopimukset noudattavat kustannustasoltaan ns. yleistä linjaa. Kunta-alan sopimusten kustannusvaikutus on 23 kuukauden sopimusjaksolla 3,04 prosenttia. KT Kuntatyönantajien

08.06.2020

Asia/2

arvion mukaan vuonna 2021 palkkakustannukset nousevat keskimäärin 2,05 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Kustannusvaikutusarvio Helsingille on 35,6 miljoonaa euroa. Sopimus poistaa kilpailukykysovimuksen työajan pidennykset 31.8.2020 lukien, OVTES:ssä 1.8.2020. Työajan pidennyksistä luopumisen vastapainoksi sopimuksissa sovittiin työnantajille tulevista ns. vastaavista hyödyistä. Lääkärisopimuksessa työajan pidennykset jäävät.

Kaupunkitasoisen käyttötalouden kokonaisraamin tekijät ovat väestönkasvu, kustannustason muutos ja tuottavuus. Sekä väestökasvun että kustannustason muutoksen ennakoitaan pienevän aiemmin ennustetusta vuodelle 2021, jonka vuoksi strategiatavoitteen mahdollistama käyttötalouden menokasvu pienenee. Merkittävin ero on väestönkasvussa, jonka ennustetaan olevan 0,45 prosenttiyksikköä taloussuunnitelmaa 2021 alhaisempi. Kustannustason ennakoitaan laskevan 0,3 prosenttiyksikköä taloussuunnitelmasta. Muuttuneet kasvuprosentit ja tuottavuus mahdollistaisivat 2,39 prosentin käyttötalouden menojen kasvun, joka olisi 0,75 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuoden 2021 taloussuunnitelman pohjana ollut kasvuprosentti. Koronatilanne aiheuttaa lisämenoja vuodelle 2021 erityisesti sosiaali- ja terveystoimialalle sekä kaupungin elvytystoimenpiteisiin.

Yleisen taloustilanteen vaikutus Helsingin talouteen

BKT:n lasku vaikuttaa kaupungin verotuloihin. Seitsemän prosentin BKT:n lasku vuonna 2020 heikentäisi kaupungin verotuloja 370 miljoonaa euroa ja 12 prosentin BKT:n lasku 470 miljoonaa euroa vuoden 2020 talousarviossa arvioidusta. Vuoden 2021 taloussuunnitelmaan verrattuna verotulojen ennustetaan laskevan 363–436 miljoonaa.

Kaupungin käyttömenojen kasvu on strategiatavoitetta selkeästi voimakkaampaa ja samanaikaisesti kaupungin verotulot laskevat. Kaupungin vuosikate uhkaa heiketä vuosina 2020 ja 2021 jopa 500–700 miljoonaa voimassa olevaan taloussuunnitelmaan nähden. Näin merkittävä vuosikatteen heikkeneminen tarkoittaa, että investoinnit joudutaan rahoittamaan suurelta osin lainarahoituksella. Mikäli investointitaso pidetään taloussuunnitelman mukaisena (vuosittain noin miljardi) tarkoittaa se nykyisen noin yhden miljardin lainakannan kaksin- ja pahimmillaan jopa kolminkertaistumista tulevalla taloussuunnitelmakaudella. Strategiatavoitteen mukaisesti lainakanta per asukas ei saa strategiakaudella nousta. Strategiatavoite mahdollistaa vuosille 2020–2021 lisälainanottoa vain noin 230 miljoonaa euroa.

Kaupungin käyttömenoista palvelujen ostot ovat noin 43 prosenttia, henkilöstökulut noin kolmannes ja vuokratulot noin 13 prosenttia. Palvelujen ostoista noin 43 prosenttia Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoi-

topiirin maksuosuutta ja Helsingin seudun liikenteen kuntaosuutta. Vuokratuluista pääosa on sisäisiä vuokria. Käyttömenojen kasvun hillitsemisessä mahdollisia kaupunkitasoisia keinoja ovat esimerkiksi henkilöstökulujen vähentäminen, palveluverkkotarkastelut sekä tilatehokkuuden parantaminen.

Kaupungin käyttömenojen kasvuun paineita aiheuttavat myös hallitusohjelman kirjatut hankkeet. Nykyisessä taloustilanteessa voidaan pitää epätodennäköisenä, että esimerkiksi oppivelvollisuuden ja hoitajamitoituksen kustannukset korvattaisiin kunnille täysimääräisesti. Kustannuksia on yleensä aliarvioitu lainsäädäntövalmistelussa ja valtion rahoitus tilanne täysimääräisen korvauksen rahoittamiseksi tulee koronavirus tilanteen myötä olemaan poikkeuksellisen hankala. Ehdotettujen menolisäysten toteutuessa joudutaan kehyskaudella todennäköisesti kohdistamaan menoihin leikkauksia, jotka todennäköisesti kohdistuisivat hyvinvointiyhteiskunnan palvelujen yleiskatteelliseen perusrahoitukseen.

Koronan vaikutukset julkiseen talouteen, kuntatalouteen ja kaupungin talouteen

Valtion exit- ja jälleenrakennustyöryhmän (pj. Martti Hetemäki) 2. vaiheen raportin, Koronakriisin jälkihoito ja jälleenrakennus, mukaan rakenteellisia uudistuksia ei Suomessa pidä kriisin takia hidastaa, vaan tarve uudistuksille on entistä suurempi. Valtiovarainministeriön arvion mukaan velkasuhteen vakauttaminen 2020-luvun aikana vaatisi julkisen talouden vahvistamista vähintään noin 7 miljardilla eurolla. Julkisen talouden vahvistamisen vaihtoehtoja ovat mm. julkisten menojen kasvun hidastaminen, veronkorotukset ja rakenteelliset uudistukset, joilla lisätään työllisyyttä, vahvistetaan talouskasvun edellytyksiä tai kasvataan julkisen hallinnon tuottavuutta. Raportin mukaan työllisyyttä tukevat toimet eivät yksinään riitä palauttamaan julkista taloutta kestäväälle uralle. Jos velkasuhteen vakauttamista tavoiteltaisiin pelkällä työllisyyden kasvulla, tulisi työllisyystoimien kasvattaa työllisyyttä 240 000 hengellä ilman, että toimet kasvattaisivat julkisia menoja.

Raportissa todetaan, että koronakriisi vaikuttaa kuntatalouteen sekä välittömästi että viiveellä. Vaikutukset ovat erilaisia kuin aiemmissä kriiseissä. Välittömimmät ja suurimmat vaikutukset osuvat erityisesti kuntiin, jotka tähän saakka ovat olleet taloudeltaan vahvimpia eli kuntiin, joilla omien verotulojen osuus rahoituksesta on korkea. Näiden kuntien joukossa ovat maan väestöltään suurimmat pääkaupunkiseudun kunnat. Taloudeltaan vahvasti valtionosuuksiin nojanneisiin kuntiin vaikutus ei näyttäisi olevan yhtä voimakas.

Raportin mukaan koronapandemian kuntatalouden toimintakatetta heikentävän vaikutuksen oletetaan olevan nettomääräisesti noin 500–700

miljoonaa euroa vuodelle 2020. Huhtikuun 2020 ennusteen mukaan kuntien verotulot jäävät vuonna 2020 noin kaksi miljardia euroa alhaisemmaksi kuin syksyllä ennustettiin. Koronaepidemian vaikutusta ei voi täsmällisesti erottaa, mutta sen osuuden veroennusteen alenemasta arvioidaan olevan korkeintaan 1,6–1,8 miljardia euroa, mukaan lukien verojen maksulykkäyksestä aiheutuva verotuottojen siirtymä. Maksulykkäyksestä aiheutuvat menetykset kompensoidaan valtion budjetin kautta, joten nettomääräisen vaikutuksen kuntien verotuloihin arvioidaan enimmillään olevan 1,1–1,3 miljardia euroa.

Koronavirusepidemia vaikuttaa Helsingin kaupungin vuoden 2020 talousarvion toteutumiseen sekä vuoden 2021 talousarvion käyttömenojen tarpeisiin. Koronan välittömistä kustannuksista pääosa kohdistuu nykyarvioiden mukaan vuodelle 2020, mutta välillisiä kustannuksia syntyy vuodesta 2021 eteenpäin.

Koronavirusepidemian arvioidaan lisäävän kaupungin menoja noin 185 miljoonaa euroa vuonna 2020. Menolisäysarviot tarkentuvat jatkuvasti epidemiatilanteen ja rajoitustoimenpiteiden muuttuessa. Merkittävimmät menolisäykset kohdistuvat sosiaali- ja terveystoimialalle, erityisesti Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin maksuosuuden kasvuun sekä sosiaali- ja terveystoimien menolisäyksiin esimerkiksi suojatarvikkeistoissa, testauksessa ja henkilöstökustannuksissa. Vuoden 2021 koronan aiheuttamat menolisäykset ovat haastavia arvioida. Osa menolisäyksistä voi olla pysyviä johtuen muuttuneista suosituksista tai velvoitteista kohdistuen palveluihin. Menosäästöjä arvioidaan syntyvän 12 miljoonaa euroa vuonna 2020. Muiden kuin verotulojen osalta tulomenetyksien arvioidaan olevan 50 miljoonaa euroa sekä vuonna 2020 että vuonna 2021.

Rajoitustoimenpiteet aiheuttavat sosiaali- ja terveydenhuoltoon hoitovajetta, joka aiheuttaa jonojen purun tarvetta sekä kaupungin että erikoissairaanhoidon palveluissa. Lisäksi rajoitustoimenpiteet ovat sulkeneet ennaltaehkäiseviä ja kiireettömiä palveluita, jotka voivat lisätä raskeampien palveluiden tarvetta esimerkiksi lastensuojelussa ja ikäänntyvien palveluissa.

Valtion neljännessä lisätalousarvioesityksessä 2.6.2020 linjattiin 1,4 miljardin euron kuntatalouden tukipaketista koronakriisin vaikutusten vuoksi. Tuki koostuu neljästä kokonaisuudesta tuki sairaanhoitopiireille, kuntien yhteisöveron jako-osuuden nosto, peruspalvelujen valtionosuuden korotus sekä harkinnanvaraisen valtionosuuden määrän lisääminen. Suoraa valtionavustusta sairaanhoitopiireille varataan 200 miljoonaa euroa ja lisäksi korotetaan määräaikaaisesti kuntien yhteisöveron jako-osuutta 10 prosenttiyksiköllä, kuntien peruspalvelujen valtionosuutta 720 miljoonaa euroa ja harkinnanvaraista valtionosuutta 50 mil-

joonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuuden korotuksesta 550 miljoonalla eurolla korvataan kunnallisveron menetyksiä ja koronakriisistä aiheutuneita kustannuksia osin asukasta kohden tasasuuruisesti ja osin kunnallisveron tilittämisessä vuonna 2020 sovellettavien jakosuukausien mukaisesti. Peruspalvelujen valtionosuudesta osoitetaan lasten, nuorten ja perheiden sote-palveluihin 112,3 miljoonan euron lisäys, joka jaetaan kunnille alle 18-vuotiaiden määrän perusteella. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuudesta kohdennetaan 60 miljoonaa euroa ikäihmisten palveluiden turvaamiseen, joka jaetaan kunnille 65 vuotta täyttäneiden määrän perusteella. Lisäbudjettiesitykseen sisältyy myös muita toimenpiteitä, joilla tuetaan kuntien taloutta, kuten esimerkiksi joukkoliikenteen tuki ja valtionavustukset varhaiskasvatukseen, perusopetukseen ja toisen asteen koulutukseen. Joukkoliikenteen tuki, joka korvaisi lipputulojen menetystä olisi 100 miljoonaa euroa. Helsingille valtion kuntatalouden tukipaketti ilman sairaanhoitopiirien ja joukkoliikenteen tukia merkitsee noin 200 miljoonan euroa tukea, josta 110 miljoonaa euroa tuottaa yhteisöveron jako-osuuden korotus.

Vuodesta 2017 saakka jatkunut työttömien määrän lasku pysähtyi Helsingissä vuoden 2019/2020 vaihteessa ja tammikuussa työttömiä oli saman verran kuin vuotta aiemmin. Koronatilanne on vaikuttanut työllisyystilanteeseen nopeasti, työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut merkittävästi ja erityisesti on lisääntynyt kokoaikaisesti lomautettujen määrä. TEM:n työnvälitystilaston mukaan Helsingin työttömyysaste oli huhtikuussa 18,0 prosenttia, työttömiä oli 63 000, joista lomautettuja 41 prosenttia. Työttömien määrä kasvoi vuoden taakseen verrattuna 113 prosenttia ja ilman kokoaikaisesti lomautettuja työttömien määrä kasvoi 27 prosenttia vuoden takaisesta, 7 900 henkilöllä. Tammikuuhun 2020 verrattuna työttömiä oli huhtikuussa kaksinkertainen määrä, ilman lomautettuja työttömien määrä kasvoi 6 600.

Suurin osuus työttömäksi tai lomautetuksi joutuneista työllisistä työskentelee majoitus- ja ravitsemusliiketoiminnan, kuljetuksen, kaupan, hallinto- ja tukipalveluiden sekä taiteiden, viihteen ja virkistystyötoimialoilla. Palvelu- ja myyntityöntekijöiden osuus lomautetuista on merkittävä, aloilla työskentelee paljon nuoria naisia. Työttömien määrä on lisääntynyt etenkin alle 25-vuotiaissa ja 25–29-vuotiaissa. Ammattiryhmiin kuulumattomien työttömien määrä on myös kasvanut merkittävästi ja ryhmässä työttömyyden pitkittyminen on yleistä. Avoimien työpaikkojen määrä putosi huhtikuussa kolmanneksella vuoden takaisesta.

Kuluttajien luottamus Suomen talouden kehitykseen oli huhtikuussa poikkeuksellisen alhainen, koko maassa samaa luokkaa kuin finanssikriisin aikana. Kuluttajien luottamusindikaattori tippui Suomessa huhtikuussa -13,9:ään maaliskuun -7,1:stä. Pääkaupunkiseudulla tilanne oli

hieman parempi, luottamusindikaattori tippui -10,7:ään maaliskuun -5,2:sta.

Rakentaminen

Helsingissä oli toukokuun puolivälissä rakenteilla 10 352 asuntoa. Toukokuun puoliväliin mennessä asuntoja oli valmistunut 2 287, joka on enemmän kuin 2019 ja 2018 vastaavana aikana. Asuntoja aloitettiin samalla ajanjaksolla 2 490, joka on vuotta 2019 enemmän, mutta hieman vuotta 2018 vähemmän. Myönnettyjen rakennuslupien määrä on vuoden 2018 tasolla, vuonna 2019 myönnettyjä rakennuslupia oli selkeästi enemmän

Kerrosalana mitaten rakennuksia on rakenteilla 1,25 miljoonaa kerrosneliötä. Asuntorakentamisen osuus tästä on noin 63 prosenttia. Muista kuin asuinrakennuksista kerrosalaltaan suurin rakenteilla olevien rakennusten ryhmä ovat liikerakennukset (noin 114 000 kem²), toimistorakennukset (noin 86 000 kem²) ja liikenteen rakennukset (noin 86 000 kem²).

Alkuvuonna 2018 muun kuin asuntorakentamisen osuus rakenteilla olevista rakennuksista oli lähes 60 prosenttia, mutta tämän jälkeen asuntorakentamisen määrä ja osuus on kasvanut ja vastaavasti muun rakentamisen määrä ja osuus pienentynyt.

Asuntokauppojen määrä laski maaliskuussa, mutta hintojen kasvu jatkui. Rakennusteollisuus (RT) ennakoii toimijakyselyn perusteella, että koronatilanteen vaikutukset rakentamiseen voimistuvat vuoden loppua kohden. Meneillään olevat hankkeet valmistuvat, mutta uusia hankkeita ei käynnisty normaaliin tapaan. Normaalisti huhti-kesäkuussa aloitetaan kolmannes vuoden rakennushankkeista, hankkeiden lykkääntyessä ja peruuntuessa rakenteilla olevien hankkeiden määrä kääntyy laskuun. On mahdollista, että koronan vaikutukset rakentamisessa näkyvät tulevina vuosina, vaikka talous muutoin elpyisi. Rakentamisessa tulevaisuuden tuotanto- ja henkilöstöodotukset ovat laskeneet myös EK:n suhdannebarometrin mukaan. Erityisesti vapaarahoitteisen asuntotuotannon väheneminen nopeutuu kriisin seurauksena ja sen osuus on ollut asuntorakentamisesta viime vuosina kaksi kolmasosaa. Työvoiman tai materiaalien saatavuudessa ei ole Suomessa ilmennyt merkittäviä häiriöitä.

Helsingin erityispiirteet taloudessa

Helsingin seudulla tuotetaan lähes kolmannes koko maan bruttokansantuotteesta. Helsingissä sijaitsee noin 13 prosenttia maan yrityksistä, työskentelee 18 prosenttia yritysten henkilöstöstä sekä syntyy 20 prosenttia yritysten liikevaihdosta. Helsingin työpaikoissa työskentelee

merkittävä osa muita kuin helsinkiläisiä eli Helsingin työpaikat työllistävät yli kuntarajojen.

Helsingillä on muihin Suomen suuriin kaupunkeihin verrattuna suhteellisesti korkeammat yhteisöverotulot, vuokra- ja myyntitulot, verotettavat kunnallisverot sekä korkeampi kiinteistöveron kokonaiskertymä. Yhteisöverotuloihin vaikuttaa Helsingin elinkeinojen monipuolinen jakauma, yritysten pääkonttorien sijainti sekä muutamat yksittäiset veropohjan erityispiirrettekijät, kuten finanssisektorin työpaikkojen sekä eräiden globaalisti menestyneiden peliteollisuuden yritysten toimintojen keskittyminen Helsinkiin. Helsingin osuus kuntasektorille kohdentuvista yhteisöverotuloista (2018 valmistuneet verotiedot) on noin 2,2-kertainen verrattuna Helsingin osuuteen koko maan väestömäärästä. Suurimmista kaupungeista vastaava suhdeluku on Turussa noin 1,5 ja Espoossa 1,25 sekä Tampereella ja Vantaalla sen on molemmissa noin 1,0.

Helsingin maanvuokratulot ovat muita kaupunkeja suuremmat merkittävän maanomistuksen vuoksi.

Kunnallisveropohja on Helsingissä suurista kaupungeista Espoon jälkeen toiseksi vahvin. Keskimääräinen ja mediaanikunnallisvero Helsingissä on korkea muihin suuriin kaupunkeihin ja koko maahan nähden. Kunnallisveron keskiarvo Helsingissä 5 666 euroa, mediaani 4 620 euroa. Suurista kaupungeista vain Espoossa taso on korkeampi. Kunnallisveron keskiarvo koko maassa 4 891 euroa, mediaani 3 911 euroa. Kunnallisveron summan kasvu on ollut viime vuosina (2014–2018) Helsingissä vahvaa (5,3 prosenttia) muuhun maahan nähden (3,5 prosenttia), muttei poikkeuksellisen vahvaa muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna. Toisin kuin muissa suurissa kaupungeissa, kuten Espoossa ja Vantaalla, Helsingin kunnallisveron summan kasvusta noin 70 prosenttia on koostunut maksetun kunnallisveron tason kasvusta ja 30 prosenttia veronmaksajien määrän kasvusta. Korkeatuloisten veronmaksajien osuus maksajista on pieni, mutta heiltä kerättyjen verojen osuus verosummasta on suuri. Verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin ja koko maahan, Espoossa ja Helsingissä on suhteellisesti eniten korkeatuloisia veronmaksajia ($\geq 100\,000$ euroa). Heitä on Helsingissä 4,6 prosenttia, mutta heiltä kerätyt verot muodostavat 19,1 prosenttia verosummasta. Koko maassa vastaavat osuudet ovat 2,3 ja 10,8 prosenttia.

Helsingissä työllisyys on kehittynyt edullisesti ja uusia työpaikkoja on syntynyt erityisesti yrittäjien lisääntymisen myötä. Helsingissä 92 prosenttia veronalaisia tuloja saaneista elinkeinonharjoittajista maksaa kunnallisveroa. Yrittäjien tulotaso vaihtelee, yksinyrittäjiä löytyy niin tuottavista it-yrityksistä kuin satunnaisista tuloja saavista kulttuurialan yrittäjistä.

Helsinki on palveluvetoinen. Palvelualoilla työskentelee Helsingissä 84 prosenttia henkilöstöstä ja syntyy 63 prosenttia liikevaihdosta, muussa maassa vastaavat osuudet ovat 65 prosenttia henkilöstöstä ja 58 prosenttia liikevaihdosta. Muussa maassa jalostuksessa työskentelee enemmän henkilöstöä ja liikevaihto on suurempi, joilla ero suurilta osin selittyy. Palvelualojen liikevaihdon aleneminen Helsingissä johtaa palkkasumman ja verotulojen pienentymiseen. Tilastokeskuksen yritysten liikevaihtoluvuissa koronatilanne ei vielä näy maaliskuun luvuissa.

Palveluyritysten suhdannenäkymät romahtivat Suomessa huhtikuussa (saldoluku -64 kun 1/2020 luku oli -6). Uudenmaan osalta näkymät olivat hieman paremmat (-59, kun aiemmin -2). Palveluyritysten suhdannenäkymät ovat nyt selvästi alimmillaan koko mittaushistorian aikana (vuoden 2005 jälkeen). Työntekijöiden määrän odotetaan edelleen vähenevän kesää kohti.

Helsinkiin on keskittynyt taiteet, viihde ja virkistys -toimialan liiketoimintaa. Toimialan liikevaihto on moninkertaistunut ja on suurempi kuin majoitus- ja ravitsemustoiminnan. Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa yritysten lukumäärä on suunnilleen sama kuin taiteet, viihteet ja virkistys toimialalla, henkilöstömäärä on 10 000 henkilöä suurempi ja liikevaihto vajaan 60 prosenttia taiteet, viihteet ja virkistys -toimialan liikevaihdosta. Matkailu- ja ravitsemusala on työvoimavaltainen ja se vaikuttaa kaupungin verotuloihin erityisesti ansioverotulojen kautta. Majoitus- ja ravitsemuspalveluiden välilliset vaikutukset Helsingin elinvoimaisuuteen ovat merkittävät.

Helsingin palautuminen koronakriisistä

Helsinki haluaa strategiansa mukaisesti olla maailman toimivin kaupunki myös koronakriisin jälkeen. Koronavirusepidemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien vaikutukset ovat mittavia, pitkäkestoisia ja yllättäviä. Siksi kaupungin johtoryhmä on päättänyt käynnistää palautumisohjelman valmistelun. Kaupungin strategiaan perustuva palautumisohjelma rakentaa siltaa koronakriisin jälkeiseen aikaan kehittämällä kaupungin reagointi- ja sopeutumiskykyä sekä rakentamalla pohjaa uudistumiselle.

Koronakriisistä palautumiseen ja uudistumiseen tähtäävässä työssä on analysoitu toimintaympäristön muutoksia niin kaupunkilaisten ja yhteisöjen, yritysten kuin kaupunkiorganisaation näkökulmasta. Palautumisen suunnittelua jäsentävät teemat, joiden alle toimialat ja kanslia yhdessä kokoavat kriittisiä toimenpiteitä kattavammiksi ja vaikuttavammiksi kokonaisuuksiksi. Palautumisohjelman toimenpiteiden suunnittelu ja toimeenpano tapahtuvat pääosin osana kaupungin normaalia toimintaa, siellä missä palvelut tuotetaan.

Koronakriisin palautumisohjelma kokoaa toimenpiteet joilla koronavirusepidemian tuomiin terveydellisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin keskipitkän ja pitkän aikavälin haasteisiin vastataan sekä keinot vauhdittamaan toivottavaa kehitystä.

Palautumisohjelma perustuu kaupungin strategiaan. Ohjelmaa toteutetaan yhteistyössä toimialojen ja kanslian osastojen kanssa sekä tiiviisti mm. talouden ja toiminnan suunnitteluun kytkettynä. Ohjelma kokoaa ja tarkentaa sekä johtoryhmässä sovitusti tukee toteutusta ja seuraa koronakriisistä palautumisen kannalta olennaisia toimenpiteitä. Ohjelma fokusoii tarkasti muuttuneessa kriisin jälkeisessä toimintaympäristössä keinoihin joilla varmistetaan kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuminen: vastuullinen taloudenpito, uudistuvat palvelut, digitalisaation nopeuttaminen ja kestävä kehitys ja hiilineutraalisuus tavoitteiden saavuttaminen. Kaupunkistrategiassa korostettua toimintakulttuurin muutosta ja nopeaa sopeutumiskykyä tarvitaan mahdollisiin epidemian seuraaviin aaltoihin varautumisessa sekä pidemmän aikavälin vaikutuksiin mukautumisessa. Ohjelman kautta voidaan yli organisaatorajojen reagoida nopeasti muuttuvaan tilanteeseen tuottamalla palveluita uudella tavalla ja rajoituksia purkamalla, mutta myös mahdollisesti niitä palauttamalla.

Yhteenveto

Kaupungin vastuullisen taloudenpidon ansiosta Helsingin taloustilanne oli koronakriisin iskiessä hyvä. Kriisin vaikutukset kaupungin verotuloihin ja menokasvuun ovat merkittävät ja sen vuoksi vastuullinen taloudenpito korostuu. Käyttötalouden menokasvun tulee olla maltillista, jotta kaupunki voi palautua kriisistä, mahdollistaa kasvun, turvata palvelut ja olla kilpailukykyinen paikka yritysten ja matkailijoiden näkökulmasta. Samalla tulee huolehtia, että koronatilanteen pitkäaikaiset vaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi, kiinnittäen erityistä huomiota väestöryhmiin ja yrityksiin, joissa vaikutukset ovat suurimmat. Talouden elpymisen tulee kestämään useita vuosia. Matkailu- ja ravintola-alalla sekä niihin kytkeytyvillä palveluilla vaikutukset tulevat olemaan pitkäkestoisia. Taloustilannetta tulee tarkastella usean vuoden aikaperspektiivillä sekä tehdä maltillisia ja kestäviä toimenpiteitä taloustilanteen tasapainottamiseksi.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.06.2020

Asia/2

-
- 1 Liite 1 VM Taloudellinen katsaus 16042020
 - 2 Liite 2 Kuntarahoituksen markkinakatsaus 05_2020
 - 3 Liite 3 Yleinen taloustilanne - ennusteita ja tilastotietoja
 - 4 Liite 4 Väestöennuste 4_2020
 - 5 Liite 5 Koronan talousvaikutukset 29052020
 - 6 Liite 6 Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1_2020
 - 7 Liite 7 Asuntotuotanto ja asuntojen hinnat

Oheismateriaali

- 1 Valtion exit- ja jälleenrakennustyöryhmän 2. vaiheen raportti, Koronakriisin jälkihoito ja jälleenrakennus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 343

V 17.6.2020, Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston jäsenen valinta

HEL 2020-007244 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Vafa Järnefeltille eron kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Hanna-Leena Hemmingin jäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Pia Pakarisen ehdotuksesta esittää Hanna-Leena Hemmingiä jäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björkstén, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 26.2.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Vafa Järnefeltille eron kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Vafa Järnefeltin (Kok.) 7.6.2017 § 268 jäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Vafa Järnefelt pyytää 26.2.2020 eroa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston jäsenen luottamustoimesta ulkomaan työkomennuksen vuoksi.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björkstén, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 26.2.2020

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

08.06.2020

Asia/3

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Ympäristö- ja lupajaosto
Taloushallintopalveluliikelaitos
Tarkastusvirasto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.06.2020

Asia/4

§ 344

V 17.6.2020, Käräjäoikeuden lautamiehen valinta

HEL 2020-006192 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Riitta Segercrantzille eron käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta 1.7.2020 alkaen ja
- valitsee Minna Mäkisen käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (Tietosuojalaki 29 §)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.06.2020

Asia/4

Kaupunginvaltuusto valitsi 21.6.2017 § 294 Riitta Segercrantzin (SDP) käräjäoikeuden lautamieheksi vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Riitta Segercrantz pyytää 2.5.2020 eroa käräjäoikeuden lautamiehen luottamustoimesta 1.7.2020 alkaen saavutettuaan lautamiehen eroamisiän.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (675/2016) mukaan valtuusto valitsee käräjäoikeuden lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Käräjäoikeuden lautamiehestä on soveltuvien osin voimassa, mitä kunnan luottamushenkilöstä säädetään.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Käräjäoikeuden lautamieheksi valittavan tulee täyttää käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 2 §:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björkstén, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (Tietosuojalaki 29 §)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.06.2020

Asia/5

§ 345

V 17.6.2020, Kruunusiltojen linjaston raitiovaunukaluston hankesuunnitelma

HEL 2020-004987 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Kruunusiltojen raitiovaunukaluston hankesuunnitelman siten, että hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta sisältäen vaunujen toimitukset, vaihto-osat, projektiin sisältyvät erillishankinnat, hankinnan aikaiset lisä- ja muutostyöt sekä rakentamisen aikaiset korot on yhteensä enintään 97 600 000 euroa huhtikuun 2020 kustannustasossa. Hanke toteutetaan siten, että raitiovaunut tulevat liikenteeseen Kruunusiltojen raitiotielinjojen rakentamisen, koeajojen ja valmistumisen edellyttämässä aikataulussa vuonna 2026 alkavan liikenteen tarpeisiin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 NRV 2030 Hankesuunnitelma
- 2 HSL:n lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Liikenneliikelaitoksen johtokunta esittää Kruunusiltojen raitiovaunukaluston hankesuunnitelman 14.4.2020 hyväksymistä.

Kruunusiltojen raitiolinjaston liikennöinti suunnittelussa laajuudessa edellyttää uuden raitiovaunukaluston hankintaa. Laajasalon raitiotieverkko on suunniteltu liikennöitäväksi kahteen suuntaan ajettavilla noin 35 metriä pitkillä pikaraitiovaunuilla.

08.06.2020

Asia/5

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Hanke on kaupunkistrategian mukainen ja se tukee kaupunkistrategian tavoitteita kestävästä kasvun turvaamisesta. Kaupunkistrategian mukaan liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan.

Aiemmat päätökset

Kaupunginvaltuusto päätti 31.8.2016 § 210 Kruunusillat-hankkeen toteuttamisesta.

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunta 28.10.2019 § 176 ja kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 31.10.2019 § 101 valitsivat Kruunusillat-hankkeen allianssikumppanit.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman hyväksymispäätöksessä todettiin, että hankkeen toteuttaminen edellyttää investointeja raitiovaunukalustoon. Tuolloin investointikustannuksiksi arvioitiin noin 93 000 000 euroa.

Kruunusillat-hankkeessa rakennetaan raitiotieyhteys kantakaupungista Laajasaloon. Suunnitelman mukaan Laajasaloon tulee kaksi raitiolinjaa, joista toisen päätepysäkki tulee Yliskylään Reposalmentielle ja toisen Haakoninlahden uudelle asuinalueelle.

Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen allianssihankeena käynnistyi loppuvuodesta 2019 allianssin kehitysvaiheella ja kevään 2020 aikana HKL on valmistellut Laajasalon raitiovaunuvaihtokorin hankesuunnitelmaa.

Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelmassa Yliskylän linjan kalustoksi oli ehdotettu 45 metriä pitkiä kahteen suuntaan ajettavia raitiovaunuja ja Haakoninlahdelle noin 30 metriä pitkiä yhteen suuntaan ajettavia raitiovaunuja. Jatkosuunnittelussa molempien linjojen kalustoksi valittiin 35 metriä pitkiä kahteen suuntaan ajettava raitiovaunu.

Nykyinen raitiovaunukalusto

HKL:n nykyinen linjaliikenteessä käytettävä kaupunkiraitiovaunukalusto koostuu yhteensä 122 raitiovaunusta. Lisäksi Raide-Jokeri-pikaraitiotietä varten on tilattu 29 raitiovaunua.

Kantakaupungin raitioliikennettä varten HKL:llä on käytössä 52 peruskorjattua osittain matalalattiaista MLNRV-raitiovaunua sekä 70 täysin matalalattiaista Artic-raitiovaunua.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Raide-Jokerin kalustoksi on tilattu 29 kpl Artic-raitiovaunun pohjalta kehitettyjä kahteen suuntaan ajettavia Artic XL-vaunuja. Niissä on ovet molemmin puolin ja ohjaamot molemmissa päissä vaunua, joten ne eivät tarvitse kääntösilmukoita päätepysäkeillään. Artic XL-vaunut soveltuvat esikaupunkilinjojen kuten Kruunusiltojen ja rakennettavien kaupunkibulevardien liikenteeseen. Raide-Jokerin vaunujen matkustajakapasiteetti on nykyisiä kantakaupunkilinjaston vaunuja suurempi ja vaunut on suunniteltu myöhemmin tarvittaessa pidennettäviksi. Ensimmäinen Artic XL-vaunu toimitetaan koekäyttöön kantakaupungin raitiotieverkolle vuonna 2020.

Kaikki nykyiset kaupunkiraitiovaunut sekä Raide-Jokeria varten tilatut vaunut tarvitaan kyseisten linjastojen liikenteeseen.

Kaluston hallintamalli

HKL tuottaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) tilaaman raitioliikenteen. Erityisalojen hankintalain ja EU:n joukkoliikenteen palvelusopimusasetuksen mukaisesti HSL ostaa raitioliikennepalvelut suorahankintana HKL:ltä.

Mahdollinen uusien tai olemassa olevien liikennöintikokonaisuuksien kilpailuttaminen ei vaikuta liikenteessä käytettävien raitiovaunujen määrään ja tarpeeseen, koska vaunumäärän perustana on suunniteltu ja toteutettava raitioliikenne. Kruunusiltojen linjaston kaluston hankinta on käynnistettävä niin, että liikennöintiin on käytettävissä raitiovaunuja Kruunusiltojen valmistuttua.

Nykytilanteessa raitiovaunut hankitaan Helsingin kaupungin omaisuudeksi ja liikennepalvelun myyntihinta HSL:lle sisältää korvauksen raitiovaunuihin sidotusta pääomasta sekä vaunujen kunnossapidosta ja käytöstä. Omistuksen tarkemmat ratkaisut, ml. HSL:n hankintakäytäntöjen ja HKL:n aseman ja organisaation mahdolliset muutokset, eivät vaikuta raitiovaunujen tarpeeseen.

Kruunusiltojen linjaston kalustotarve

Nykyinen raitiovaunukalusto ei riitä Kruunusiltojen linjojen liikenteeseen, vaan uutta rataa ja sen liikennettä varten on hankittava lisää raitiovaunuja. Kruunusiltojen raitioliikenteen kuormituslaskelmien perusteella linjaston liikenteeseen tarvitaan suurempia vaunuja kuin kantakaupunkiliikenteen 27 metriä pitkät vaunut.

Suunnitelmien mukaan Kruunusiltojen linjaston vaunut kulkevat Laajasalosta Hakaniemeen ja edelleen Rautatieasemalle. Nykyisten suunnitelmien perusteella Kaivokadulle ei tulla rakentamaan raitiovaunuille

kääntösilmukkaa, vaan kahteen suuntaan ajettavat vaunut vaihtavat ajosuuntaa Kaivokadun päätepysäkillä.

Kruunusiltojen linjaston vaunut ajavat Hakaniemen ja Kaivokadun välin samaa rataa kuin kantakaupungin raitioliikenne, joten vaunujen on oltava yhteensopivia tämän rataosan rakenteiden kanssa.

Linjaston liikennöintiin tarvittavan kalustomäärän lisäksi Kruunusiltojen linjaston kalustotarpeessa on huomioitu kaluston kunnossapitoon tarvittava varakalusto. Hankittava kalustomäärä perustuu HKL:n tavoiteohjelman mukaiseen 90 %:n käyttöastetavoitteeseen. Kantakaupunkilinjaston raitiovaunut eivät sovellu kalustovajeen korvaamiseen kahteen suuntaan ajettavalla linjastolla.

Suunnitellun palvelutason ja liikennöintiolosuhteiden simuloinnin perusteella HSL on arvioinut liikennöintiin tarvittavan 15 vuoroa Yliskylän linjalla ja 5 vuoroa Haakoninlahden linjalla. Kruunusiltojen linjaston liikennöinti vaatii varavaunut mukaan lukien yhteensä 23 kappaletta 35 metriä pitkiä raitiovaunuja.

Kalustohankkeeseen sisällytettävällä vaihto-osahankinnalla mahdollistetaan kaluston tehokkaampi korjaus- ja huoltotoiminta ja täten vähennetään linjaston liikennöintiin vaadittavaa kalustomäärää.

Kruunusiltojen linjaston raitiovaunujen määrää on käytetty hyväksi myös Laajasaloon suunniteltavan raitiovaunuvarikon mitoituksessa.

Hankkeen toteuttaminen

Hankkeessa hankitaan yhteensä 23 kappaletta 35-metrisiä kahteen suuntaan ajettavia raitiovaunuja Kruunusiltojen linjaston liikennöintiin. Vaunujen tulee soveltua raitioliikenteeseen Helsingin seudulla ja erityisesti Kruunusiltojen merellisessä ympäristössä. Vaunujen tulee olla kokonaistaloudellisesti edullisia elinkaarensa aikana, mutta myös luotettavia ja muunneltavia teknisiltä ratkaisuiltaan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon esteettömyysvaatimukset.

Hanke toteutetaan niin, että raitiovaunut toimitetaan Helsinkiin Kruunusiltojen linjaston rakentamisen, koeajojen ja valmistumisen edellyttämässä aikataulussa. Kaluston hankinta voidaan toteuttaa uutena kilpailutettavana kalustohankintana, jolloin siihen on mahdollista sisällyttää kalusto-optiot suunnitteilla oleville kaupunkibulevardien raitiolinjoille sekä mahdollisesti Vantaan raitiotielle.

Kruunusilloille tarvittavan kaluston hankinta voidaan HKL:n käsityksen mukaan toteuttaa myös käyttämällä Artic -kalustohankinnan jäljellä olevia kalusto-optioita. Tarkemmat hankintaa koskevat määrittelyt hankin-

08.06.2020

Asia/5

tatavasta, mahdollisista optioratkaisuista, jne. tehdään hankkeen jatko-suunnittelussa ja sisältyvät hankintaprosessiin.

Kaluston tekniset ratkaisut

Kruunusiltojen linjaston kaluston pitää olla yhteensopivaa Raide-Jokerin ja kantakaupungin raitinfran kanssa. Yhteensopivuudella saavutetaan kustannushyötyjä liikenteen ylläpidossa ja vaunujen kunnossapidossa.

Kunnossapito muodostaa suuren osan raitiovaunun elinkaaren aikaisista kustannuksista. Kunnossapidon tarve ja kustannukset riippuvat raitiovaunun rakenteesta sekä käytettyjen osien ja materiaalien laadusta. Elinkaarikustannusten asianmukainen huomiointi ja korostaminen kalustohankkeessa alentaa raitiovaunuun sen koko elinkaaren aikana sitoutuvia kustannuksia laadukkaampien teknisten ratkaisujen kautta. Hankkeessa hankittavien raitiovaunujen pitää olla vaunujen toimituksen jälkeen myöhemmässä vaiheessa tarvittaessa teknisesti muunnettavissa noin 45 metriä pitkäksi kalustoksi, mikäli Laajasalon matkustajamäärät ja linjastoratkaisu tätä vaativat.

Esteettömyyden hyvällä suunnittelulla taataan, että liikuntarajoitteiset tai näkövammaiset voivat turvallisesti käyttää raitiovaunua. Kaluston materiaali- ja energiatehokkuus ovat tärkeitä ominaisuuksia kaluston ympäristövaikutusten minimoimisessa. Vaunujen osien uudelleen käyttö ja/tai kierrättäminen täytyy olla huomioitu. Raitiovaunujen kunnossapidossa merkittävää kunnossapitokustannusten säästöä voidaan saavuttaa kaluston kulumisen ja kunnan seurantaan perustuvalla kunnossapitokäytännöllä.

Hankkeen kustannusten muodostuminen

Hankkeen arvonlisäverottomiksi kustannuksiksi on arvioitu yhteensä 97 600 000 euroa. Hankkeen kustannustason (esityksen mukaisesti huhtikuu 2020) tarkempi indeksipohjainen määrittely tehdään hankintaratkaisun osana ja tätä indeksiä käytetään hankkeen kustannuksien seurannassa. Hankkeen kustannukset muodostuvat pääosin hankittavista raitiovaunuista sisältäen vaunujen suunnittelukustannukset. Vaihtosien osuus hankkeen kustannuksista on noin 1 000 000 euroa. Lisäksi hankkeelle tulee hankkeen projektinjohdon ja -valvonnan kustannuksia arviolta 1 300 000 euroa.

Hankkeen kokonaiskustannukseen on sisällytetty rakentamisen aikainen korko n. 1 870 000 euroa.

Kaupunginvaltuuston 27.11.2019 § 340 hyväksymään, vuoden 2020 talousarvioon sisältyvässä HKL:n 10-vuotisessa investointiohjelmassa on

varauduttu Kruunusillat-hankkeen kalustohankintaan yhteensä 108 200 000 eurolla. Tarvittava vaunumäärä on täsmäntynyt vuoden 2020 talousarviosuunnittelusta.

Vuodelle 2020 kohdistuu hankkeesta yhteensä n. 300 000 euroa. Vuosille 2021–2029 kohdistuvat kustannukset otetaan huomioon HKL:n talousarvioiden laatimisessa kyseisille vuosille. Hankkeen kustannusarvioon sisältyy n. 5 % hankevaraus, jolla mahdollistetaan suunnittelun ja toteutuksen aikaiset muutos- ja lisätyöt.

Raitiovaunujen muotoilullisen konseptin kehittämisestä ja siihen liittyvistä muotoilijan kustannuksista vastaa HSL, joka varautuu kaluston uushankintavaihtoehdossa tähän erillisellä budjetilla.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Hanke aiheuttaa 30 vuoden poistoajalla tasapoistoina 3 300 000 euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

HKL vakuuttaa raitiovaunut kaupungin vakuutusrahaston kautta. Vakuutusrahastomaksu on 0,1 % omaisuuden arvosta, joten 30 vuoden aikana vakuutusrahastomaksuja kertyy n. 1 200 000 euroa. HKL rahoittaa hankkeen lainarahoituksella. Korkokulut ovat yhteensä noin 39 800 000 euroa (korkokanta 3% ja laina-aika 25 vuotta). Hankkeen kokonaiskustannukseen sisältyvä valmistuksen aikainen korko (1 870 000 euroa) on laskettu erikseen.

Vaunujen käyttökustannukset ovat arviolta 4 300 000 euroa vuodessa, sisältäen ajoenergian ja kunnossapitokustannukset. Siten hankkeen kokonaisvaikutukset kaupungin käyttötalouteen ovat 30 vuoden aikana n. 7 600 000 euroa vuodessa. HKL:n nykyisen liikennöintisopimuksen mukaisesti HKL laskuttaa vaunuhankinnan poistot, korot ja vakuutusrahastomaksun HSL:ltä osana liikennöintikorvauksen pääomaosuutta. Vaunuhankinnan pääomakulut vaikuttavat HSL:lle kohdistuvien kulujen kautta joukkoliikennelippujen hintoihin ja jäsenkuntien maksuosuuksiin.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunto

HSL:n hallitus on antanut hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon. Lausunnon mukaan HSL hyväksyy Kruunusiltojen raitiovaunukaluston hankinnan hankesuunnitelman siten, että HKL tilaa Kruunusiltojen liikenteeseen raitiovaunut. HSL hyväksyy hankkeen kokonaiskustannuksiksi enintään 97 600 000 euroa.

Toimivalta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.06.2020

Asia/5

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 NRV 2030 Hankesuunnitelma
- 2 HSL:n lausunto

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Liikenneliikelaitos

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 30.04.2020 § 75

HEL 2020-004987 T 08 00 02

Esitys

Liikenneliikelaitoksen johtokunta esitti kaupunginhallitukselle Kruunusiltojen raitiovaunukaluston hankesuunnitelman 14.4.2020 hyväksymistä esityksen mukaan niin, että

- hankkeen arvonlisäveroton kokonaishinta yhteensä sisältäen vau-
nujen toimitukset, vaihto-osat, projektiin sisältyvät erillishankinnat,
hankinnan aikaiset lisä- ja muutostyöt sekä rakentamisen aikaiset
korot on enintään 97,6 milj. euroa kustannustasossa huhtikuu 2020
- hanke toteutetaan niin, että raitiovaunut tulevat liikenteeseen Kruu-
nusiltojen raitiotielinjojen rakentamisen, koeajojen ja valmistumisen
edellyttämässä aikataulussa vuonna 2026 alkavan liikenteen tarpei-
siin

Käsittely

30.04.2020 Ehdotuksen mukaan

08.06.2020

Asia/5

Merkittiin, että esittelijä poisti Esittelijän perustelut kohdasta Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen 5:n kappaleen ”Siten hankkeen kokonaisvaikutukset kaupungin käyttötalouteen ovat 30 vuoden aikana n. 7,6 milj. euroa vuodessa”.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Terhi Ruokolainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 34799
terhi.ruokolainen(a)hel.fi

08.06.2020

Asia/6

§ 346

V 17.6.2020, Hakaniemen kauppahallin maanalaisen huoltopihan hankesuunnitelma

HEL 2020-006515 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle:

A)

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Hakaniemen kauppahallin maanalaisen huoltopihan 29.4.2020 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 2 543 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 19 785 000 euroa maaliskuun 2020 kustannustasossa. Hankkeella ole pääomavuokraikutusta.

B)

Kaupunginvaltuusto siirtää vuoden 2020 talousarviokohdan 8 02 Rakennukset sitovasta alakohdasta 8 02 01 Rakennukset, uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön 4 000 000 euroa talousarviokohdan 8 01 Kiinteä omaisuus sitovaan alakohtaan 8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi seuraavasti:

- alakohdasta 8 02 01 02 Kasvatus- ja koulutustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet siirretään 4 000 000 euroa alakohtaan 8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma 29.4.2020 Hakaniemen kauppahallin maanalainen huoltopiha

Muutoksenhaku

A) ja B)

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Hakaniemen alueen kehittämistä edistetään voimassa olevien asemakaavojen sekä valmisteilla olevan Hakaniementorin asemakaavaluonnoksen pohjalta. Voimassa olevan asemakaavan mukaan Hakaniementorin kannen alle saa sijoittaa pysäköintilaitoksen. Tuolloin pysäköintilaitoksen yhteyteen on rakennettava Hakaniemen kauppahallin maanalainen huoltopiha sekä metroliikenteen lippuhallin huoltoyhteys.

Maanalaisen huoltopihan lastausalue palvelee kuorma- ja pakettiautoilla tapahtuvaa jakeluliikennettä. Yhteys huoltopihalta kauppahalliin järjestetään kahdella tavarahissillä sekä porrashuoneella. Huoltopihalle sijoittuu myös kauppahallin jätehuolto. Huoltopiha palvelee ainoastaan kauppahallin tavaratoimituksia ja jätehuoltoa. Sinne ei sijoiteta pysäköintipaikkoja.

Maanalaisen huoltopihan myötä on maanpäälliselle entiselle lastaus- ja pysäköintipaikalle luotavissa viihtyisiä torimyynti-, terassi- ja tapahtuma-alue. Julkisivumuutos mahdollistaa myös kauppahallin sisätilojen kehittämisen.

Esittelijän perustelut

Asemakaava

Hakaniemen alue on Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan liike- ja palvelukeskusta-alue (C1), jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikuluttuuriin alueena. Yleiskaavan mukaan erityistä huomiota tulee kiinnittää jalankulkijan mittakaavaan sekä jalankulku-, pysäköinti-, huolto- ja julkisen liikenteen järjestelyjen toimivuuteen. Pysäköinnin tulee ensisijaisesti olla maanalla ja kadunvarressa.

Alueella on voimassa asemakaava nro 11313 (hyväksytty 8.6.2005, voimaan 5.8.2005), jossa toripinnan alle, tason -6.6 yläpuolelle saa sijoittaa pysäköintilaitoksen. Pysäköintilaitokseen on sijoitettava Hakaniemen kauppahallin huoltopiha lastausalueineen. Lisäksi saadaan rakentaa jalankulun yhteys kauppahallin ja lippuhallin välille. Tasoerot tulee ratkaista hissein.

Asemakaava edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumisesta. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen ja tukee alueen kehittämistä keskusta-alueena. Huoltopihan rakentaminen on

voimassa olevan kaavan mukaista alueen kehittämistä, jolla parannetaan kauppahallin ja torin toiminnallisia edellytyksiä.

Maanalaisen huoltopihan toteutuminen vaikuttaa erityisesti siihen, että torin ja kauppahallin välinen yhteys parantuu kaupunkikuvallisesti sekä toiminnallisesti. Huoltopihan toteutuksen yhteydessä kauppahallin edustan maanpinnan korkotasoa nostetaan, jolloin yhteys torilta kauppahalliin paranee. Samalla nykyinen huoltopiha voidaan ottaa osaksi torin ja kauppahallin toiminnallista kokonaisuutta. Alueelle on mahdollista sijoittaa kauppahalliin kytkeytyvä terassialue suojeltutavoitteet huomioon ottaen.

Kauppahallin aiempi huoltoliikenne

Aiemmin kauppahallin huolto- ja jakeluliikenne on toiminut torilla sijainneen kauppahallin pysäköintialueen kautta. Torinpuoleista näkymää on hallinnut pysäköintialue, huoltopiha jätekontteineen ja lastauslaitureineen. Nämä jätekontit, betoniset lastauslaiturit, kuljetushäkit- ja laatikot, huolto- ja jakeluliikenne sekä kauppahallin pysäköintialue sekoittavat näkymää eivätkä tue kaupunkikuvallisesti merkittävän kiinteistön arvokkuutta. Myös kauppahallin houkuttelevuus ja saavutettavuus kärsivät.

Maanalainen huoltopiha

Torikannen alle rakennettava huoltopiha poistaa edellä mainitun toiminnan ja autoliikenteen torilta. Sen seurauksena torialueesta tulee turvallinen ja yhtenäinen kokonaisuus. Lisäksi se mahdollistaa täysin uudenlaisen vision kauppahallin ja torialueen toiminnalle. Huoltopihan rakentaminen on voimassa olevan kaavan mukaista alueen kehittämistä, jolla parannetaan kauppahallin ja torin toiminnallisia edellytyksiä, kehitetään aluetta kävelypainotteisena alueena sekä kohotetaan alueen kaupunkikuvallista laatutasoa.

Huoltopiha sijoittuu välittömästi kauppahallin eteen, torikannen alapuolelle. Sen liikennöintiin käytetään jo olemassa olevaa Merihaan väestösuojan ajoramppia, jota syvennetään jakeluliikenteelle sopivaksi.

Huoltopihan lastausalue palvelee kuorma- ja pakettiautoilla tapahtuvaa jakeluliikennettä. Yhteys huoltopihalta kauppahalliin järjestetään kahdella tavarahissillä sekä porrashuoneella. Huoltopihalle sijoittuvat myös kauppahallin jätehuoltokontit. Huoltopiha palvelee ainoastaan kauppahallin tavaratoimituksia ja jätehuoltoa eikä sinne sijoiteta pysäköintipaikkoja.

Erillinen jalankulun yhdyskäytävä kauppahallin ja metroliikenteen lippuhallin välille sijoittuu huoltopihan länsireunaan, josta on myös hissiyh-

teys kauppahalliin. Kaupunginvaltuusto on 14.3.2018, § 61 hyväksynyt Hakaniemen kauppahallin peruskorjauksen enimmäishinnan korottamisen. Päätöksen mukaiset maanalaisen huoltopihan ja metroluikenteen lippuhallin yhteen liittävien porras- ja hissikulujen rakennustyöt ovat jo käynnissä.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Julkisivumuutos

Avaamalla torinpuoleista julkisivua ja tuomalla torikauppaa lähemmäs kauppahallia on entiselle lastaus- ja pysäköintipaikalle luotavissa viihtyisä terassi ja tapahtuma-alue. Julkisivumuutos mahdollistaa myös kauppahallin sisätilojen kehittämisen. Julkisivumuutokselle on saatu rakennusvalvontaviranomaisen myöntämä poikkeuslupa 1.8.2019, § 32.

Valoisasta, avarasta ja helposti saavutettavasta Hakaniemen kauppahallin väistötilasta saatu hyvä kauppias- ja asiakaspalautte tukevat edellä mainittuja muutoksia. Myös muihin Hakaniemen kehityshankkeisiin kuuluvat toimisto- ja liikerakennukset, hotelli ja kruunusiltojen raitioliikenne sekä mahdollinen pisararata tulevat lisäämään torialueen käyttäjiä, jolloin Hakaniemen sykkivä sydän tarjoaa kokonaisvaltaisen torielämyksen.

Pysäköintilaitos

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto on 29.1.2018, § 3 päättänyt varata Antilooppi Oy:lle alueen Hakaniemen torin alle suunniteltavasta ja rakennettavasta pysäköintilaitoksesta.

Antilooppi Oy on esittänyt sekä kallioon että välittömästi torin alle sijoitettavan pysäköintilaitoksen periaateratkaisut. Pysäköintilaitoksen periaateratkaisujen vertailussa on todettu, että päältä auki kaivettava välittömästi torin alle sijoittuva pysäköintilaitos on haasteellinen muun muassa alueen maaperän pilaantuneisuuden sekä meriveden ja pohjaveden vuoksi. Lisäksi torin reunassa olisi tehtävä merkittäviä johtosiirtoja. Perinteinen niin sanottu toriparkki aiheuttaisi rakentamisen aikana merkittävää haittaa tori- ja kauppahallikaupalle sekä estäisi tapahtumien järjestämisen torilla.

Vaihtoehtoisessa kallioon sijoitettavan pysäköintilaitoksen rakentamisessa louhintatöitä voitaisiin tehdä neljässä kohdassa torin ja Hakaniemenrannan alueella, mutta työt rajoittaisivat torin käyttöä vähäisesti toriparkin rakentamiseen verrattuna. Lisäksi kallioparkin rakentamisessa voitaisiin hyödyntää jo valmiina olevaa sisäänajoyhteyttä.

Antilooppi Oy on jättänyt syväälle kallioon louhittavaa kallioparkkia koskevan asemakaavamuutoshakemuksen kesäkuussa 2019. Hankkeen tekninen suunnittelu on aloitettu pidetyn seurantaryhmän kokouksen mukaisesti. Suunnitteluvarausvaiheessa ajatus oli pysäköintilaitoksen toteuttaminen suunnilleen samaan tasoon kuin kauppahallin kellari. Nyt muuttuneessa tilanteessa pysäköintilaitoksen lattiataso sijoittuu 20 metriä alemmas, eikä sillä ole enää yhteyttä huoltopihaan. Näin ollen on sujuvinta on teettää maanalainen huoltopiha kauppahallin peruskorjauksen yhteydessä. Suunnitteluvastuu maanalaisen huoltopihan osalta on siirtynyt kaupunkiympäristön toimialalle.

Kaupunginkanslian tilahankkeiden hankeohjausryhmä on edellyttänyt selvitystä huoltopihan sijoittamisesta kallioon louhittavan pysäköintilaitoksen yhteyteen. Kalliopiha vaihtoehtoa on käsitelty ohjausryhmän kokouksessa 5.2.2020, jossa se todettiin toiminnallisesti haastavaksi sekä rakennusteknisesti erittäin riskialttiiksi. Vaihtoehdon ei todettu myöskään tuovan kustannussäästöjä.

Aikatauluvaikutukset

Koska Antilooppi Oy on päätenyt esittämään pysäköintilaitoksen toteuttamista syväälle kallioon louhittavana pysäköintilaitoksena, eivät sen louhintatyöt tule häiritsemään toritoimintaa eikä Hakaniemen kauppahallin väistötilan siirto ole riippuvainen sen aikataulusta. Huoltopihan rakentaminen tulee kytkeä nyt käynnissä olevaan kauppahallin peruskorjausrakkaan, jolloin hankkeen valmistuttua käynnistyvä kauppahalli- ja toritoiminta voivat jatkaa keskeytyksettä. Huoltopihan rakennustyöt siirtävät valmistumisaikaa kesästä 2021 vuoden 2022 alkuun.

Mikäli huoltopihan rakennustyöt siirtyisivät alkavaksi vasta kauppahallin peruskorjauksen valmistuttua ja kauppahallitoiminnan käynnistyttyä, olisi se kauppahallikaupan näkökulmasta ei-toivottavaa, sillä torinpuoleiset sisäänkäynnit tulisi sulkea ja väliaikaiset huoltotilat ja jätehuolto sijoittuisivat mahdollisesti Hakaniemen torikadulle, jonne tulisi järjestää lastauslaituri sekä väliaikainen reitti halliin Hämeentien puolelta. Myös hätäpoistumiseen tarvittaisiin uusia reittejä. Kokonaan uuden pohjarakennustyömaan käynnistäminen nostaisi lisäksi rakennuskustannuksia.

Rakennuskustannukset ja niiden rahoitus

Huoltopihan talotekniikan rakentaminen, sisäänajoluiskan syventäminen, torikannen vedenohjauksen parantaminen, terassin ja ikkuna-aukkojen rakentaminen, maanalaisten rakenteiden sekä paloteknisten töiden ja pintarakennetöiden kustannukset, yhteensä noin 14 785 000 euroa, kohdistetaan tilakustannuksiksi ja rahoitetaan talonrakentamisen talousarviokohdasta 8 02 01 06 Muut uudis- ja lisärakennushankkeet. Hankkeen esirakentamisen kustannukset, muun muassa saastuneiden

maiden poistosta, pohjalaatan ankkuroinnista, putkisiirroista ym., yhteensä noin 5 000 000 euroa, rahoitetaan talousarvion alakohdasta 8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi.

Hankkeelle ei ole varattu rahoitusta vuoden 2020 talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamishankkeissa eikä esirakentamisen määrärahoissa. Alun perin hanke oli tarkoitus toteuttaa pysäköintilaitoksen toteuttamisen yhteydessä. Täsmennyneiden suunnitelmien mukaan maanalaisen huoltopihan rakentaminen on kuitenkin sujuvinta toteuttaa kauppahallin peruskorjauksen yhteydessä.

Hankkeen rahoitustarve vuonna 2020 on noin 6 000 000 euroa. Viivästyvistä talonrakentamisen uudishankkeista ennustetaan jäävän käyttämättä 25 000 000 euroa. Tästä käyttämättä jäävästä määrärahasta käytetään 2 000 000 euroa huoltopihan maanrakennustöihin ja 4 000 000 euroa siirretään talousarvion alakohtaan 8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi. Vuoden 2021 rahoitustarve otetaan huomioon seuraavassa talousarvion investointiohjelman ehdotuksissa.

Tilakustannus käyttäjälle

Hakaniemen kauppahallin huoltopiha rakennetaan erityisesti koko Hakaniemen alueen kehittämistarpeiden vuoksi. Torialue vapautuu muuhun käyttöön, kun nykyinen huoltoalue torilta kauppahallin eteläpuolelta siirretään maan alle.

Asiaan vaikuttaa myös mahdollinen pysäköintilaitoksen rakentaminen. Mikäli huoltopihan rakentamisen pääomakustannuksista tulisi pääomavuokravaikutusta käyttäjälle, olisi sillä merkittäviä vaikutuksia hallikauppiailta perittäviin vuokriin. Tämä otetaan huomioon talousarvion valmistelussa, Rakennukset -talousarviokohdan toimintakatteessa.

Huoltopihan ylläpitokustannuksiksi on alustavasti arvioitu 4,25 euroa/m²/kuukaudessa. Huoltopihan laajuudeksi on suunniteltu noin 2 500 m² näin ollen ylläpitokustannus olisi noin 10 625 euroa kuukaudessa ja noin 130 000 euroa vuodessa. Ylläpitokustannukset tarkentuvat, kun vastuunjako muun muassa ajoyhteyden huollon osalta tarkentuu. Huoltopihaan liittyvät ylläpitokustannukset kohdistetaan toteutuman mukaan kaupunkiympäristön toimialan Tukutorille.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alv.nro FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

08.06.2020

Asia/6

Hankkeen toteutusvastuu on kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudella. Tilan ylläpidosta vastaavat Tukutori ja kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet ylläpito -palvelu laadittavan vastuunjakotaulukon mukaisesti.

Hankkeen rakentamisen on tarkoitus alkaa heinäkuussa 2020 ja valmistua tammikuussa 2022.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma 29.4.2020 Hakaniemen kauppahallin maanalainen huoltopiha

Muutoksenhaku

A) ja B) Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 28.05.2020 § 72

HEL 2020-006515 T 10 06 00

Kiinteistötunnus 091-011-000G-0101

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Hakaniemen kauppahallin maanalaisen huoltopihan rakentamisen 29.4.2020 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen laajuus on noin 2 649 brm² ja raken-

08.06.2020

Asia/6

tamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 19 785 000 euroa maaliskuun 2020 kustannustasossa. Hankkeella ei ole pääoma- vuokraaikusta.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle vuoden 2020 talousarviokohdan 802 Rakennukset sitovasta alakohdasta 8 02 01 Rakennukset, uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön siirrettäväksi 4 000 000 euroa sitovaan alakohtaan 8 03 01 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi seuraavasti:

8 02 01 Rakennukset, uudis- ja lisärakennushankkeet 8 02 01 02 Kasvatus- ja koulutustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet 4 000 000 euroa siirretään alakohtaan.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen 8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen 4 000 000 euroa.

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen suunnittelua odottamatta hankepäätöstä.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Käsittely

28.05.2020 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten että bruttoneliötä täydennettiin hankesuunnitelman kokonaisbruttoneliötä vastaavaksi.

Asian aikana kuultavana oli projektipäällikkö Mika Kontkanen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Mika Kontkanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 39747
mika.kontkanen(a)hel.fi
Sakari Heikkinen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38458
sakari.heikkinen(a)hel.fi

§ 347

V 17.6.2020, Rakennuksen myynti ja vuokrausperiaatteiden määrittäminen määrälalle (Esplanadinkappeli, Eteläesplanadi 1)

HEL 2020-006558 T 10 01 01 02

HEL 2020-006519 T 10 01 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

A)

Kaupunginvaltuusto päättää myydä Helsingin kaupungin 3. kaupunginosan (Kaartinkaupunki) puistoalueella 3P102 (91-3-9903-102) sijaitsevan Esplanadinkappelin rakennuksen Helsingin Osuuskauppa Elanolle (Y-tunnus 1837954-9) seuraavin ehdoin:

1. Kauppahinta on kaksikymmentämiljoonaa (20 000 000) euroa.
2. Kauppahinta maksetaan yhdessä erässä kaupanteossa.
3. Kauppakirja allekirjoitetaan sen jälkeen, kun myyntipäätös on saanut lainvoiman. Rakennuksen sijaintia koskevan määräalan maanvuokrasopimus allekirjoitetaan samanaikaisesti.
4. Muilta osin noudatetaan liitteenä 1 olevan kauppakirjaluonnoksen ehtoja.

B)

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Helsingin kaupungin 3. kaupunginosan (Kaartinkaupunki) puistoalueesta 3P102 (91-3-9903-102) liitteen 2 mukaisen noin 1 512 m²:n suuruisen määräalan vuokrausperiaatteet seuraavasti:

1. Määräalan vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa 148 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.
2. Vuokra-aika on 30.6.2070 saakka.
3. Muutoin noudatetaan liitteenä 3 olevan vuokrasopimusluonnoksen mukaisia liike- ja toimistoalueen ehtoja sekä kaupunkiympäristölautakunnan päättämiä lisäehtoja.

Esittelijä

08.06.2020

Asia/7

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rakennuksen kauppakirja luonnos
- 2 Kartta vuokra-alueesta
- 3 Maanvuokrasopimusluonnos

Muutoksenhaku

A) ja B) Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote Helsingin Osuuskauppa Elanto
Otteen liitteet Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki omistaa Esplanadin puistossa sijaitsevan rakennuksen, Esplanadinkappelin. Rakennus sijaitsee kaupungin omistamalla puistoalueella. Rakennus on tarkoitus myydä ja määräala, jolla rakennus sijaitsee on tarkoitus vuokrata rakennuksen nykyiselle vuokralaiselle Helsingin Osuuskauppa Elannolle kahvila- ja ravintolatoiminnan harjoittamista varten.

Esittelijän perustelut

Esplanadinkappeli

Helsingin kaupunki omistaa Esplanadin puistossa osoitteessa Ete-läesplanadi 1, 00130 Helsinki sijaitsevan rakennuksen (Esplanadinkappeli). Rakennus sijaitsee kaupungin omistamalla noin 1 512 m²:n suuruisella määräalalla. Rakennuksen on alun perin suunnitellut arkkitehti Axel Hampus Dalströmin ja se otettiin käyttöön vuonna 1867. Rakennus on välttävissä kunnossa eikä kaupungilla ei ole sille oma käyttötarvetta palvelutuotannossa. Kaupungin intressissä ei myöskään ole rakennuksen korjaaminen. Rakennus on vuokrattu Helsingin Osuuskauppa Elannolle kahvila- ja ravintolatoiminnan harjoittamista varten.

Peruskorjaustarve

Kulttuurihistoriallisesti huomattavan arvokkaan, pinta-alaltaan noin 1 103 m²:n suuruisen rakennuksen kellaritiloissa on havaittu sisäilmaongelma, joka vaatii pikaisia korjaustoimenpiteitä. Rakennuksen vuokralainen on suorittanut jo osan vaadittavista korjauksista. Lisäksi rakennus vaatii arvioiden mukaan myös perusparannuksen. Tehtyjen selvitysten perusteella arvio perusparannuksen kustannuksista on noin 7,6 miljoonaa euroa (0% alv). Vastuu perusparannuksesta siirtyy rakennuksen kaupan myötä kaupungilta ostajalle.

Avoin tarjouskilpailu

Rakennus myydään avoimella tarjouskilpailulla. Ilmoitus on julkaistu muun muassa Kauppalehdessä (17.3.2020). Myyntikonsulttina on toiminut Jones Lang LaSalle (JLL), joka jatkoi rakennuksen markkinointia ja yhteydenpitoa sijoittajiin. JLL oli yhteydessä yli 50:een sijoittajaan, joista 22 allekirjoitti salassapitosopimuksen ja heille lähetettiin kohteen myyntiesite. Kolme sijoittajaa teki kohteesta tarjouksen, joista Helsingin Osuuskauppa Elannon tekemä tarjous oli selvästi paras.

Kuntalain 130 §:n mukaan kunta voi luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi omistamansa kiinteistön kilpailutilanteessa markkinoilla toimivalle tarjouskilpailulla, jolle ei aseteta ehtoja. Tarjouskilpailun on oltava avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi. Lisäksi kunta laissa todetaan, että kunnan on otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

Rakennus myydään kilpailutilanteessa markkinoilla toimivalle yritykselle, joten rakennuksen myynnin tulee perustua avoimeen tarjouskilpailuun, jolle ei aseteta ehtoja. Rakennuksen myymiseksi järjestetyille tarjouskilpailulle ei ole asetettu kuntalain tarkoittamia kiellettyjä ehtoja. Avoin tarjouskilpailu edellyttää, että siitä on tiedotettava riittävästi. Ilmoitus tarjouskilpailusta on julkaistu valtakunnallisessa sanomalehdessä yli kaksi kuukautta ennen päätöksentekoa, minkä lisäksi potentiaalisille ostajille kohdistettua markkinointia on jatkettu sanomalehti-ilmoituksen jälkeen. Tarjouskilpailun järjestäminen on täten saatettu kaikkien potentiaalisten ostajien tietoon. Kun kiinteistö myydään avoimella tarjouskilpailulla, ei kauppaan sisälly kiellettyä valtiontukea.

Kiinteistöpoliittinen ohjelma

Rakennuksen myynti toteuttaa kaupunginhallituksen 24.6.2019, 485 § hyväksymää kiinteistöpoliittista ohjelmaa. Sen mukaan kaupunki harjoittaa aktiivista omistajapolitiikkaa luopumalla niistä tiloista, joita kau-

punki ei tarvitse omassa palvelutuotannossaan ja joiden omistamiseen ei liity muita strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutarpeita.

Asemakaavatiedot

Rakennus ja vuokra-alue sijaitsevat Esplanadin puistossa, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristökohde (RKY, Esplanadi-Bulevardi). Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1836, joka on vanhentunut. Alueella on voimassa rakennuskielto.

Vuokra-aluekartta on liitteenä 2.

Vuokra-aika ja vuokran määrä

Vuokra-ajan esitetään olevan noin 50 vuotta eli 30.6.2070 saakka. Pitkä vuokra-aika on perusteltu ottaen huomioon vuokra-alueella sijaitsevan, myytävän rakennuksen peruskorjaustarve ja sen huomattavan korkeat kustannukset.

Määräalalle esitettävien vuokrausperiaatteiden mukaan vuosivuokra määräytyy pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa kerrosneliömetrihintaa 148 euroa. Hintatasossa 3/2020 (ind. 19,73) kerrosneliömetrihintaa on noin 2 920 euroa. Vuosivuokra tällä hetkellä on noin 164 544 euroa.

Vuokratasosta on saatu ulkopuolisen asiantuntijan arviolausunto.

Maanvuokrasopimuksen ehdot

Vuokrattavan määräalan maanvuokrasopimuksessa on erityisiä ehtoja koskien muun muassa rakennuksen kunnostusvelvollisuutta, lunastuskorvausta, toimenpiteitä vuokra-ajan päättyessä, tunnelin poistumistievarausta, vuokra-alueen liittymistä saumattomasti ympäröivään puistoon, vuokra-alueella sijaitsevan yleisö-wc:n peruskorjausta ja ylläpitoa sekä etuoikeutta saada vuokralle vuokra-alueen läheisyydessä sijaitseva kesäkioski.

Maanvuokrasopimuksen ehdot on laadittu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituksen ja maisemasuunnittelun kanssa. Lisäksi valmisteluun on osallistunut kaupunginmuseon edustajia.

Muutoin vuokrattavan määräalan maanvuokrasopimus tehdään kaupunkiympäristötoimialan tavanomaisin toimitilatonttia koskevin maanvuokrasopimusehdoin.

Vuokrasopimusluonnos on liitteenä 3.

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunkiympäristölautakunta on 26.5.2020 esittänyt kaupunginhallitukselle osoitteessa Eteläesplanadi 1, Helsinki sijaitsevan rakennuksen (Esplanadinkappeli) myyntiä. Lautakunta on yksimielisesti hyväksynyt vastaehdotuksen jonka mukaan ”Lautakunta päättää samalla, että kaupunki ryhtyy tarkoituksenmukaisessa aikataulussa valmistelemaan alueelle asemaakaavaa, jossa rakennus suojellaan tehdyn rakennushistoriallisen selvityksen pohjalta ja kirjaa tämän myyntisopimukseen.”

Toimivalta ja delegointi

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 11 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää luovuttaa kaupungin irtainta omaisuutta, kun omaisuuden arvo ylittää 5 miljoonaa euroa.

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan tekninen johtaja tekemään rakennusta koskevaan kauppakirjaan tarvittaessa vähäisiä muutoksia sekä valtuuttaa tekninen johtaja tai tämän valtuuttama allekirjoittamaan edellä mainittu kauppakirja liitteinen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rakennuksen kauppakirja luonnos
- 2 Kartta vuokra-alueesta
- 3 Maanvuokrasopimusluonnos

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 17 k.)

Muutoksenhaku

A) ja B) Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Helsingin Osuuskauppa Elanto

Otteen liitteet
Esitysteksti

08.06.2020

Asia/7

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.06.2020

Asia/8

§ 348

Helsingin kaupungin toimitilastrategia

HEL 2018-012640 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 22.6.2020 saakka.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö Sari Hildén ja tekninen johtaja Kari Pudas. Asiantuntijat poistuivat kuu-lemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Anna Vuorjoen ehdotuksesta panna asian pöydälle 22.6.2020 saakka.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Toimitilastrategia
- 2 Toimeenpanosuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan Helsingin kaupungin toimitilastrategian linjauksineen noudatettavaksi sekä toimeenpanon osat alueet toteutettavaksi. Toimitilastrategia ohjaa jatkossa kaikkia kaupungin tiloihin liittyviä toimia ja toimijoita.

Toimitilastrategian toimeenpanosta vastaa kokonaisuutena kaupunkiympäristön toimiala. Toimeenpanoa varten perustetaan ohjausryhmä, jossa on edustus toimialoilta ja kaupunginkansliasta. Strategian toimeenpanoa ja linjausten toteutumista seurataan kaupunkitasolla osana toiminnan ja talouden seurantamenettelyä.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kaupunginhallitus on 24.6.2019 § 485 päättänyt kiinteistöpoliittisesta ohjelmasta ja sisäilmaohjelmasta. Päätöksessään kaupunginhallitus edellytti, että kiinteistöstrategia tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi vuoden 2019 loppuun mennessä.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan kiinteistöstrategian "strategisena päämääränä tulee olla rakennetun omaisuuden arvon pitkäaikainen säilyminen. Strategian tulee luoda suuntaviivat toteuttaa ja ylläpitää laadultaan, aikataulultaan ja taloudeltaan hallittuja, terveellisiä, turvallisia rakennuksia, jotka täyttävät kaupungin ilmastotavoitteet. Strategian tulee perustua olemassa olevan rakennuskannan sekä rakennushankkeiden kaavallisten edellytysten, toiminnan mitoittamisen, suunnittelun, toteuttamisen sekä ylläpidon nykytilan ja ongelmakohtien analysointiin."

Kaupunginkanslia yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa laati strategiatyöskentelyn toteuttamiselle tarkemman suunnitelman, joka hyväksyttiin kaupungin johtoryhmässä 2.9.2019. Lisäksi määriteltiin, että työn aluksi tehdään seuraavat nykytila-analyysit:

- Toimialojen palveluverkon suunnittelun ja toiminnan mitoittamisen nykytilan ja tulevaisuuden tarpeiden analyysi, johon liittyy myös tilojen yleispätevyyden ja rakennuspaikkojen kaavallinen analyysi.
- Rakennuskannan ja sen hallinnan analyysi
- Hankkeiden suunnittelun ja toteuttamisen analyysi

Nykytila-analyysien valmistelua ohjaamaan määriteltiin työryhmä, jossa oli toimialojen tilapalveluiden edustajat, maankäytön ja kaupunkirakenteen edustaja sekä henkilöstöjärjestöjen edustaja.

Ohjausryhmän jäsenten haastattelujen perusteella todettiin tarve tarkastella kaupungin ohjausmallia kiinteistöjen näkökulmasta.

Nykytila-analyysien ja haastattelujen perusteella syntyi kokonaiskuva kaupungin tiloihin liittyvistä kaupunkitason ongelmakohtista. Suurimmat kaupunkitason haasteet liittyvät toiminnan ennakoimattomuuteen, tilojen omistamisen hallintoon, investointien ja käyttötalouden väliseen epätasapainoon, rakentamisen aikaisiin haasteisiin, talouden ohjausmekanismeihin sekä tietojohdamisen puutteisiin.

Strategia pureutuu linjaustensa kautta kaupunkitason ongelmakohtiin. Koska strategia ohjaa kaikkia kaupungin tiloihin liittyviä toimia ja toimijoita, kuvaa toimitilastrategia terminä strategian sisältöä paremmin kuin kiinteistöstrategia.

Toimitilastrategian luonnosta käsiteltiin projektin ohjausryhmässä kahdessa kokouksessa, 29.11.2019 ja 31.1.2020. Osana strategian jatko-

työstöä ja viimeistelyä analysoitiin muiden kaupunkien tilahallintomalle- ja sekä täsmennettiin toimitilastrategian vaikutuksia talousohjauksen mekanismeihin sekä organisaatioon.

Toimitilastrategian tavoitteena on, että strategiassa määritellyt arvot ohjaavat jatkossa toimitilakannan hoitoa taloudellisesti kestäväällä tavalla. Tiloihin liittyvää toimintaa ohjaavat kaupungin kokonaisuus, kokonais- ja elinkaaritiloudellisuus, ennakointi, hiilineutraalisuus, turvallisuus ja terveellisyys sekä erityisesti pitkäikäisyys. Pitkäikäisyys sisältää sekä rakentamisen että ylläpidon laadun ja ennakkoinnin parantamisen mutta myös tilojen muuntojoustavuuden. Se edistää itsessään rakennusten vähähiilisyttä ja elinkaaritiloudellisuutta, ja edellyttää esimerkiksi kaa-voituksessa ja viranomastoiminnassa joustavuutta rakennusten käyttö- tarkoitusten osalta.

Strategian tavoitteena on muuttaa tiloihin liittyvää toimintaa lyhytjänteisestä tilatarpeiden ja niihin liittyvien ongelmien ratkaisemisesta aktiiviseen ja tietopohjaiseen kiinteistöjohtamiseen, jossa tilojen hallinta organisoidaan ja johdetaan asiakaslähtöisesti.

Jatkossa panostetaan pitkäjänteiseen ja koordinoituun palveluverkko- suunnitteluun, joka mahdollistaa sen, että omistetut rakennukset toteutetaan ja ylläpidetään kustannusten ja elinkaaren kannalta pitkäjänteisesti. Kustannustehokkuuden ja kustannusten läpinäkyvyyden lisäämiseksi tilat jaetaan ominaisuuksiensa mukaan erilaisiin tilasalkkuihin, jotta kustannuksia voidaan seurata ja ohjata salkkukohtaisesti. Tällä pyritään vaikuttamaan myös siihen, että kalliiden erikoistilojen kustannukset eivät ohjaudu rasittamaan normaalien palvelutilojen vuokria.

Toimitilastrategia kiteytyy kahdeksaan linjaukseen:

1. Kaupunki ja sen pitkäaikaiset sopimuskumppanit omistavat pääosin palveluiden tarvitsemat tilat. Kaupunki omistaa erityisesti ne lakisääteisten palveluiden tuottamiseen tarvittavat rakennukset, jotka muodostavat palveluverkon pitkäaikaisen rungon.
2. Kaupungin tilojen tuotanto ja ylläpito on ammattimaista, taloudellista ja ajaltaan hallittua, muodostaen esikuvan julkiselle kiinteistö- töntöpidolle.
3. Kaupungin tilaomaisuuden arvoja ovat pitkäikäisyys, terveellisyys, turvallisuus ja vähähiilisyys sekä kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan tukeminen.
4. Palvelujen tarvitsemien tilojen tuottamisella, vuokraamisella ja ylläpidolla on arvoihin perustuva omistajaohjaus, joka varmistaa

kaupungin kokonaisedun ja kokonaistaloudellisuuden toteutumisen.

5. Tilojen käyttö on omaisuutta kunnioittavaa ja tilarakenteeseen sopeutuvaa.
6. Kaupungilla ei ole tiloja, joita se ei tarvitse omassa käytössään tai joiden omistamiseen ei liity muita strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutilatarpeita. Säilytettävät arvorakennukset ovat käytössä.
7. Palvelutilojen tarve, mitoitus ja toiminnalliset vaatimukset perustuvat ennakoiviin ja joustaviin palveluverkkosuunnitelmiin.
8. Tilojen suunnittelua ja käyttöä ohjataan tilaomaisuuden arvoihin perustuvien kriteerien ja tunnuslukujen kautta.

Toimitilastrategia muuttaa käytäntöön vietynä merkittävästi tekemisen tapaa koko kaupungissa. Toimitilastrategian arvot viedään kaikkeen toimitiloihin liittyvään toimintaan.

Tilat nostetaan strategiassa tekemisen keskiöön. Keskeinen kriteeri on rakennusten pitkäikäisyys, joka vaatii siirtymistä nykyisten käyttäjien lisäksi tulevien vuosikymmenten käyttäjiä palvelemaan muunneltavaan tilakantaan. Peruskorjaukset, ylläpitokorjaukset ja toiminnalliset muutokset nykyisessä tilakannassa tehdään pitkäikäisyyden ja elinkaaritaloudellisuuden näkökulmasta. Asiakasnäkökulma näkyy arjen tekemisessä asiakaslähtöisenä palveluna ja siinä, että asiakas otetaan mukaan ja pidetään ajan tasalla tilaratkaisun kaikissa vaiheissa.

Toimitilastrategian toimeenpano on laaja kokonaisuus, jota tulee johtaa kaupunkitasoisesti. Strategian liitteessä on esitetty toimeenpanon osa-alueet. Toimeenpano käynnistyy välittömästi ja siitä vastaa kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden tekninen johtaja. Toimeenpanoa ohjaa ohjausryhmä, jota johtaa pormestari.

Toimeenpanon pohjaksi on strategiatyön loppuvaiheessa hahmoteltu toimitiloihin liittyvän ohjauksen organisoitumisvaihtoehtoja. Tarkastelu on pohjustanut erityisesti toimeenpanosuunnitelman kohtia, joiden mukaisesti uudistetaan sekä kaupunkiympäristön toimialan sisäinen rakenne tilaprosessin vastuiden selkiyttämiseksi että kiinteistöihin liittyvä hallinto- ja ohjausmalli kaupunkitasoisesti.

Tarkastelun lopputuloksena on kiteytynyt ajatus siitä, että rakenteiden ja ohjausmallin uudistamisessa on tässä vaiheessa perusteltua edetä asiakas- ja prosessilähtöisen Rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden sisäisen organisaatiomuutoksen pohjalta. Muu-

tos on toteutettavissa aikataululla, joka ei hidasta toimitilastrategian toimeenpanon aloittamista.

Lisäksi on hahmoteltu useita toimenpiteitä talouden ohjauksen kehittämiseksi, kuten mm. tilojen salkuttaminen talousarviossa tarkemmalle tasolle, sisäisen vuokran uudistaminen siten, että se mahdollistaa toimitilastrategian tavoitteiden mukaisen kiinteistönpidon, investointisuunnitelman laatiminen tilankannan saattamiseksi strategian tavoitteiden mukaiseksi, rakennusten riittävän kunnossapidon varmistaminen rakennuskohtaisten pitkän tähtäimen suunnitelmien avulla sekä luopumisohjelman laatiminen tiloista, joita kaupunki ei tarvitse omassa käytössään.

Asian vireilletulo ja tausta

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.9.2017 § 321 kaupunkistrategian kaudelle 2017-2021. Siinä todetaan muun muassa, että:

"Kaupunki laatii kiinteistöstrategian, jossa linjataan kaupungin kiinteistöjen suunnittelua, rakennuttamista, rakentamista, ylläpitoa ja omistamista. Strategia sisältää suunnitelman sisäilmaongelmista kärsivien koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen rakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uusilla rakennuksilla.

Tavoitteena on kiinteistökannan laadun parantamisen, laaturiskien hallinnan parantamisen mm. elinkaarimallilla ja sisäilmaongelmien vähentämisen ohella tilatehokkuuden edistäminen ja tyhjiksi jääneiden arvorakennusten parempi hyödyntäminen."

Kaupungin johtoryhmä käynnisti kiinteistöstrategian valmistelun 13.11.2017 ja määritteli työn tavoitteet. Kiinteistöstrategiaa valmisteltiin toimialojen yhteisessä työryhmässä kaupunkiympäristön toimialan vetämänä. Työryhmä sai jatkovalmisteluohjeita kaupungin johtoryhmässä 5.11.2018 ja tuloksia esiteltiin kaupunginvaltuuston seminaarissa 31.1.2019.

Strategiatyön tuloksena syntyi kiinteistöpoliittinen ohjelma, sisäilmaohjelma ja näiden toimeenpano-ohjelma, jotka kaupunginhallitus 24.6.2019 hyväksyi kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Kiinteistöstrategiakokonaisuus on yksi seitsemästä kaupunkistrategian kärkihankkeesta. Sillä on kytkentöjä muihin strategisiin kärkihankkeisiin, kuten maapoliittisiin linjauksiin, ja se ottaa huomioon myös Hiili-neutraali Helsinki 2035 -ohjelmassa asetetut tavoitteet.

08.06.2020

Asia/8

Pormestari on 24.10.2018 § 151 päättänyt ottaa esittelyynsä kaupunkistrategian kärkihankkeita sekä Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmia koskevat asiat.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Toimitilastrategia
- 2 Toimeenpanosuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.06.2020

Asia/9

§ 349

Päiväkoti Perhosen uudisrakennuksen hankesuunnitelma

HEL 2020-005905 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi päiväkoti Perhosen uudisrakennuksen 29.4.2020 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 1 500 brm² ja pääomitettu enimmäishinta on arvonlisäverottomana 6 420 000 euroa helmikuun 2020 kustannustasossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päiväkoti Perhosen uudisrakennuksen hankesuunnitelma
- 2 Päiväkoti Perhosen hankesuunnitelman liitteet

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Uudisrakennuksen tarpeellisuus ja hankesuunnitelma

Hankesuunnitelma koskee Oulunkylässä sijaitsevan päiväkoti Perhosen uudisrakennusta 150 lapselle. Päiväkoti on pitkään toiminut VR:ltä vuokratuissa tiloissa, mutta se on jo viime kesänä siirtynyt tilapäisiin väistötiloihin, koska vuokratilat on tarkoitus purkaa.

Uudisrakennus tarvitaan osana uuden asuinalueen palvelutarpeen ratkaisua. Päiväkoti Perhosessa on tällä hetkellä 60 tilapaikkaa, joten uudisrakennus lisää Oulunkylän alueen paikkamäärää 90 tilapaikalla. Uudisrakennuksessa järjestetään varhaiskasvatusta ja esiopetusta 1–6-vuotiaille lapsille. Kasvatus- ja hoitohenkilökuntaa tulee noin 25–30.

Uudisrakennus rakennetaan lähelle aiempia vuokratiloja osoitteeseen Jokiniementie 34. Päiväkodin sijoittuminen sujuvien yhteyksien päähän

Oulunkylän ala-asteesta edistää yhtenäistä opinpolkua ja yhteisöllisyyttä. Osa uudisrakennuksen tiloista on iltaisin ja viikonloppuisin kuntalaisten käytettävissä.

Uudisrakennuksen laajuus on 1 500 brm² ja huoneistoala 1 200 htm². Hanke toteutetaan puurakenteisena Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti.

Rakennustöiden on tarkoitus alkaa tammikuussa 2023. Uudisrakennuksen on suunniteltu valmistuvan huhtikuussa 2024 ja tilat otetaan käyttöön elokuuhun 2024 mennessä.

Rakentamiskustannukset ja rahoitus

Uudisrakennuksen rakentamiskustannukset ovat arvonlisäverottomana yhteensä 6 420 000 euroa helmikuun 2020 kustannustasossa (4 280 euroa/brm²).

Vuoden 2020 talousarvion liitteenä olevassa talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle on varattu 6 200 000 euroa siten, että rakentaminen ajoittuu vuosille 2023–2024. Hankkeen toteutuksen edellyttämä rahoitustarve otetaan huomioon uudessa rakentamishjelmaehdotuksessa.

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Uudisrakennuksen arvioitu sisäinen kuukausivuokra on enintään noin 30,88 euroa/htm², yhteensä 37 056 euroa kuukaudessa ja noin 444 672 euroa vuodessa. Neliövuokran perusteena on 1 200 htm². Pääomavuokran osuus on 26,38 euroa/htm² ja ylläpitoavuokran osuus 6,53 euroa/htm². Tuottovaade on kolme prosenttia ja poistoaika 30 vuotta.

Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Ylläpitoavuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 26.5.2020 § 131 antanut hanke-suunnitelmasta puoltavan lausunnon ja todennut, että se vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Hankesuunnitelmia koskeva toimivalta

Kaupunginhallituksen 18.9.2017 § 865 tekemän toimivaltarajoja koskevan päätöksen mukaan kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päättää tilahankkeista, joiden kustannusarvio

08.06.2020

Asia/9

on enintään viisi miljoonaa euroa. Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa. Näiden väliin jäävistä hankesuunnitelmista päättää kaupunginhallitus yleistoimivaltansa nojalla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päiväkoti Perhosen uudisrakennuksen hankesuunnitelma
- 2 Päiväkoti Perhosen hankesuunnitelman liitteet

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 26.05.2020 § 131

HEL 2020-005905 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 16.04.2020 päivätystä päiväkoti Perhosen hankesuunnitelmasta (liite 1).

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kuitenkin edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Myös tilojen ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolelliseen toteutukseen sekä valaistukseen tulee kiinnittää huomiota. Toimivalla valaistuksella tuetaan monipuolisia työskentelyolosuhteita ja edistetään turvallisuutta. Tilat ja

pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa tulee edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä. Lisäksi lautakunta hankkeen kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyttä koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Leena Tamminen, suunnittelija, puhelin: 310 80277
leena.tamminen2(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 14.05.2020
§ 66

HEL 2020-005905 T 10 06 00

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle päiväkotiperhosen korvaavien tilojen uudisrakennuksen 29.4.2020 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen laajuus on noin 1 500 brm² ja hankkeen pääomitettu enimmäishinta on arvonlisäverottomana 6 420 000 euroa helmikuun 2020 kustannustasossa, ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

B

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen valmistelua odottamatta hanke päätöstä.

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, projektinjohtaja, puhelin: 310 87723
hanna.lehtiniemi(a)hel.fi

§ 350

Tertiääri- ja primäärilainojen myöntäminen eräille asuntotuotannon hankkeille

HEL 2020-006964 T 02 05 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää asuntotuotantorahaston varoista tertiääri- ja primäärilainoja kaupunkiympäristön toimialan asuntotuotantopäällikön hakemuksen mukaisille hankkeille seuraavasti:

	Tertiäärilaina €	Primäärilaina €
Heka Jätkäsaari/ Livornonkatu 7	124 600	
Heka Kulosaari/ Kyösti Kallion tie 1a	97 950	
Haso Luutnantinpolku/ Luutnantinpolku 2		88 312
Haso Gunilla/ Gunillantie 2		200 000
YHTEENSÄ	222 550	288 312

Lisäksi kaupunginhallitus päätti oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan Rakennukset ja yleiset alueet / asuntotuotanto –palvelun laatimaan kaupungin puolesta tertiääri- ja primäärilainojen velkakirjat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen vahvistamien ehtojen mukaisesti.

Käsittely

Esteelliset: Tuula Saxholm
Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolaki 28.1 § 5 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 ATP päätös eräiden rakennuskohteiden rahoittaminen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Kymp

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan asuntotuotanto hakee Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kohteille Jätkäsaarella ja Kulosaarella yhteensä 222 550 euron tertiäärilainoja.

Rakennushankkeet rahoitetaan pääosin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämällä korkotukilainalla ja hankkeen edellyttämä omarahoitusosuus katetaan Helsingin kaupungin myöntämällä tertiäärilainalla, jonka ARA rinnastaa yhtiön omiin varoihin. Tertiäärilainana lyhennetään viidessä vuodessa sen jälkeen kun aravalaina tai siihen rinnastettava yhtiön laina on kokonaan maksettu. Tertiäärilainalla rahoitetaan vuokratalokohteen korkotukilainan ja käynnistysavustuksen jälkeinen, noin 5 %:n suuruinen omarahoitusosuus. Lainan korko on tällä hetkellä 4 % (khs 28.11.2016, § 1067).

Lisäksi Kaupunkiympäristön toimialan asuntotuotanto hakee Helsingin Asumisoikeus Oy:n kohteille Malminkartanossa ja Laajasalossa yhteensä 288 312 euron primäärilainoja.

Primäärilaina on Helsingin kaupungin myöntämä laina, jonka korko on tällä hetkellä 2 % (kvsto 12.10.2005, § 219) ja jota lyhennetään 36 vuoden annuiteettitaulukon mukaisesti. Korkotukilainaa myönnetään vain asumiskäyttöön sekä asumista välittömästi palvelevien tilojen rakentamiseen (esim. varastot, saunatilat ja pyykkituvat). Primäärilainalla rahoitetaan kohteisiin sisältyviä liike- yms. tiloja, joita ei lueta asumista välittömästi palveleviksi tiloiksi.

Esitys on asuntotuotantopäällikön päätöksen mukainen. Asuntotuotantorahastossa on tällä hetkellä varoja lainojen myöntämiseen noin 86,2 miljoonaa euroa.

08.06.2020

Asia/10

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 ATP päätös eräiden rakennuskohteiden rahoittaminen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Kymp

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kanslia
Kymp, asuntotuotanto

08.06.2020

Asia/11

§ 351

Valtionperintöjen hakuperusteiden ja käyttötarkoituksen vahvistaminen

HEL 2020-007015 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti vahvistaa valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi ja käyttötarkoitukseksi sosiaali- ja terveystoimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan myöntämät avustukset toimintaan, jolla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että avustuksista päätettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia kaupungin avustusten yleisohjeita sekä toimialalautakuntien voimassa olevia avustusten jakoperusteita.

Lisäksi kaupunginhallitus kehotti kaupunginkansliaa uudistamaan talousarvion budjetointi- ja kirjanpitoikäytännöt valtionperintöjen osalta, osoittamaan talousarviossa vuosittain valtionperinnöistä jaettavien avustusten määrän toimialoille sekä huolehtimaan ohjeistuksesta toimialoille koskien valtioperintövarojen kirjanpitoa, vastaanottamisen käytännön toimia, käyttöä ja käytön seuranta.

Kaupunginhallitus kumosi kaupunginhallituksen päätöksen 13.1.2014 § 42.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunginhallituksen päätös 13.01.2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.1.2020 hallintosäännön muutoksen, jolla toimivalta valtionperintönä saadun ja toimialalle osoitetun omaisuuden käytöstä lisättiin toimialalautakunnan yleiseen toimivaltaan sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan erityisestä toimivallasta poistettiin toimivalta valtion perintönä saaman ja kaupungille luovuttaman omaisuuden käytöstä. Päätöksessä todettiin, että hallintosääntömuutoksen jälkeen kaupunginhallitus tekee päätöksen valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien hakuperusteista ja käyttötarkoituksesta. Tarkoituksena on käyttää valtionperintövaroja jatkossa myös kulttuuriavustuksiin ja osoittaa avustusmäärärahat sosiaali- ja terveys- sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialoille talousarviossa.

Kaupungin oikeus hakea valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamista kunnalle

Perintökaaren (40/1965) 5 luvun 1 §:n mukaan perintö menee valtiolle, jollei perillistä ole. Perintökaaren 5 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan omaisuus voidaan luovuttaa myös sille kunnalle, jossa perittävä viimeksi asui. Kiinteä omaisuus voidaan lisäksi luovuttaa sille kunnalle, jossa omaisuus sijaitsee.

Valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamisesta annetun asetuksen (1257/2007) 1 §:n mukaan valtiolle perintökaaren tai Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 63 §:n nojalla tulleesta omaisuudesta tulee Valtiokonttorin ilmoittaa sille kunnalle, jossa perittävä viimeksi asui. Kiinteästä omaisuudesta on lisäksi tehtävä ilmoitus kunnalle, jossa omaisuus sijaitsee.

Valtiokonttori lähettää kunnan kirjaamoon ilmoituksen jokaisesta haettavasta kuolinpesästä heti, kun pesänhoitajalta on saatu perukirja ja tieto siitä, että valtiolle perintönä tulleessa kuolinpesässä on omaisuutta. Hakemuslomakkeen ohjeiden mukaan kunnan tulee ilmoittaa jokin sosiaalinen tai kulttuuriin liittyvä käyttötarkoitus haettavalle omaisuudelle. Käyttötarkoituksen on hyvä olla tarpeeksi yleisluontoinen. Hakemusta ei tarvitse muuten perustella eikä omaisuuden mahdollinen luovuttaminen kunnalle perustu tarveharkintaan. Hallintosäännön 12 luvun 5 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan kaupunginlakimies hakee valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamista kaupungille ja ottaa sen vastaan.

Valtionperintöjen aiemmat hakuperusteet ja käyttötarkoitus

Kaupunginhallitus päätti 13.1.2014 (§ 42) vahvistaa valtion perintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi ja käyttötarkoitukseksi sosiaali- ja terveyslautakunnan myöntämät avustukset järjestöille toimintaan helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaven-

tamiseksi. Päätös tehtiin sosiaaliviraston ja terveystieteiden yhdistymisen vuoksi.

Valtionperintöjen nykyinen käyttö

Vastaanotettujen valtionperintöjen määrä on ollut vuosittain 1,9–5,0 miljoonaa. Varoja osoitetaan vuosittain avustuksiin siten, että kertyneillä varoilla voidaan turvata seuraavan vuoden avustuskoko. Vuosittain valtionperintöjä on jaettu avustuksina 1,9–2,8 miljoonaa.

Sosiaali- ja terveystieteiden avustuksiin käytetään sekä talousarvion liitteessä osoitettuja avustusrahoja että valtionperintöjä. Määrärahoja käytetään sosiaali- ja terveystoimialalla avustuksiin helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi. Avustukset ryhmitellään käyttötarkoitusten perusteella, jotka kattavat keskeiset sosiaali- ja terveystoimialan palvelut ja asiakasryhmät. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päättää avustusten saajista. Avustuksista päätettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia kaupungin avustusten yleisohjeita sekä sosiaali- ja terveystoimialan voimassa olevia avustusten jakoperusteita ja periaatteita, joista sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta on viimeksi päättänyt 3.9.2013 (§ 288).

Käytön laajentaminen kulttuurisiin tarkoituksiin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä ja kaiken palvelutuotannon tavoite. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.6.2019 (§ 213) Helsingin hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet vuosille 2019–2021. Valtionperintöjen käytön laajentaminen sosiaalisesta ja terveydellisestä tuesta myös kulttuuriseen toimintaan edistää uuden hyvinvointisuunnitelman tavoitteita, jossa kulttuurin saatavuus tunnustetaan osaksi kokonaisvaltaista hyvinvointia. Hyvinvointisuunnitelman mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ymmärretään Helsingissä laajasti ja hyvinvointia edistetään yhteistyössä eri toimialojen kesken. Tärkeitä kumppaneita ovat kolmannen sektorin toimijat sekä kaupunkilaiset. Viime aikoina tietoisuus taiteen ja kulttuurin myönteisistä vaikutuksista ihmisen hyvinvointiin on lisääntynyt ja asiasta on saatavilla tutkimustietoa.

Hyvinvointisuunnitelman neljäs painopiste on ikääntyneiden toimintakyvyn ja osallisuuden vahvistaminen. Tavoitteena on vahvistaa ikääntyneiden väestön hyvinvointia ja toimintakykyä sekä parantaa ikääntyville väestölle tarjottavien palvelujen laatua ja ottaa huomioon ikääntyneiden tarpeet palvelutuotannossa paremmin. Huomiota kiinnitetään erityisesti ikääntyneiden mahdollisuuksiin elää kokemusrikasta ja laadukasta elämää sekä tarvittavaan tukeen ja palveluihin kaikissa elämäntilanteissa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla valtionperinnöt kohdennetaan ikäihmisten kulttuuripalveluja toteuttaville tahoille voimassa olevien avustusohjeiden mukaisesti. Avustuksilla parannetaan ikääntyneiden helsinkiläisten mahdollisuuksia elää kokemusrikasta elämää. Avustusehdoissa otetaan huomioon Helsingin hyvinvointisuunnitelman ja liikumisohjelman arkiaktiivisuuden lisäämistä koskevat tavoitteet. Hallintosäännön 29.1.2020 mukaan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää valtionperintönä kaupungille luovutettujen ja toimialalle osoitettujen varojen käytöstä. Toimivalta on mahdollista delegoida päätöksellä jaostolle tai jaostoille. Avustuksista päätettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia kaupungin avustusten yleisohjeita sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan voimassa olevia avustusten jakoperusteita ja periaatteita.

Valtionperintöjen käytön laajentaminen hyvinvointia edistävään kulttuuritoimintaan sekä erityisesti ikääntyneiden kulttuuripalveluihin on ollut vireillä useamman vuoden ajan. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on tehty useita ikääntyneiden kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluita koskevia selvityksiä, joissa on todettu tarve kattavampiin ikääntyneiden palveluihin

Uudessa kulttuuritoimintalaissa (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019, § 2 ja § 3) säädetään kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisestä sekä tavoitteista. Lain mukaan kunnan tavoitteena on mm. edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saavutettavuutta sekä vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin. Käytön laajentamisella kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan myöntämiin avustuksiin vastataan osaltaan ikääntymisestä aiheutuviin palvelutarpeen muutoksiin sekä huomioidaan erityisesti ikääntyneet, jotka ovat heikommassa asemassa kulttuurioikeuksien toteutumisen suhteen.

Talousarvio- ja kirjanpitoikäytännöt

Valtionperintöjen kirjanpidollinen käsittely muuttui vuoden 2019 alusta. Aiemmin valtionperintöjä käsiteltiin taseessa. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä taseessa olleet valtionperintövarat noin 4,6 miljoonaa euroa tuloitettiin sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdalle. Vuoden 2019 alusta lukien valtionperinnöt on kirjattu tuloiksi sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdalle. Talousarviokohta on bruttobudjetoitu eli sitova taso on menot. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveystoimiala voi hakea ylitysoikeutta menoihin valtionperinnöistä myönnettyjen avustusten verran, perusteena saadut tulot.

Kaupungin tulee pyydettäessä osoittaa Valtiokonttorille, mihin valtionperinnöt on käytetty. Tämän vuoksi valtionperintöjen käytöstä laaditaan sosiaali- ja terveystoimialalla erillistä seuranta. Näin seurataan valtionperintöjen vuosittaista käyttöä ja sitä, milloin varat käytetään myönnettyyn käyttötarkoitukseen.

Laajennettaessa valtionperintöjen käyttöä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle, talousarvion budjetoitinkäytännöt tulee uudistaa. Valtionperintöinä saatavia tuloja seurataan ja tulojen perusteella arvioidaan vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä toimialoille valtionperinnöistä osoitettavien avustusmäärärahojen määrää. Lähtökohtana on, että sosiaali- ja terveystoimialan avustusmäärärahat säilyvät luovutettavaksi tulevien valtionperintöjen sen salliessa suunnilleen nykyisellä tasolla ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustusmääräraha on alkuvaiheessa alle 500 000 euroa. Kaupunginhallituksen yleisen toimivallan perusteella voidaan valtionperinnöistä tarvittaessa osoittaa määrärahoja toimialoille myös kesken vuoden kaupunginhallituksen erillispäätöksellä. Valtionperintöjen käytön laajentuessa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston tulee myös uudistaa tarkoituksenmukaiseksi kirjanpitoikäytännöt sekä valtionperintöjen käytön seuranta ja ohjeistaa niistä toimialoja, joille osoitetaan varoja valtionperinnöistä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunginhallituksen päätös 13.01.2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala

§ 352

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle oppivelvollisuuden laajentamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

HEL 2020-006184 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi:

Yleistä uudistuksesta

Esitysluonnoksessa oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021. Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettava laki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2022.

Lain voimaantulon ehdotettu aikataulu on haastava, mutta ei mahdoton, mikäli uudistukseen saadaan täysimääräinen rahoitus. Kunnille ja muille koulutuksen järjestäjille tulisi jättää riittävästi aikaa valmistautua lain velvoitteiden toteuttamiseen, varmistaa sen vaatima rahoitus sekä huolehtia kevään 2020 poikkeustilanteen jälkihoidosta.

Helsinki eroaa väestöltään ja koulutuksen toimijakentältään merkittävästi muusta maasta. Koko Suomen toisen asteen koulutuksesta noin 13 prosenttia järjestetään Helsingissä. Helsingissä nuorten ikäluokat kasvavat: vuosien 2019–2025 aikana 16–18-vuotiaiden nuorten määrän ennustetaan kasvavan 16 prosenttia. Kymmenen vuoden kuluttua tästä ikäluokasta joka neljäs on vieraskielinen. Nykyisin noin 30 prosenttia toisen asteen opiskelijoista Helsingissä on ulkopaikkakuntalaisia. Uudistuksen vaikutukset kohdistuvatkin suhteellisesti voimakkaimmin juuri Helsinkiin.

Kuntatalouden tilanne on ollut jo pitkään haasteellinen ja koronapandemian seurauksena kuntien rahoituspohja on merkittävästi heikentynyt. Kriisillä tulee olemaan merkittäviä ja pitkäkestoisia taloudellisia vaikutuksia. Hallitusohjelmaan kirjattujen uusien, pysyvien ja määräaikaisten, julkisen sektorin menolisäysten ajoitus ja mitoitus on arvioitava tarkoin. Esitysluonnokseen sisältyvät kustannusarviot ovat Helsingin käsityksen mukaan liian alhaisia. Toteutuvia kustannuksia voidaan joutua hallitsemaan tinkimällä opetuksen laadusta ja määräs-
tä. Jos uudistukseen ei osoiteta riittävää rahoitusta, sitä ei pidä toteuttaa nykyisessä tilanteessa, jossa taloudelliset ja sosiaaliset haasteet ovat kunnissa kasvamassa.

Uudistuksen rahoitus

Koronakriisi tulee näkymään kuntien taloudessa useiden vuosien ajan ja aiheuttamaan mittavia ja myös pitkäaikaisia tulomenetyksiä ja menolisäyksiä. Tässä tilanteessa on erityisen tärkeää, että valtio kompensoi oppivelvollisuuden laajentamista koskevasta uudistuksesta syntyvät kustannukset kunnille sekä muille koulutuksen järjestäjille hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti. Helsingin laskelmien mukaan uudistuksen vuotuiset kokonaiskustannukset tulevat Helsingissä olemaan yli 40 prosenttia suuremmat kuin mitä esitysluonnoksessa arvioidaan. Helsingin arvio vuosittaisista lisäkustannuksista on esitetty liitteessä 1. Erot kokonaiskustannuksissa johtuvat siitä, että Helsingin laskelmassa oppimateriaalin ja -välineiden, ohjauksen ja tietokoneiden kustannukset on arvioitu realistisesti suuremmiksi kuin esitysluonnoksessa. Helsingin laskelmissa on otettu huomioon myös hallinnollisista velvoitteista muodostuvat kustannukset, joille ei ole osoitettu rahoitusta esitysluonnoksessa.

Maksuttomuus

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi nykyistä laajemmasta maksuttomuudesta toisen asteen koulutuksessa. Perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto olisivat jatkossa täysin maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun saakka, jona henkilö täyttää 20 vuotta. Helsingin kaupunki toteaa, että maksuttomuuden jatkuminen oppivelvollisuuden päättymisen jälkeen tukee sitä, että opiskelija suorittaa tutkinnon loppuun saakka. Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitoksissa arvioidaan vuonna 2024 olevan maksuttomuuteen oikeutettuja opiskelijoita noin 17 400.

Ehdotettujen muutosten myötä maksuttomia olisivat osaamisen hankkimiseksi tarvittavat oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet sekä ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viisi koetta. Lisäksi päivittäiset koulumatkat olisivat maksuttomia, jos kodin ja oppilaitoksen välinen yhdensuuntainen matka olisi vähintään viisi kilometriä.

Esitysluonnoksen mukaan koulutuksen järjestäjän odotetaan pyrkivän hyödyntämään kaikkia eri kustannusten vähentämiskeinoja tarkoituksemukaisella tavalla. Esitysluonnoksessa myös todetaan, että mikäli oppivelvollisuuden laajentamisen kustannukset nousisivat esityksessä arvioituja korkeammiksi, kustannussäästöjä voisi joutua hakemaan muusta toiminnasta, mikä saattaisi johtaa ryhmäkokojen suurentumiseen, opetuksen vähenemiseen ja koulutuksen laadun heikentymiseen.

Helsingin kaupunki pitää uudistuksen toteuttamisen edellytyksenä sitä, että valtio kompensoi oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät mak-

suttomuuden kustannukset koulutuksen järjestäjille täysimääräisesti. Helsingin kaupunki pitää esitysluonnokseen sisältyviä tutkintokohtaisia kustannusarvioita liian matalina.

Helsingin kaupungin toisen asteen maksuttomuuden kokeilun kokemusten mukaan lukion kurssin oppimateriaalin keskimääräinen hinta on 24,80 euroa (alv. 0 %, ilman mahdollisia alennuksia). Oppimateriaalin keskihinta mahdollisesti nousee, mikäli opiskelijoille hankitaan painettuja oppimateriaaleja. Kokeilussa selvisi, että digitaalisen materiaalin kierrätys ei ole tällä hetkellä mahdollista. Myös painetun materiaalin kierrättäminen on haastavaa, koska materiaalin tulisi olla opiskelijan käytössä niin pitkään kuin hän sitä tarvitsee ylioppilaskirjoituksiin valmistautumista varten. Opiskelijakohtaisten oppimateriaali- ja tarvikkeiden kustannusten on arvioitu olevan lukion oppimäärän suorittamisen aikana noin 1 610 euroa, kun esitysluonnoksessa kustannusten on arvioitu olevan noin 1 350 euroa.

Hallitus on myös esittänyt ylioppilastutkinnosta annettua lakia muutettavaksi siten, että maksuttomuuden periaatteiden mukaisesti ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viisi koetta sekä niiden osalta hylättyjen kokeiden uusiminen olisivat maksuttomia. Esitysluonnoksessa jää epäselväksi, koskeeko maksuttomuus myös oikaisuvaatimuksia. Tämä tulisi täsmentää lain 20 §:ssä.

Ammatillisen koulutuksen tutkintokohtaisia materiaali- ja välinekustannuksia kartoitettaessa tutkintokohtaiseksi keskihinnaksi Helsingin kaupungin järjestämässä ammatillisessa koulutuksessa arvioitiin noin 710 euroa, kun vastaava esitysluonnokseen sisältyvä arvio kustannuksesta on 400 euroa. Materiaali- ja välinekustannusten pitäminen esitysluonnoksen mukaisesti alhaisella tasolla näyttäytyy opetuksessa saatujen kokemusten perusteella haasteellisena. Opetuksessa käytettävien oppimateriaalien ja opiskeluvälineiden kesto aika ei ole niin pitkä, että samoja materiaaleja ja välineitä voisivat hyödyntää useat opiskelijat. Ammatillisessa koulutuksessa käytettävät materiaalit ja välineet ovat usein sellaisia, jotka kuluvat käytössä, eivätkä huollosta ja puhdistuksesta huolimatta ole toimintakuntoisia kulumisen ja säännöllisen käytön jälkeen. Lisäksi on huomioitava materiaalien ja välineiden todennäköinen hävikki ja rikkoutuminen. Esitysluonnoksessakin tuodaan esiin ammatillisen koulutuksen järjestäjien kokemus, jonka mukaan opiskelijat suhtautuvat lainattuihin työvälineisiin ja työasuihin huolimattomammin ja pitävät niistä heikommin huolta kuin itse hankkimistaan. Esitysluonnoksesta ei tule selkeästi esille, millainen vastuu maksuttomuuden piirissä olevalla opiskelijalla on koulutuksen järjestäjän hankkimista opiskelumateriaaleista ja -välineistä silloin, kun opiskelija omalla huolimattomuudellaan tai tahallisesti vahingoittaa niitä.

Helsingin kaupunki on arvioinut ominaisuuksiltaan riittävän tietokoneen hankintahinnaksi 431 euroa. Vastaava esitysluonnokseen sisältyvä arvio tietokoneen hankintahinnasta on 400 euroa. Tämän lisäksi syntyy tietokonekannan ylläpidosta aiheutuvia lisäkustannuksia, joihin esitysluonnoksessa on varauduttu yhteensä 4 000 000 eurolla valtakunnallisesti.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että koulutuksen järjestäjän tulee hankkia oppimateriaalit ja -välineet joko yksin tai yhdessä toisten koulutuksen järjestäjien kanssa sekä tarvittaessa huolehdittava niiden varastoinnista, huollosta ja puhdistuksesta. Oppimateriaalien ja -välineiden hankinta edellyttää henkilöstöä, jolla on hankintatoiminnan osaamista. Varastointi vaatii siihen soveltuvat tilat ja riittävästi henkilöstöä varastointia, jakelua ja huoltoa varten. Oppimateriaalien ja -välineiden hankintojen seuraaminen sekä varastointi-, jakelu- ja huoltotoimenpiteiden toteuttaminen käytännössä vaatii myös siihen soveltuvan seuranta- ja hallinnointijärjestelmän. Esitysluonnoksessa ei ole otettu huomioon edellä mainituista toiminnoista syntyviä kustannuksia.

Esitysluonnoksessa on tuotu esiin, että opetukseen liittyvien retkien ja opintokäyntien tulee olla maksuttomia. Tämä muuttaisi toisen asteen oppilaitosten käytänteitä. Nykyisin opiskelijat ovat itse maksaneet osan opintokäynneistä. Opintokäynneissä, vierailuissa ja ulkomaan opintomatkoissa tulisi siis jatkossa ottaa huomioon, että niiden tulisi olla maksuttomia oppivelvollisille opiskelijoille. Esitysluonnoksessakin todetaan, että tämä saattaisi rajoittaa opetukseen liittyvien vierailujen ja matkojen järjestämistä. Maksuttomuus muuttaisi myös toisen asteen oppilaitosten kansainvälisyystoimintaa huomattavasti. Oppivelvollisten opiskelijoiden opetukseen liittyvistä opintoretkeistä aiheutuviin kustannuksiin on varauduttu 2 000 000 eurolla valtakunnallisesti, mikä tarkoittaa noin 11 euroa vuodessa per maksuttomaan koulutukseen oikeutettu opiskelija, kun hallituksen laskelmissa on arvioitu maksuttomaan koulutukseen oikeutettujen opiskelijoiden kokonaismääräksi noin 176 000. Esitysluonnoksesta jää epäselväksi, onko oppivelvollisuusiän ylittäneillä oikeus kieltäytyä osallistumasta niihin opiskeluun sisältyviin maksullisiin tilaisuuksiin, jotka oppivelvollisille ovat maksuttomia. Tämä aiheuttaa käytännössä hankaluuksia opetuksen suunnitteluun, jos opetusryhmässä on sekä oppivelvollisia että oppivelvollisuusiän ylittäneitä.

Oppimateriaalien maksuttomuus on ongelmallinen yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Toisella asteella, etenkin ammatillisessa koulutuksessa, on yleistä, että samassa opiskelijaryhmässä opiskelee sekä maksuttomuuden piiriin kuuluvia että siihen kuulumattomia opiskelijoita. Opiskelijoiden kannalta ei olisi yhdenvertaista, jos osa ryhmän opiskelijoista saisi maksuttomat opiskeluvälineet ja osa joutuisi kustantamaan ne itse. Esitysluonnoksessa on todettu, että ammatillisen koulutuksen käy-

tännön järjestämisessä voi tietyissä tilanteissa olla hankalaa rajata maksuttomien materiaalien käyttö vain siihen oikeutetuille opiskelijoille. Esitysluonnoksessa kuitenkin todetaan, ettei rahoituksen myöntämisessä otettaisi huomioon materiaalien tarjoamista muille kuin siihen lain mukaan oikeutetuille opiskelijoille. Koulutuksen järjestäjien mahdollisuus suunnata resursseja maksuttomiin materiaaleihin voi vaihdella, ja se voi saattaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan ja aiheuttaa kilpailua koulutuksen järjestäjien välillä.

Esitysluonnoksen mukaan maksuttomia eivät olisi erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat välineet. Tällaisia olisivat esimerkiksi erityisen koulutustehtävän saaneissa lukioissa tai tietyissä ammatillisissa tutkinnoissa tarvittavat soittimet ja urheiluvälineet. Välineet olisivat luonteeltaan henkilökohtaisia ja opiskelija tyypillisesti käyttäisi niitä myös ennen koulutuksen aloittamista ja koulutuksen päättymisen jälkeen. Helsingissä on useita erityistehtävälukioita, joissa oppimateriaalikustannukset ovat korkeammat kuin yleislukioissa. Esitysluonnoksessa jää epäselväksi, mikä kaikki erityistehtävälukioissa kuuluu harrastuneisuuteen ja jää opiskelijan itse maksettavaksi. Esimerkiksi materiaalit, kuten savet, erilaiset piirustus- ja maalaustarvikkeet, IB-lukioiden tutkintomaksut ja IA- ja EE-töiden materiaalit, musiikkilukioiden esiintymis- ja kilpailumatkat sekä urheilulukioiden kilpailumatkat aiheuttavat kustannuksia, joiden sisältyminen maksuttomuuden piiriin jää esitysluonnoksessa epäselväksi. Erityistehtävälukioiden suurempiin kustannuksiin tulisi vastata korottamalla niiden saaman lisärahoituksen tasoa.

Esitysluonnoksessa koulumatkat on esitetty korvattavaksi Kelan koulumatkatukijärjestelmän kautta. Teknisesti toteutus on kannatettava, mutta osa koulumatkojen maksuttomuudesta aiheutuista kustannuksista, kuten mahdolliset muutokset HSL:lle maksettaviin kuntaosuuksiin, ovat vaikeasti arvioitavissa.

Ohjaus- ja valvontavelvoitteista muodostuvat kustannukset

Esitysluonnoksen mukaan asuinkunnan ja koulutuksen järjestäjien ohjaus- ja valvontavastuu laajenisi nykytilanteeseen verrattuna. Kunnan vastuulle tulisi luoda menettelyt perusopetuksen jälkeen vaille opiskelupaikkaa jääneiden ja opintonsa keskeyttäneiden oppivelvollisten ilmoitusten vastaanottamiseen ja käsittelyyn. Kunnan tehtävänä olisi ottaa yhteyttä oppivelvolliseen sekä tämän huoltajaan ja selvittää oppivelvollisen tilanne ja tuen tarve yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa ja ohjata oppivelvollista haakeutumaan hänelle soveltuvaan koulutukseen ja tarvittaessa muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin. Esitys lisää asuinkunnan ohjauskustannuksia ja hallinnollisia kustannuksia.

Esitysluonnoksessa opetuksen ja koulutuksen järjestäjien yhden ohjaustunnin hinnaksi on arvioitu 32 euroa, mikä vastaisi opinto-ohjaajan keskimääräistä palkkaa sivukuluineen. Helsingin kaupunki arvioi ohjaustunnin hinnan olevan todellisuudessa selvästi korkeampi. Ammatillisessa koulutuksessa, jossa keskeyttämisuhan alla olevia opiskelijoita on esitysluonnoksessa arvioitu vuosittain olevan yli kolminkertainen määrä lukiokoulutukseen nähden ja lisäohjauksen tarve on näin ollen suurempi, yhden ohjaustunnin hinta sivukuluineen on noin 40 euroa.

Lisäksi esitysluonnoksessa tuodaan esille toisen asteen maksuttomuuden aiheuttavan koulutuksen järjestäjille velvoitteita, kuten selvitysvelvollisuuden opiskelijan oikeudesta maksuttomaan koulutukseen, päätösvastuun maksuttomuuden pidentämisestä opiskelijan sitä hakiessa sekä velvollisuuden tallentaa KOSKI-tietovarantoon oppivelvollisuutta ja maksuttomuutta koskevia tietoja. Ilmoituksia vastaanottavan kunnan ja ilmoituksia tekevän koulutuksen järjestäjän näkökulmasta valtakunnallisen oppivelvollisuusrekisterin olemassaolo olisi välttämätöntä, sillä muulla tavoin toteutettava tiedonkulku- ja selvitystyö vaatii lisää resursseja ja siten lisää kustannuksia. Edellä mainittuihin hallinnollisiin velvoitteisiin ei ole varattu rahoitusta. On huomattava, että nykyisin noin 30 prosenttia toisen asteen opiskelijoista Helsingissä on ulkopaikkakuntalaisia ja väestöennusteissa osuuden ennakoidaan kasvavan. Tämä tarkoittaa, että Helsingissä sijaitsevat koulutuksen järjestäjät joutuisivat tekemään merkittävästi ilmoituksia muihin kuntiin.

Rahoitusjärjestelmät

Esitysluonnoksen mukaan ammatillisen koulutuksen rahoituksessa toisen asteen maksuttoman koulutuksen järjestäminen otettaisiin huomioon korotusperusteena perusrahoitusosuudessa, mutta sitä ei otettaisi huomioon suoritus- eikä vaikuttavuusrahoitusosuudessa. Helsingin näkemyksen mukaan perusrahoituksen tulisi taata laadukas opetus- ja ohjaustyö siten, että oppivelvollisten opiskelijoiden ja muiden ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opinnot etenevät suunnitellusti. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä on budjettiperusteinen, eikä esitysluonnoksesta selviä, miten riittävä perusrahoitus muille kuin oppivelvollisille ammatillisen koulutuksen opiskelijoille varmistetaan jatkossa.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus toteutettaisiin kolmen erillisen rahoitusjärjestelmän eli nykyisen perusopetuksen lisäopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän kautta. Tarkoituksena olisi yhtenäistää valmentavan koulutuksen rahoitustaso näiden kolmen eri järjestelmän sisällä. Valmentavaa koulutusta ja yksikköhintatasoa koskevat säädösmuutokset valmisteltaisiin vuoden 2021 aikana, jolloin rahoitustason määrittämisessä voitaisiin käyttää vuoden 2020 toteutuneita kustannustietoja. Helsinki pitää

pyrkimystä rahoitustason yhtenäistämiseen kannatettavana, mutta totea, että siinä tulisi huomioida, että pääpaino tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämisessä on ammatillisen koulutuksen järjestäjillä. Rahoitustason tulisi olla vähintään nykyisen ammatillisen koulutuksen valmentavan koulutuksen mukainen.

Helsinki näkee, että rahoitusjärjestelmiä tulisi kuitenkin uudistaa esitettyä laajemmin. Eri koulutusmuotojen rahoitusjärjestelmät tulisi yhtenäistää perusteiltaan ja perusrahoituksen osuutta tulisi nostaa ammatillisessa koulutuksessa 80 prosenttiin. Erilaiset rahoitusperusteet oppivelvollisuuden toteuttamisessa eivät ole tarkoituksenmukaiset, sillä rahoitusjärjestelmän tulisi tukea oppivelvollisuuden suorittamista kaikissa koulutusmuodoissa. Lisäksi rahoitusperusteissa tulisi huomioida porrastuksina erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä vieraskieliset opiskelijat.

Oppivelvollisuuden valvonta

Ohjaus- ja valvontavastuu rakennettaisiin ”saattaen vaihtaan” -periaatteella. Eri tahojen ohjaus- ja valvontavastuut määriteltäisiin lainsäädännössä siten, että yhden tahon ohjaus- ja valvontavastuu päättyisi aina vasta silloin, kun toisen tahon ohjaus- ja valvontavastuu alkaisi. Tällä varmistettaisiin se, että oppivelvollinen nuori ei missään vaiheessa putoaisi tukiverkon ulkopuolelle. Helsinki pitää ”saattaen vaihtaan” -periaatetta kannatettavana.

Oppivelvollisuuslain 14 §:ssä säädettäisiin, että oppivelvollisen asuinkunnan tulisi viime sijassa ohjata ja valvoa oppivelvollisuuden suorittamista. Esitysluonnoksen mukaan kunnan tulisi luoda menettelyt, miten se ottaa vastaan ilmoituksia perusopetuksen jälkeen vaille opiskelupaikkaa jääneistä tai opintonsa keskeyttäneistä oppivelvollisista. Ilmoitusten toimittamiselle ei olisi valtakunnallista yhteistä tietojärjestelmää, joten kunnan tulisi järjestää ilmoitusten vastaanottaminen ja käsittely tarkoituksenmukaisella tavalla. Helsingissä opetus- ja koulutustoimijoiden määrä poikkeaa merkittävästi muusta Suomesta. Kaupungin omien oppilaitosten lisäksi yksityisiä ja valtion oppilaitoksia on kymmeniä. Valtakunnallinen oppivelvollisuusrekisteri, johon kaikki oppivelvollisuuslain piirissä olevat koulutuksen järjestäjät ja koulutuksen toteuttajat siirtävät tiedon oppivelvollisuusikäisen tilanteesta, on välttämätön edellytys taakamaan kunnalle ajantasaisen tiedon ja varmistamaan toiminnan lainvelvoitteiden mukaan.

Valvontavastuullisen kunnan näkökulmasta tiedon siirtyminen ei voi perustua useille eri menetelmille ja väylille. On kannatettavaa kehittää valtakunnallisia KOSKI- ja Opintopolku-järjestelmäratkaisuja vastaamaan paremmin oppivelvollisuuden uuden lainsäädännön velvoitteita. Kehit-

tämistyötä tulee tehdä siten, että kunnan tai koulutuksen järjestäjien väliaikaisilta tietojen siirtoon ja tallentamiseen tarkoitetuilta erillisratkaisuilta vältytään.

Oppivelvollisuusrekisteriä ylläpitävän henkilöstön lisäksi myös etsivällä nuorisotyöllä tulee olla pääsy rekisteriin. Etsivän nuorisotyön tehtävänä tulee olla niiden oppivelvollisten ja heidän huoltajansa tavoittaminen ja ohjaukseen saattaminen, jotka kunnan tietojen mukaan eivät suorita oppivelvollisuutta.

On kannatettavaa, että oppivelvollisuuslain 20 §:ään on lisätty sanktio oppivelvollisen huoltajalle velvollisuutensa laiminlyönnistä. Tämä on linjassa perusopetuslain 45 §:n kanssa. Ammatillisessa tai lukiokoulutuksessa ei ole aiemmin ollut vastaavaa pykälää ja perusteluissa on täsmennettävä, minkälainen huoltajan toiminta katsotaan velvollisuuden laiminlyönniksi. Haastavassa elämäntilanteessa olevien nuorten huoltajat eivät aina riittävällä tavalla pysty tukemaan nuoren oppivelvollisuuden suorittamista. On täsmennettävä, mikä on koulutuksen järjestäjän velvollisuus tai tehtävä tällaisissa tilanteissa.

Hakeutuminen

Helsinki kannattaa sitä, että oppivelvollisella olisi perusopetuksen päättymisen jälkeen hakeutumisvelvollisuus toisen asteen koulutukseen. Helsinki pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyistä hakujärjestelmää selkiytetään ja kehitetään yhtenäisemmäksi. Nykyisellään eri hakujärjestelmissä haetaan eri aikoina, ja hakeutumisvaihtoehtojen ja hakujärjestelmän kokonaisuus ei hahmotu hakijalle selkeästi.

Oppivelvollisuuden näkökulmasta olisi myös selkeää, että uusi yhteishaku palvelisi ensisijaisesti oppivelvollisia. Koulutuksen järjestäjä voisi näin suunnata paremmin aloituspaikat kyseiselle kohderyhmälle ja varmistaa heille opiskelupaikat. Toinen vaihtoehto olisi muuttaa yhteishaun valintaperusteita siten, että ne entistä vahvemmin suosisivat oppivelvollisia, jolloin yhteishaussa voisivat edelleen hakea myös oppivelvollisuusiän ylittäneet hakijat. Molemmat ratkaisut edellyttävät koulutuksen järjestäjien sitoutumista sekä yhteishaun että jatkuvan haun toteuttamiseen ja opiskelupaikkojen varaamista molemmista hauista hakeville. Tutkintoon valmentavassa (TUVA) koulutuksessa on myös tärkeää säilyttää jatkuva haku. Koulutuksen kohderyhmä on laaja, ja on tarpeellista varmistaa, että koulutukseen hakeutuvat voivat aloittaa koulutuksen joustavasti.

Jatkossa maksuttomaan toisen asteen koulutukseen oikeutetun opiskelijan päivittäiset koulumatkat olisivat maksuttomia, jos kodin ja oppilaitoksen välinen yhdensuuntainen matka olisi vähintään viisi kilometriä. Tämä vastaisi perusopetuslaissa säädettyä maksuttoman koulumatkan

rajaa. Helsingin kaupungin näkökulmasta on haastavaa se, että jo nykyisin kaupungin järjestämään lukio- ja ammatilliseen koulutukseen haetaan runsaasti opiskelijoita muista kunnista samaan aikaan, kun Helsingissä nuorten ikäluokat kasvavat. Koulumatkojen maksuttomuus voi entisestään lisätä Helsingin houkuttavuutta, ja koulutuspaikkojen kasvava kysyntä saattaa heikentää helsinkiläisten nuorten mahdollisuuksia päästä kotikaupungissa järjestettävään toisen asteen koulutukseen.

Ohjaus

Esitysluonnoksessa kuvataan ohjauksen ja valvonnan vastuiden jakautuminen opetuksen järjestäjän, koulutuksen järjestäjän ja asuinkunnan välillä. On hyvä, että ohjausvastuut, ns. "saattaen vaihtaan" -periaate, on määritelty laissa selkeästi. On tärkeää, että vastuu oppivelvollisen ohjauksesta on koko ajan jollakin laissa määritellyllä taholla, jotta oppivelvollinen ei pääse putoamaan koulutusjärjestelmän ulkopuolelle. Viimesijainen ohjaus- ja valvontavastuu olisi oppivelvollisen asuinkunnalla. Esitysluonnoksessa kuitenkin todetaan, että yksittäisen asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuulle jäävien oppivelvollisten määrän ei odoteta olevan kovin merkittävä. Helsingin kohdalla tämä määrä on kuitenkin huomattavan suuri verrattuna pienempiin kuntiin. Lisäksi on huomattava, että opiskelija, jolle on osoitettu oppivelvollisuuspaikka, tulee tarvittaessa tavanomaista enemmän tukea ja ohjausta.

Helsinki pitää tarpeellisena opinto-ohjauksen lisäämistä sekä perusopetukseen että toiselle asteelle. Siirtymävaiheen ohjauksessa on tärkeää kehittää moniammatillista ja -alaista yhteistyötä sekä oppilaitoksen sisällä että eri koulutuksen järjestäjien välillä. Keskeyttämiskeskeisissä olevia opiskelijoita on tavoiteltava aktiivisesti ja ehkäistävä keskeyttämisistä muun muassa yksilöllisen pedagogiikan keinoin. Onkin tärkeää, että opetuksen ja koulutuksen järjestäjille taataan resurssit myös opinto-ohjauksen laadun kehittämiseen sekä opetushenkilöstön ohjausosaimisen vahvistamiseen.

Esitys opiskelupaikan osoittamisesta on pääosin kannatettava. On hyvä, että säädetään, että valtakunnallisessa yhteishaussa oppivelvollinen tulee valituksi tai osoitetaan TUVA-koulutukseen, jos hän ei tule valituksi tutkintokoulutukseen. Muutoksena 15 §:ään asuinkunnalle tulisi kuitenkin säätää oikeus osoittaa opiskelupaikka myös asuinkunnan järjestämään tutkintoon johtavaan koulutukseen silloin, kun oppivelvollinen täyttää tutkintokoulutuksen edellytykset.

Helsinki pitää kannatettavana oppivelvollisuuslain 15 §:n kirjausta siitä, että kaikille soveltuvaa koulutusta järjestäville säädetään velvollisuus ottaa vastaan kunnan osoittama oppivelvollinen. Kuitenkin opiskelupaikan osoittamisessa on huomioitava myös oppivelvollisen erityisen tuen

ja vaativan erityisen tuen tarve. Vaativaa erityistä tukea voi saada vain sen järjestämiseen oikeutetuissa ammatillisissa oppilaitoksissa. Jos opiskelijalla arvioidaan olevan vaativan erityisen tuen tarve, hänelle tulisi osoittaa opiskelupaikka TELMA- tai TUVA-koulutuksessa sellaisessa oppilaitoksessa, jossa on mahdollisuus saada vaativaa erityistä tukea. Käytännössä kunta osoittaisi opiskelijoita ammatillisiin erityisoppilaitoksiin sekä niille koulutuksen järjestäjille, joilla on rajattu vaativan erityisen järjestämislupa. Esitysluonnoksesta ei selviä, miten toimitaan tilanteissa, joissa vaativaa erityistä tukea tarjoavien koulutuksen järjestäjien opiskelijapaikat ovat täynnä. Vaikeasti vammaisella tai muutoin vaativaa erityistä tukea tarvitsevalla nuorella on oltava yhdenvertaiset mahdollisuudet perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen. Ongelma opiskelupaikkojen riittävydessä on olemassa jo nykyhetkellä, ja olisi tärkeää, että uudistuksessa esitettäisiin ratkaisu, jottei tilanne muutu entistä vaikeammaksi vaativaa erityistä tukea tarvitseville.

Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneen henkilön oikeus saada ohjausta tutkinnon suorittamisen jälkeen on kannatettava. Ehdotettu oikeus vastaisi lukiolain 25 §:n 4 momentissa säädettyä vastaavaa oikeutta jälkiohjaukseen. Samanlainen oikeus jatko-ohjaukseen asettaa ammatillisesta koulutuksesta valmistuneet yhdenvertaiseen asemaan lukiosta valmistuneiden kanssa ja tukee koulutuspolkujen toteutumista ammatillisesta koulutuksesta korkeakouluihin. Lisäksi on hyvä, että esitysluonnoksessa jälkiohjaus on rajattu pelkästään jatko-opintoihin haakeutumiseen ja näin jälkiohjaus on erotettu TE-hallinnon alle kuuluva suoraan työllistymiseen liittyvästä ohjauksesta. Esitysluonnoksessa kuitenkin todetaan, että ohjausvelvoite kestäisi tutkinnon suorittamivuotta seuraavan vuoden loppuun. On huomioitava, että ammatillisesta koulutuksesta valmistutaan pitkin vuotta, jolloin esimerkiksi tammikuussa ja joulukuussa valmistuneet ovat tässä eriarvoisessa asemassa.

Koulutuksen toteuttaminen ja oppivelvollisuuden suorittaminen

Perusopetuksen jälkeen oppivelvollisuutta suoritettaisiin lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa tai perusopetuksen jälkeisissä erilaisissa nivelvaiheen koulutuksissa. Oppivelvollisuus päättyisi viimeistään silloin, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta. Tämä tarkoittaa, että oppivelvollisella on edelleen mahdollisuus keskeyttää opinnot saamatta tutkintoa valmiiksi. Jo nykyisellään toisen asteen koulutuksen haaste on keskeyttäminen ennen tutkinnon suorittamista. On huomattava, että oppivelvollisuus ei sinänsä tuo lisää tukea niille heikommassa asemassa oleville nuorille, joiden elämäntilanne on vaikea ja oppimisen valmiudet ovat heikot toisen asteen opintojen onnistumisen näkökulmasta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan myös oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisten palveluiden laajentamista kansanopistojen oppivelvollisille

suunnatun koulutuksen opiskelijoille. Lisäksi palveluita ehdotetaan laajennettavaksi oppivelvollisille, jotka suorittavat oppivelvollisuuttaan aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa tai ammattitutkintokoulutuksessa. On kannatettavaa, että kaikki oppivelvollisuuttaan suorittavat opiskelijat ovat oppilas- ja opiskelijahuoltolain piirissä. Oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluja tulee vahvistaa kaikilla kouluasteilla.

Esitysluonnoksen mukaan koulutuksen järjestäjän tulee yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa laatia suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen tai opiskeluoikeuden pidättämisen aikana. Koulutuksen järjestäjältä puuttuvat keinot velvoitteen täyttämiseen, mikäli oppivelvollinen ja/tai tämän huoltaja kieltäytyvät tai eivät ole kykeneviä osallistumaan suunnitelman laadintaan. On epäselvää, täyttyykö esimerkiksi tällaisessa tilanteessa oppivelvollisuuslain 20 §:n perusteet tuomita oppivelvollisen huoltaja oppivelvollisen valvonnan laiminlyönnistä sakkoon.

Päätös oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä tehdään hakemuksesta. Pienessä osassa kohderyhmän oppijoita haasteena on saada hakemukset päätöksen tekemiseksi. Näin on esimerkiksi tilanteessa, jossa perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilas viedään takaisin kotimaahansa. Koulutuksen järjestäjälle ja asuinkunnalle tulisi säätää lain 7 §:ään mahdollisuus päättää keskeyttämisestä tilanteissa, joissa oppivelvollisen tai huoltajan tavoittamiseen on pysyvä este.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Uudeksi tutkintokoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi yhdistettäisiin nykyiset perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen väliin sijoittuvat nivelvaiheen koulutukset: perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. Uuden valmentavan koulutuksen tavoitteena olisi antaa valmiuksia sekä lukiokoulutukseen että ammatilliseen koulutukseen siirtymiseen, eikä opiskelijan tarvitsisi vielä valmentavan koulutuksen aloittaessaan tietää, kumpaan hän aikoo hakeutua.

Helsinki kannattaa sitä, että siirtymävaiheen koulutuksia yhtenäistetään siten, että ne muodostavat opiskelijan kannalta selkeän koulutuskokonaisuuden ja että opiskelija voi suorittaa erilaisia sisältöjä tarpeidensa mukaan. Tällöin oppivelvollisen on mahdollista tutustua laajemmin eri vaihtoehtoihin ennen tutkintoon johtavan koulutuksen valintaa. On myös kannatettavaa, että jatkossa lukiokoulutukseen valmentavia sisältöjä voidaan tarjota kaikille valmentavaa koulutusta tarvitseville, ei vain vieraskielisille, kuten tällä hetkellä on tilanne. Toisaalta Helsinki pitää tärkeänä, että vieraskieliset opiskelijat otetaan jatkossakin huomioon erityisenä kohderyhmänä, sillä vieraskielisten osuuden Helsin-

gissä ennakoidaan kasvavan ja vieraskielisten oppivelvollisten hakeutumista lukiokoulutukseen halutaan edistää. Koulutuksen kaikkien eri kohderyhmien huomioon ottaminen on tärkeää koulutuksen rakenteen ja sisällön suunnittelussa.

Esitysluonnoksen mukaan tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämislupa voidaan myöntää hakemuksesta lukiolaissa tarkoitettulle lukiokoulutuksen järjestäjälle, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettulle ammatillisen koulutuksen järjestäjälle taikka rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle, jolle on myönnetty perusopetuslain 7 §:ssä tarkoitettu perusopetuksen järjestämislupa. Helsinki pitää tärkeänä, että kuntaa kuullaan järjestämislupia myönnettäessä.

Esitysluonnoksessa todetaan, että TUVA-koulutuksessa sovellettaisiin rinnakkain perusopetuslain, lukiolain ja ammatillisesta koulutuksesta annettuja säädöksiä. Tämä asettaisi eri koulutusmuodoissa opiskelevat oppivelvolliset eriarvoiseen asemaan, ja tällöin saman kunnan tai koulutuksen järjestäjän koulutuksissa sovellettaisiin eri lakeja. Esimerkiksi erityisestä tuesta säädettäessä on ongelmallista, että opiskelija saa erityisen tuen perusteella erityisiä apuvälineitä ja avustajapalveluita eri lainsäädännön nojalla riippuen siitä, onko hän perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen järjestäjän opiskelijana. TUVA-koulutuksen lainsäädäntöä ja säädösperustetta tulee edelleen kehittää siten, että uusi koulutusmuoto muodostaa selkeän lainsäädännöllisen ja johdonmukaisen kokonaisuuden. Myös TUVA-koulutuksen opettajien kelpoisuudesta tulee antaa oma asetus.

Esitysluonnoksessa todetaan, että tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen laajuus on 38 viikkoa ja opiskelijalla on oikeus saada opetusta ja ohjausta eri oppimisympäristöissä keskimäärin 29 tuntia opiskeluvuorokautta kohti. Helsinki ehdottaa, että tuntimäärä poistetaan esitysluonnoksesta. TUVA-koulutuksen tunti- ja viikkoperusteinen määrittely ei toteuta jatkuvan oppimisen periaatetta eikä osaamisperusteisuutta. Paluu läpäisy- ja aikaperiaatteeseen ohjaa väärällä tavalla etenemisen seurantaan tunteihin ja viikkoihin, kun olennaista on kuitenkin panostaa koulutuksen toteutuksissa yksilöllisyyttä, joustavuutta ja osaamista edistäviin ratkaisuihin. Lisäksi myös rahoituksen tulee kannustaa opiskelijälähtöisyyteen ja osaamisperusteisuuden toteuttamiseen eikä opetusviikkojen laskentaan.

Lausunnon keskeinen sisältö

Koronakriisi tulee näkymään kuntien taloudessa useiden vuosien ajan ja aiheuttamaan mittavia ja pitkäaikaisia tulomenetyksiä ja menolisäyksiä. Oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuvat kustannukset on korvattava kunnille täysimääräisesti. Esitysluonnokseen sisältyvät kus-

tannusarviot ovat Helsingin käsityksen mukaan liian alhaisia etenkin oppimateriaalien ja -välineiden sekä ohjauksen osalta. Hallinnollisista velvoitteista kunnille ja muille koulutuksen järjestäjille syntyviä kustannuksia ei ole kattavasti huomioitu, vaan toimijoiden odotetaan pyrkivän hyödyntämään kaikkia eri kustannusten vähentämiskeinoja tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos uudistukseen ei osoiteta riittävää rahoitusta, sitä ei pidä toteuttaa nykyisessä tilanteessa, jossa taloudelliset ja sosiaaliset haasteet ovat kunnissa kasvamassa. Kaikkien hallitusohjelmaan kirjattujen uusien, pysyvien ja määräaikaisten, julkisen sektorin menoläysten ajoitus ja mitoitus on arvioitava tarkoin.

Helsingissä järjestetään noin 13 prosenttia koko Suomen toisen asteen koulutuksesta, joten uudistuksen vaikutukset kohdistuvat suhteellisesti voimakkaimmin juuri Helsinkiin. Esitetty aikataulu ei anna riittävästi aikaa valmistautua lain velvoitteiden toteuttamiseen, varmistaa sen vaatima rahoitus sekä huolehtia kevään 2020 poikkeustilanteen jälkihoidosta. Lain voimaantulo ehdotetussa aikataulussa on ongelmallista etenkin valvontaan ja ohjaukseen liittyvien tietojärjestelmien kehittämisen, oppimateriaali- ja välinehankintojen sekä syksyllä 9. vuosiluokkan- sa aloittavien oppivelvollisten osalta, joita lain määrittelemä hakeutusvelvollisuus koskisi jo ennen lain voimaantuloa.

Esitysluonnoksessa on useita kannatettavia rakenteellisia uudistuksia. Näitä ovat esimerkiksi hakeutusvelvollisuus, "saattaen vaihtaan" -periaate sekä tehostettu opinto-ohjaus perusopetuksessa ja toisella asteella. Samoin kannatettava on uusi, yhtenäisempi nivelvaiheen koulutus ja tavoite sen rahoituksen yhtenäistämistä. Rahoitusjärjestelmiä tulisi kuitenkin uudistaa esitettyä laajemmin. Eri koulutusmuotojen rahoitusjärjestelmät tulisi yhtenäistää perusteiltaan ja perusrahoituksen osuutta tulisi nostaa ammatillisessa koulutuksessa 80 prosenttiin. Eri- laiset rahoitusperusteet oppivelvollisuuden toteuttamisessa eivät ole tarkoituksenmukaiset, sillä rahoitusjärjestelmän tulisi tukea oppivelvollisuuden suorittamista kaikissa koulutusmuodoissa. Lisäksi rahoitusperusteissa tulisi huomioida porrastuksina erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä vieraskieliset opiskelijat.

Esitysluonnoksen mukaan oppivelvollisuus päättyisi, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta. Tämä tarkoittaa, että oppivelvollisella on edelleen mahdollisuus keskeyttää opinnot saamatta tutkintoa valmiiksi. Jo nykyisellään toisen asteen koulutuksen haaste on keskeyttäminen ennen tutkinnon suorittamista. On huomattava, että oppivelvollisuus ei itsessään tuo lisää tukea niille nuorille, joiden elämäntilanne on vaikea ja opiskeluvaikeudet ovat heikot toisen asteen opintojen suorittamiseen. Esitysluonnoksen mukaiset rakenteelliset uudistukset voitaisiin toteuttaa myös ilman oppivelvollisuuden laajentamista.

Asuinkunnan tehtäväksi esitetty oppivelvollisuuden valvonta edellyttää valtakunnallista tietojärjestelmää (ns. oppivelvollisuusrekisteriä), johon opetuksen ja koulutuksen järjestäjät tallentavat tiedon oppivelvollisen tilanteesta ja jonka kautta tehdään ilmoitus kunnalle, mikäli oppivelvollisuuden suorittaminen keskeytyy. Helsingissä opetuksen ja koulutuksen toimijakenttä eroaa merkittävästi muusta maasta. Kaupungin omien oppilaitosten lisäksi yksityisiä ja valtion oppilaitoksia on kymmeniä. Valtakunnallinen oppivelvollisuusrekisteri on välttämätön edellytys takamaan ajantasaisen tiedon ja varmistamaan toiminnan uuden lainsäädännön velvoitteiden mukaan. On kannatettavaa kehittää jo olemassa olevia järjestelmäratkaisuja. Yhteisen järjestelmän tulisi olla käytettävissä lain tullessa voimaan, jotta kuntien tai koulutuksen järjestäjien väliaikaisilta erillisratkaisuilta vältytään.

Helsingin kaupungin näkökulmasta haastavaa on se, että jo nykyisin kaupungin järjestämään lukio- ja ammatilliseen koulutukseen hakeutuu runsaasti opiskelijoita muista kunnista samaan aikaan, kun Helsingissä nuorten ikäluokat kasvavat. Koulumatkojen maksuttomuus voi entisestään lisätä Helsingin houkuttavuutta, ja koulutuspaikkojen kasvava kysyntä saattaa heikentää helsinkiläisten nuorten mahdollisuuksia päästä kotikaupungissa järjestettävään toisen asteen koulutukseen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki (1):

Muutetaan Yleistä uudistuksesta -kohdan toinen kappale muotoon:
"Lain voimaantulon ehdotettu aikataulu on haastava, mutta ei mahdoton, mikäli uudistukseen saadaan täysimääräinen rahoitus. Kunnille ja muille koulutuksen järjestäjille tulisi jättää riittävästi aikaa valmistautua lain velvoitteiden toteuttamiseen, varmistaa sen vaatima rahoitus sekä huolehtia kevään 2020 poikkeustilanteen jälkihoidosta."

Poistetaan Lausunnon keskeinen sisältö -kohdan toisesta kappaleesta virke: "Mikäli rahoitus taataan, lakien tulisi tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022."

Kannattaja: Tomi Sevander

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki (2):

Poistetaan Yleistä uudistuksesta -kohdan neljännestä kappaleesta osuus "Talouden tasapainon säilyttämisen mahdollistamiseksi kuntien menoja ei tule kehyskaudella kasvattaa. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden kokonaismäärää ei tule lisätä ja myös"

Poistetaan Lausunnon keskeinen sisältä -kohdan ensimmäisestä kappaleesta osuus ”Julkisen talouden tasapainon säilyttämisen mahdollistamiseksi kuntien menoja ei tule kehyskaudella kasvattaa. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden määrää ei saa kokonaisuudessaan lisätä.”

Kannattaja: Tomi Sevander

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Pia Pakarinen: Lisätään uusi kappale lausunnon loppuun:

"Kaupunginhallitus ei edellä esitetyn perusteella kannata lakiluonnosta vaan katsoo, että sen tavoitteet olisivat saavutettavissa paremmin kohdistamalla uudistukseen varatut resurssit

- perusopetuksen, koulupolun nivelvaiheiden ja opinto-ohjauksen vahvistamiseen sen varmistamiseksi, että kaikki saavuttavat riittävät perustaidot ja löytävät oman koulutusväylänsä,
- toisen asteen koulutuksen ryhmäkokojen pienentämiseen ja oppimisen tuen vahvistamiseen sekä
- kohdennettuun tukeen niille, joille opintokustannukset muodostuisivat opintojen aloittamisen tai jatkamisen esteeksi."

Kannattaja: Daniel Sazonov

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Otto Meri, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 9

Veronika Honkasalo, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Mikko Särelä, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Anna Vuorjoen ensimmäisen vastaehdotuksen äänin 6 - 9.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 6

Otto Meri, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 8

Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Mikko Särelä, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Tyhjä: 1

Marcus Rantala

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Anna Vuorjoen toisen vastaehdotuksen äänin 6 - 8 (1 tyhjä).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Pia Pakarisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Veronika Honkasalo, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Mikko Särelä, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 6

Otto Meri, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 6.

Kolmen suoritettua äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Anna Vuorjoen vastaehdotusten mukaisesti muutettua ehdotuksen.

Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman ja Daniel Sazonov jättivät päätöksestä eriävän mielipiteen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Sanni Pietilä, edunvalvonta-asiantuntija, puhelin: 310 36540
sanni.pietila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin kustannuslaskelma
- 2 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö

08.06.2020

Asia/12

- 3 Luonnos hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Otteen liitteet

Liite 1

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi:

Yleistä uudistuksesta

Esitysluonnoksessa oppivelvollisuuslaki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2021. Tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettava laki ja siihen liittyvät muut muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2022.

Oppivelvollisuuden laajentamista koskevien lainmuutosten tulisi tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022. Tällöin laki koskisi ensimmäisen kerran niitä, jotka päättävät perusopetuksen keväällä 2022. Tämä antaisi kunnille ja muille koulutuksen järjestäjille riittävästi aikaa valmistautua lain velvoitteiden toteuttamiseen, varmistaa sen vaatima rahoitus sekä huolehtia kevään 2020 poikkeustilanteen jälkihoidosta. Lain voimaantulo ehdotetussa aikataulussa on ongelmallista myös syksyllä 9. vuosiluokansa aloittavien oppivelvollisten osalta, joita lain määrittelemä hakeutumisvelvollisuus koskisi jo ennen lain voimaantuloa.

Helsinki eroaa väestöltään ja koulutuksen toimijakentältään merkittävästi muusta maasta. Koko Suomen toisen asteen koulutuksesta noin 13 prosenttia järjestetään Helsingissä. Helsingissä nuorten ikäluokat kasvavat: vuosien 2019–2025 aikana 16–18-vuotiaiden nuorten määrän ennustetaan kasvavan 16 prosenttia. Kymmenen vuoden kuluttua tästä ikäluokasta joka neljäs on vieraskielinen. Nykyisin noin 30 prosenttia toisen asteen opiskelijoista Helsingissä on ulkopaikkakuntalaisia. Uudistuksen vaikutukset kohdistuvatkin suhteellisesti voimakkaimmin juuri Helsinkiin.

Kuntatalouden tilanne on ollut jo pitkään haasteellinen ja koronapandemian seurauksena kuntien rahoituspohja on merkittävästi heikentynyt. Kriisillä tulee olemaan merkittäviä ja pitkäkestoisia taloudellisia vai-

kutuksia. Talouden tasapainon säilyttämisen mahdollistamiseksi kuntien menoja ei tule kehyskaudella kasvattaa. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden kokonaismäärää ei tule lisätä ja myös hallitusohjelmaan kirjattujen uusien, pysyvien ja määräaikaisten, julkisen sektorin menoläysten ajoitus ja mitoitus on arvioitava tarkoin. Esitysluonnokseen sisältyvät kustannusarviot ovat Helsingin käsityksen mukaan liian alhaisia. Toteutuvia kustannuksia voidaan joutua hallitsemaan tinkimällä opetuksen laadusta ja määrästä. Jos uudistukseen ei osoiteta riittävää rahoitusta, sitä ei pidä toteuttaa nykyisessä tilanteessa, jossa taloudelliset ja sosiaaliset haasteet ovat kunnissa kasvamassa.

Uudistuksen rahoitus

Koronakriisi tulee näkymään kuntien taloudessa useiden vuosien ajan ja aiheuttamaan mittavia ja myös pitkäaikaisia tulomenetyksiä ja menoläisyyksiä. Tässä tilanteessa on erityisen tärkeää, että valtio kompensoi oppivelvollisuuden laajentamista koskevasta uudistuksesta syntyvät kustannukset kunnille sekä muille koulutuksen järjestäjille hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti. Helsingin laskelmien mukaan uudistuksen vuotuiset kokonaiskustannukset tulevat Helsingissä olemaan yli 40 prosenttia suuremmat kuin mitä esitysluonnoksessa arvioidaan. Helsingin arvio vuosittaisista lisäkustannuksista on esitetty liitteessä 1. Erot kokonaiskustannuksissa johtuvat siitä, että Helsingin laskelmassa oppimateriaalin ja -välineiden, ohjauksen ja tietokoneiden kustannukset on arvioitu realistisesti suuremmiksi kuin esitysluonnoksessa. Helsingin laskelmissa on otettu huomioon myös hallinnollisista velvoitteista muodostuvat kustannukset, joille ei ole osoitettu rahoitusta esitysluonnoksessa.

Maksuttomuus

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi nykyistä laajemmasta maksuttomuudesta toisen asteen koulutuksessa. Perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai lukiokoulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto olisivat jatkossa täysin maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun saakka, jona henkilö täyttää 20 vuotta. Helsingin kaupunki toteaa, että maksuttomuuden jatkuminen oppivelvollisuuden päättymisen jälkeen tukee sitä, että opiskelija suorittaa tutkinnon loppuun saakka. Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitoksissa arvioidaan vuonna 2024 olevan maksuttomuuteen oikeutettuja opiskelijoita noin 17 400.

Ehdotettujen muutosten myötä maksuttomia olisivat osaamisen hankkimiseksi tarvittavat oppimateriaalit sekä työvälineet, -asut ja -aineet sekä ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viisi koetta. Li-

säksi päivittäiset koulumatkat olisivat maksuttomia, jos kodin ja oppilaitoksen välinen yhdensuuntainen matka olisi vähintään viisi kilometriä.

Esitysluonnoksen mukaan koulutuksen järjestäjän odotetaan pyrkivän hyödyntämään kaikkia eri kustannusten vähentämiskeinoja tarkoituksenmukaisella tavalla. Esitysluonnoksessa myös todetaan, että mikäli oppivelvollisuuden laajentamisen kustannukset nousisivat esityksessä arvioituja korkeammiksi, kustannussäästöjä voisi joutua hakemaan muusta toiminnasta, mikä saattaisi johtaa ryhmäkokojen suurentumiseen, opetuksen vähenemiseen ja koulutuksen laadun heikentymiseen.

Helsingin kaupunki pitää uudistuksen toteuttamisen edellytyksenä sitä, että valtio kompensoi oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät maksuttomuuden kustannukset koulutuksen järjestäjille täysimääräisesti. Helsingin kaupunki pitää esitysluonnokseen sisältyviä tutkintokohtaisia kustannusarvioita liian matalina.

Helsingin kaupungin toisen asteen maksuttomuuden kokeilun kokemusten mukaan lukion kurssin oppimateriaalin keskimääräinen hinta on 24,80 euroa (alv. 0 %, ilman mahdollisia alennuksia). Oppimateriaalin keskihinta mahdollisesti nousee, mikäli opiskelijoille hankitaan painettuja oppimateriaaleja. Kokeilussa selvisi, että digitaalisen materiaalin kierrätys ei ole tällä hetkellä mahdollista. Myös painetun materiaalin kierrättäminen on haastavaa, koska materiaalin tulisi olla opiskelijan käytössä niin pitkään kuin hän sitä tarvitsee ylioppilaskirjoituksiin valmistautumista varten. Opiskelijakohtaisten oppimateriaali- ja tarvikkeiden kustannusten on arvioitu olevan lukion oppimäärän suorittamisen aikana noin 1 610 euroa, kun esitysluonnoksessa kustannusten on arvioitu olevan noin 1 350 euroa.

Hallitus on myös esittänyt ylioppilastutkinnosta annettua lakia muutettavaksi siten, että maksuttomuuden periaatteiden mukaisesti ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät viisi koetta sekä niiden osalta hylättyjen kokeiden uusiminen olisivat maksuttomia. Esitysluonnoksessa jää epäselväksi, koskeeko maksuttomuus myös oikaisuvaatimuksia. Tämä tulisi täsmentää lain 20 §:ssä.

Ammatillisen koulutuksen tutkintokohtaisia materiaali- ja välinekustannuksia kartoitettaessa tutkintokohtaiseksi keskihinnaksi Helsingin kaupungin järjestämässä ammatillisessa koulutuksessa arvioitiin noin 710 euroa, kun vastaava esitysluonnokseen sisältyvä arvio kustannuksesta on 400 euroa. Materiaali- ja välinekustannusten pitäminen esitysluonnoksen mukaisesti alhaisella tasolla näyttäytyy opetuksessa saatujen kokemusten perusteella haasteellisena. Opetuksessa käytettävien oppimateriaalien ja opiskeluvälineiden kesto aika ei ole niin pitkä, että samoja materiaaleja ja välineitä voisivat hyödyntää useat opiskelijat.

Ammatillisessa koulutuksessa käytettävät materiaalit ja välineet ovat usein sellaisia, jotka kuluvat käytössä, eivätkä huollosta ja puhdistuksesta huolimatta ole toimintakuntoisia kulumisen ja säännöllisen käytön jälkeen. Lisäksi on huomioitava materiaalien ja välineiden todennäköinen hävikki ja rikkoutuminen. Esitysluonnoksessakin tuodaan esiin ammatillisen koulutuksen järjestäjien kokemus, jonka mukaan opiskelijat suhtautuvat lainattuihin työvälineisiin ja työasuihin huolimattomammin ja pitävät niistä heikommin huolta kuin itse hankkimistaan. Esitysluonnoksesta ei tule selkeästi esille, millainen vastuu maksuttomuuden piirissä olevalla opiskelijalla on koulutuksen järjestäjän hankkimista opiskelumateriaaleista ja -välineistä silloin, kun opiskelija omalla huolimattomuudellaan tai tahallisesti vahingoittaa niitä.

Helsingin kaupunki on arvioinut ominaisuuksiltaan riittävän tietokoneen hankintahinnaksi 431 euroa. Vastaava esitysluonnokseen sisältyvä arvio tietokoneen hankintahinnasta on 400 euroa. Tämän lisäksi syntyy tietokonekannan ylläpidosta aiheutuvia lisäkustannuksia, joihin esitysluonnoksessa on varauduttu yhteensä 4 000 000 eurolla valtakunnallisesti.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että koulutuksen järjestäjän tulee hankkia oppimateriaalit ja -välineet joko yksin tai yhdessä toisten koulutuksen järjestäjien kanssa sekä tarvittaessa huolehdittava niiden varastoinnista, huollosta ja puhdistuksesta. Oppimateriaalien ja -välineiden hankinta edellyttää henkilöstöä, jolla on hankintatoiminnan osaamista. Varastointi vaatii siihen soveltuvat tilat ja riittävästi henkilöstöä varastointia, jakelua ja huoltoa varten. Oppimateriaalien ja -välineiden hankintojen seuraaminen sekä varastointi-, jakelu- ja huoltotoimenpiteiden toteuttaminen käytännössä vaatii myös siihen soveltuvan seuranta- ja hallinnointijärjestelmän. Esitysluonnoksessa ei ole otettu huomioon edellä mainituista toiminnoista syntyviä kustannuksia.

Esitysluonnoksessa on tuotu esiin, että opetukseen liittyvien retkien ja opintokäyntien tulee olla maksuttomia. Tämä muuttaisi toisen asteen oppilaitosten käytänteitä. Nykyisin opiskelijat ovat itse maksaneet osan opintokäynneistä. Opintokäynneissä, vierailuissa ja ulkomaan opintomatkoissa tulisi siis jatkossa ottaa huomioon, että niiden tulisi olla maksuttomia oppivelvollisille opiskelijoille. Esitysluonnoksessakin todetaan, että tämä saattaisi rajoittaa opetukseen liittyvien vierailujen ja matkojen järjestämistä. Maksuttomuus muuttaisi myös toisen asteen oppilaitosten kansainvälisyystoimintaa huomattavasti. Oppivelvollisten opiskelijoiden opetukseen liittyvistä opintoretkestä aiheutuviin kustannuksiin on varauduttu 2 000 000 eurolla valtakunnallisesti, mikä tarkoittaa noin 11 euroa vuodessa per maksuttomaan koulutukseen oikeutettu opiskelija, kun hallituksen laskelmissa on arvioitu maksuttomaan koulutukseen oikeutettujen opiskelijoiden kokonaismääräksi noin 176 000. Esitysluon-

noksesta jää epäselväksi, onko oppivelvollisuuden ylittäneillä oikeus kieltäytyä osallistumasta niihin opiskeluun sisältyviin maksullisiin tilaisuuksiin, jotka oppivelvollisille ovat maksuttomia. Tämä aiheuttaa käytännössä hankaluuksia opetuksen suunnitteluun, jos opetusryhmässä on sekä oppivelvollisia että oppivelvollisuuden ylittäneitä.

Oppimateriaalien maksuttomuus on ongelmallinen yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Toisella asteella, etenkin ammatillisessa koulutuksessa, on yleistä, että samassa opiskelijaryhmässä opiskelee sekä maksuttomuuden piiriin kuuluvia että siihen kuulumattomia opiskelijoita. Opiskelijoiden kannalta ei olisi yhdenvertaista, jos osa ryhmän opiskelijoista saisi maksuttomat opiskeluvälineet ja osa joutuisi kustantamaan ne itse. Esitysluonnoksessa on todettu, että ammatillisen koulutuksen käytännön järjestämisessä voi tietyissä tilanteissa olla hankalaa rajata maksuttomien materiaalien käyttö vain siihen oikeutetuille opiskelijoille. Esitysluonnoksessa kuitenkin todetaan, ettei rahoituksen myöntämisessä otettaisi huomioon materiaalien tarjoamista muille kuin siihen lain mukaan oikeutetuille opiskelijoille. Koulutuksen järjestäjien mahdollisuus suunnata resursseja maksuttomiin materiaaleihin voi vaihdella, ja se voi saattaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan ja aiheuttaa kilpailua koulutuksen järjestäjien välillä.

Esitysluonnoksen mukaan maksuttomia eivät olisi erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat välineet. Tällaisia olisivat esimerkiksi erityisen koulutustehtävän saaneissa lukioissa tai tietyissä ammatillisissa tutkinnoissa tarvittavat soittimet ja urheiluvälineet. Välineet olisivat luonteeltaan henkilökohtaisia ja opiskelija tyypillisesti käyttäisi niitä myös ennen koulutuksen aloittamista ja koulutuksen päättämisen jälkeen. Helsingissä on useita erityistehtävälukioita, joissa oppimateriaalikustannukset ovat korkeammat kuin yleislukioissa. Esitysluonnoksessa jää epäselväksi, mikä kaikki erityistehtävälukioissa kuuluu harrastuneisuuteen ja jää opiskelijan itse maksettavaksi. Esimerkiksi materiaalit, kuten savet, erilaiset piirustus- ja maalaustarvikkeet, IB-lukioiden tutkintomaksut ja IA- ja EE-töiden materiaalit, musiikkilukioiden esiintymis- ja kilpailumatkat sekä urheilulukioiden kilpailumatkat aiheuttavat kustannuksia, joiden sisältyminen maksuttomuuden piiriin jää esitysluonnoksessa epäselväksi. Erityistehtävälukioiden suurempiin kustannuksiin tulisi vastata korottamalla niiden saaman lisärahoituksen tasoa.

Esitysluonnoksessa koulumatkat on esitetty korvattavaksi Kelan koulumatkatukijärjestelmän kautta. Teknisesti toteutus on kannatettava, mutta osa koulumatkojen maksuttomuudesta aiheutuviin kustannuksiin, kuten mahdolliset muutokset HSL:lle maksettaviin kuntaosuuksiin, ovat vaikeasti arvioitavissa.

Ohjaus- ja valvontavelvoitteista muodostuvat kustannukset

Esitysluonnoksen mukaan asuinkunnan ja koulutuksen järjestäjien ohjaus- ja valvontavastuu laajenisi nykytilanteeseen verrattuna. Kunnan vastuulle tulisi luoda menettelyt perusopetuksen jälkeen vaille opiskelupaikkaa jääneiden ja opintonsa keskeyttäneiden oppivelvollisten ilmoitusten vastaanottamiseen ja käsittelyyn. Kunnan tehtävänä olisi ottaa yhteyttä oppivelvolliseen sekä tämän huoltajaan ja selvittää oppivelvollisen tilanne ja tuen tarve yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa ja ohjata oppivelvollista haakeutumaan hänelle soveltuvaan koulutukseen ja tarvittaessa muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin. Esitys lisää asuinkunnan ohjauskustannuksia ja hallinnollisia kustannuksia.

Esitysluonnoksessa opetuksen ja koulutuksen järjestäjien yhden ohjaustunnin hinnaksi on arvioitu 32 euroa, mikä vastaisi opinto-ohjaajan keskimääräistä palkkaa sivukuluineen. Helsingin kaupunki arvioi ohjaustunnin hinnan olevan todellisuudessa selvästi korkeampi. Ammatillisessa koulutuksessa, jossa keskeyttämisuhan alla olevia opiskelijoita on esitysluonnoksessa arvioitu vuosittain olevan yli kolminkertainen määrä lukiokoulutukseen nähden ja lisäohjauksen tarve on näin ollen suurempi, yhden ohjaustunnin hinta sivukuluineen on noin 40 euroa.

Lisäksi esitysluonnoksessa tuodaan esille toisen asteen maksuttomuuden aiheuttavan koulutuksen järjestäjille velvoitteita, kuten selvitysvelvollisuuden opiskelijan oikeudesta maksuttomaan koulutukseen, päätös vastuun maksuttomuuden pidentämisestä opiskelijan sitä hakiessa sekä velvollisuuden tallentaa KOSKI-tietovarantoon oppivelvollisuutta ja maksuttomuutta koskevia tietoja. Ilmoituksia vastaanottavan kunnan ja ilmoituksia tekevän koulutuksen järjestäjän näkökulmasta valtakunnallisen oppivelvollisuusrekisterin olemassaolo olisi välttämätöntä, sillä muulla tavoin toteutettava tiedonkulku- ja selvitystyö vaatii lisää resursseja ja siten lisää kustannuksia. Edellä mainittuihin hallinnollisiin velvoitteisiin ei ole varattu rahoitusta. On huomattava, että nykyisin noin 30 prosenttia toisen asteen opiskelijoista Helsingissä on ulkopaikkakuntalaisia ja väestöennusteissa osuuden ennakoidaan kasvavan. Tämä tarkoittaa, että Helsingissä sijaitsevat koulutuksen järjestäjät joutuisivat tekemään merkittävästi ilmoituksia muihin kuntiin.

Rahoitusjärjestelmät

Esitysluonnoksen mukaan ammatillisen koulutuksen rahoituksessa toisen asteen maksuttoman koulutuksen järjestäminen otettaisiin huomioon korotusperusteena perusrahoitusosuudessa, mutta sitä ei otettaisi huomioon suoritus- eikä vaikuttavuusrahoitusosuudessa. Helsingin näkemyksen mukaan perusrahoituksen tulisi taata laadukas opetus- ja

ohjaustyö siten, että oppivelvollisten opiskelijoiden ja muiden ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opinnot etenevät suunnitellusti. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä on budjettiperusteinen, eikä esitysluonnoksesta selviä, miten riittävä perusrahoitus muille kuin oppivelvollisille ammatillisen koulutuksen opiskelijoille varmistetaan jatkossa.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen rahoitus toteutettaisiin kolmen erillisen rahoitusjärjestelmän eli nykyisen perusopetuksen lisäopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän kautta. Tarkoituksena olisi yhtenäistää valmentavan koulutuksen rahoitustaso näiden kolmen eri järjestelmän sisällä. Valmentavaa koulutusta ja yksikköhintatasoa koskevat säädösmuutokset valmisteltaisiin vuoden 2021 aikana, jolloin rahoitustason määrittämisessä voitaisiin käyttää vuoden 2020 toteutuneita kustannustietoja. Helsinki pitää pyrkimystä rahoitustason yhtenäistämiseen kannatettavana, mutta toteaa, että siinä tulisi huomioida, että pääpaino tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämisessä on ammatillisen koulutuksen järjestäjillä. Rahoitustason tulisi olla vähintään nykyisen ammatillisen koulutuksen valmentavan koulutuksen mukainen.

Helsinki näkee, että rahoitusjärjestelmiä tulisi kuitenkin uudistaa esitettyä laajemmin. Eri koulutusmuotojen rahoitusjärjestelmät tulisi yhtenäistää perusteiltaan ja perusrahoituksen osuutta tulisi nostaa ammatillisessa koulutuksessa 80 prosenttiin. Erilaiset rahoitusperusteet oppivelvollisuuden toteuttamisessa eivät ole tarkoituksenmukaiset, sillä rahoitusjärjestelmän tulisi tukea oppivelvollisuuden suorittamista kaikissa koulutusmuodoissa. Lisäksi rahoitusperusteissa tulisi huomioida porrastuksina erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä vieraskieliset opiskelijat.

Oppivelvollisuuden valvonta

Ohjaus- ja valvontavastuu rakennettaisiin ”saattaen vaihtaan” -periaatteella. Eri tahojen ohjaus- ja valvontavastuut määriteltäisiin lain-säädännössä siten, että yhden tahon ohjaus- ja valvontavastuu päättyisi aina vasta silloin, kun toisen tahon ohjaus- ja valvontavastuu alkaisi. Tällä varmistettaisiin se, että oppivelvollinen nuori ei missään vaiheessa putoaisi tukiverkon ulkopuolelle. Helsinki pitää ”saattaen vaihtaan” -periaatetta kannatettavana.

Oppivelvollisuuslain 14 §:ssä säädettäisiin, että oppivelvollisen asuin-kunnan tulisi viime sijassa ohjata ja valvoa oppivelvollisuuden suorittamista. Esitysluonnoksen mukaan kunnan tulisi luoda menettelyt, miten se ottaa vastaan ilmoituksia perusopetuksen jälkeen vaille opiskelupaikkaa jääneistä tai opintonsa keskeyttäneistä oppivelvollisista. Ilmoitusten toimittamiselle ei olisi valtakunnallista yhteistä tietojärjestelmää,

joten kunnan tulisi järjestää ilmoitusten vastaanottaminen ja käsittely tarkoituksenmukaisella tavalla. Helsingissä opetus- ja koulutustoimijoiden määrä poikkeaa merkittävästi muusta Suomesta. Kaupungin omien oppilaitosten lisäksi yksityisiä ja valtion oppilaitoksia on kymmeniä. Valtakunnallinen oppivelvollisuusrekisteri, johon kaikki oppivelvollisuuslain piirissä olevat koulutuksen järjestäjät ja koulutuksen toteuttajat siirtävät tiedon oppivelvollisuusikäisen tilanteesta, on välttämätön edellytys takaamaan kunnalle ajantasaisen tiedon ja varmistamaan toiminnan lain velvoitteiden mukaan.

Valvontavastuullisen kunnan näkökulmasta tiedon siirtyminen ei voi perustua useille eri menetelmille ja väylille. On kannatettavaa kehittää valtakunnallisia KOSKI- ja Opintopolku-järjestelmäratkaisuja vastaamaan paremmin oppivelvollisuuden uuden lainsäädännön velvoitteita. Kehittämistyötä tulee tehdä siten, että kunnan tai koulutuksen järjestäjien väliaikaisilta tietojen siirtoon ja tallentamiseen tarkoitetuilta erillisratkaisuilta vältytään.

Oppivelvollisuusrekisteriä ylläpitävän henkilöstön lisäksi myös etsivällä nuorisotyöllä tulee olla pääsy rekisteriin. Etsivän nuorisotyön tehtävänä tulee olla niiden oppivelvollisten ja heidän huoltajansa tavoittaminen ja ohjaukseen saattaminen, jotka kunnan tietojen mukaan eivät suorita oppivelvollisuutta.

On kannatettavaa, että oppivelvollisuuslain 20 §:ään on lisätty sanktio oppivelvollisen huoltajalle velvollisuutensa laiminlyönnistä. Tämä on linjassa perusopetuslain 45 §:n kanssa. Ammatillisessa tai lukiokoulutuksessa ei ole aiemmin ollut vastaavaa pykälää ja perusteluissa on täsmennettävä, minkälainen huoltajan toiminta katsotaan velvollisuuden laiminlyönniksi. Haastavassa elämäntilanteessa olevien nuorten huoltajat eivät aina riittävällä tavalla pysty tukemaan nuoren oppivelvollisuuden suorittamista. On täsmennettävä, mikä on koulutuksen järjestäjän velvollisuus tai tehtävä tällaisissa tilanteissa.

Hakeutuminen

Helsinki kannattaa sitä, että oppivelvollisella olisi perusopetuksen päätymisen jälkeen hakeutumisvelvollisuus toisen asteen koulutukseen. Helsinki pitää kuitenkin tärkeänä, että nykyistä hakujärjestelmää selkiytetään ja kehitetään yhtenäisemmäksi. Nykyisellään eri hakujärjestelmissä haetaan eri aikoina, ja hakeutumisvaihtoehtojen ja hakujärjestelmän kokonaisuus ei hahmotu hakijalle selkeästi.

Oppivelvollisuuden näkökulmasta olisi myös selkeää, että uusi yhteishaku palvelisi ensisijaisesti oppivelvollisia. Koulutuksen järjestäjä voisi näin suunnata paremmin aloituspaikat kyseiselle kohderyhmälle ja varmistaa heille opiskelupaikat. Toinen vaihtoehto olisi muuttaa yhteis-

haun valintaperusteita siten, että ne entistä vahvemmin suosisivat oppivelvollisia, jolloin yhteishaussa voisivat edelleen hakea myös oppivelvollisuusiän ylittäneet hakijat. Molemmat ratkaisut edellyttävät koulutuksen järjestäjien sitoutumista sekä yhteishaun että jatkuvan haun toteuttamiseen ja opiskelupaikkojen varaamista molemmista hauista hakeville. Tutkintoon valmentavassa (TUVA) koulutuksessa on myös tärkeää säilyttää jatkuva haku. Koulutuksen kohderyhmä on laaja, ja on tarpeellista varmistaa, että koulutukseen hakeutuvat voivat aloittaa koulutuksen joustavasti.

Jatkossa maksuttomaan toisen asteen koulutukseen oikeutetun opiskelijan päivittäiset koulumatkat olisivat maksuttomia, jos kodin ja oppilaitoksen välinen yhdensuuntainen matka olisi vähintään viisi kilometriä. Tämä vastaisi perusopetuslaissa säädettyä maksuttoman koulumatkan rajaa. Helsingin kaupungin näkökulmasta on haastavaa se, että jo nykyisin kaupungin järjestämään lukio- ja ammatilliseen koulutukseen hakeutuu runsaasti opiskelijoita muista kunnista samaan aikaan, kun Helsingissä nuorten ikäluokat kasvavat. Koulumatkojen maksuttomuus voi entisestään lisätä Helsingin houkuttavuutta, ja koulutuspaikkojen kasvava kysyntä saattaa heikentää helsinkiläisten nuorten mahdollisuuksia päästä kotikaupungissa järjestettävään toisen asteen koulutukseen.

Ohjaus

Esitysluonnoksessa kuvataan ohjauksen ja valvonnan vastuiden jakautuminen opetuksen järjestäjän, koulutuksen järjestäjän ja asuinkunnan välillä. On hyvä, että ohjausvastuut, ns. "saattaen vaihtaen" -periaate, on määritelty laissa selkeästi. On tärkeää, että vastuu oppivelvollisen ohjauksesta on koko ajan jollakin laissa määritellyllä taholla, jotta oppivelvollinen ei pääse putoamaan koulutusjärjestelmän ulkopuolelle. Viimesijainen ohjaus- ja valvontavastuu olisi oppivelvollisen asuinkunnalla. Esitysluonnoksessa kuitenkin todetaan, että yksittäisen asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuulle jäävien oppivelvollisten määrän ei odoteta olevan kovin merkittävä. Helsingin kohdalla tämä määrä on kuitenkin huomattavan suuri verrattuna pienempiin kuntiin. Lisäksi on huomattava, että opiskelija, jolle on osoitettu oppivelvollisuuspaikka, tulee tarvitsemaan tavanomaista enemmän tukea ja ohjausta.

Helsinki pitää tarpeellisena opinto-ohjauksen lisäämistä sekä perusopetukseen että toiselle asteelle. Siirtymävaiheen ohjauksessa on tärkeää kehittää moniammatillista ja -alaista yhteistyötä sekä oppilaitoksen sisällä että eri koulutuksen järjestäjien välillä. Keskeyttämiskeskeyttämisiä muun muassa yksilöllisen pedagogiikan keinoin. Onkin tärkeää, että opetuksen ja koulutuksen järjestäjille taataan resurssit myös opinto-

ohjauksen laadun kehittämiseen sekä opetushenkilöstön ohjausosaamisen vahvistamiseen.

Esitys opiskelupaikan osoittamisesta on pääosin kannatettava. On hyvä, että säädetään, että valtakunnallisessa yhteishaussa oppivelvollinen tulee valituksi tai osoitetaan TUVA-koulutukseen, jos hän ei tule valituksi tutkintokoulutukseen. Muutoksena 15 §:ään asuinkunnalle tulisi kuitenkin säätää oikeus osoittaa opiskelupaikka myös asuinkunnan järjestämään tutkintoon johtavaan koulutukseen silloin, kun oppivelvollinen täyttää tutkintokoulutuksen edellytykset.

Helsinki pitää kannatettavana oppivelvollisuuslain 15 §:n kirjausta siitä, että kaikille soveltuvaa koulutusta järjestäville säädetään velvollisuutta vastaan kunnan osoittama oppivelvollinen. Kuitenkin opiskelupaikan osoittamisessa on huomioitava myös oppivelvollisen erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen tarve. Vaativaa erityistä tukea voi saada vain sen järjestämiseen oikeutetuissa ammatillisissa oppilaitoksissa. Jos opiskelijalla arvioidaan olevan vaativan erityisen tuen tarve, hänelle tulisi osoittaa opiskelupaikka TELMA- tai TUVA-koulutuksessa sellaisessa oppilaitoksessa, jossa on mahdollisuus saada vaativaa erityistä tukea. Käytännössä kunta osoittaisi opiskelijoita ammatillisiin erityisoppilaitoksiin sekä niille koulutuksen järjestäjille, joilla on rajattu vaativan erityisen järjestämislupa. Esitysluonnoksesta ei selviä, miten toimitaan tilanteissa, joissa vaativaa erityistä tukea tarjoavien koulutuksen järjestäjien opiskelijapaikat ovat täynnä. Vaikeasti vammaisella tai muutoin vaativaa erityistä tukea tarvitsevilla nuorella on oltava yhdenvertaiset mahdollisuudet perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen. Ongelma opiskelupaikkojen riittävydessä on olemassa jo nykyhetkellä, ja olisi tärkeää, että uudistuksessa esitettäisiin ratkaisu, jottei tilanne muutu entistä vaikeammaksi vaativaa erityistä tukea tarvitseville.

Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneen henkilön oikeus saada ohjausta tutkinnon suorittamisen jälkeen on kannatettava. Ehdotettu oikeus vastaisi lukiolain 25 §:n 4 momentissa säädettyä vastaavaa oikeutta jälkiohjaukseen. Samanlainen oikeus jatko-ohjaukseen asettaa ammatillisesta koulutuksesta valmistuneet yhdenvertaiseen asemaan lukiosta valmistuneiden kanssa ja tukee koulutuspolkujen toteutumista ammatillisesta koulutuksesta korkeakouluihin. Lisäksi on hyvä, että esitysluonnoksessa jälkiohjaus on rajattu pelkästään jatko-opintoihin haakeutumiseen ja näin jälkiohjaus on erotettu TE-hallinnon alle kuuluvasta suoraan työllistymiseen liittyvästä ohjauksesta. Esitysluonnoksessa kuitenkin todetaan, että ohjausvelvoite kestäisi tutkinnon suorittamisvuotta seuraavan vuoden loppuun. On huomioitava, että ammatillisesta koulutuksesta valmistutaan pitkin vuotta, jolloin esimerkiksi tammikuussa ja joulukuussa valmistuneet ovat tässä eriarvoisessa asemassa.

Koulutuksen toteuttaminen ja oppivelvollisuuden suorittaminen

Perusopetuksen jälkeen oppivelvollisuutta suoritettaisiin lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa tai perusopetuksen jälkeisissä erilaisissa nivelvaiheen koulutuksissa. Oppivelvollisuus päättyisi viimeistään silloin, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta. Tämä tarkoittaa, että oppivelvollisella on edelleen mahdollisuus keskeyttää opinnot saamatta tutkintoa valmiiksi. Jo nykyisellään toisen asteen koulutuksen haaste on keskeyttäminen ennen tutkinnon suorittamista. On huomattava, että oppivelvollisuus ei sinänsä tuo lisää tukea niille heikommassa asemassa oleville nuorille, joiden elämäntilanne on vaikea ja oppimisen valmiudet ovat heikot toisen asteen opintojen onnistumisen näkökulmasta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan myös oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisten palveluiden laajentamista kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun koulutuksen opiskelijoille. Lisäksi palveluita ehdotetaan laajennettavaksi oppivelvollisille, jotka suorittavat oppivelvollisuuttaan aikuisille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa tai ammattitutkintokoulutuksessa. On kannatettavaa, että kaikki oppivelvollisuuttaan suorittavat opiskelijat ovat oppilas- ja opiskelijahuoltolain piirissä. Oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluja tulee vahvistaa kaikilla kouluasteilla.

Esitysluonnoksen mukaan koulutuksen järjestäjän tulee yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa laatia suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen tai opiskeluoikeuden pidättämisen aikana. Koulutuksen järjestäjältä puuttuvat keinot veloitteen täyttämiseen, mikäli oppivelvollinen ja/tai tämän huoltaja kieltäytyvät tai eivät ole kykeneviä osallistumaan suunnitelman laadintaan. On epäselvää, täyttyykö esimerkiksi tällaisessa tilanteessa oppivelvollisuuslain 20 §:n perusteet tuomita oppivelvollisen huoltaja oppivelvollisen valvonnan laiminlyönnistä sakkoon.

Päätös oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä tehdään hakemuksesta. Pienessä osassa kohderyhmän oppijoita haasteena on saada hakemukset päätöksen tekemiseksi. Näin on esimerkiksi tilanteessa, jossa perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilas viedään takaisin kotimaahansa. Koulutuksen järjestäjälle ja asuinkunnalle tulisi säätää lain 7 §:ään mahdollisuus päättää keskeyttämisestä tilanteissa, joissa oppivelvollisen tai huoltajan tavoittamiseen on pysyvä este.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus

Uudeksi tutkintokoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi yhdistettäisiin nykyiset perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen väliin sijoittuvat nivelvaiheen koulutukset: perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. Uuden valmentavan koulutuksen tavoitteena olisi antaa val-

miuksia sekä lukiokoulutukseen että ammatilliseen koulutukseen siirtymiseen, eikä opiskelijan tarvitsisi vielä valmentavan koulutuksen aloittaessaan tietää, kumpaan hän aikoo hakeutua.

Helsinki kannattaa sitä, että siirtymävaiheen koulutuksia yhtenäistetään siten, että ne muodostavat opiskelijan kannalta selkeän koulutuskokonaisuuden ja että opiskelija voi suorittaa erilaisia sisältöjä tarpeidensa mukaan. Tällöin oppivelvollisen on mahdollista tutustua laajemmin eri vaihtoehtoihin ennen tutkintoon johtavan koulutuksen valintaa. On myös kannatettavaa, että jatkossa lukiokoulutukseen valmentavia sisältöjä voidaan tarjota kaikille valmentavaa koulutusta tarvitseville, ei vain vieraskielisille, kuten tällä hetkellä on tilanne. Toisaalta Helsinki pitää tärkeänä, että vieraskieliset opiskelijat otetaan jatkossakin huomioon erityisenä kohderyhmänä, sillä vieraskielisten osuuden Helsingissä ennakoidaan kasvavan ja vieraskielisten oppivelvollisten hakeutumista lukiokoulutukseen halutaan edistää. Koulutuksen kaikkien eri kohderyhmien huomioon ottaminen on tärkeää koulutuksen rakenteen ja sisällön suunnittelussa.

Esitysluonnoksen mukaan tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen järjestämislupa voidaan myöntää hakemuksesta lukiolaissa tarkoitettulle lukiokoulutuksen järjestäjälle, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettulle ammatillisen koulutuksen järjestäjälle taikka rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle, jolle on myönnetty perusopetuslain 7 §:ssä tarkoitettu perusopetuksen järjestämislupa. Helsinki pitää tärkeänä, että kuntaa kuullaan järjestämislupia myönnettäessä.

Esitysluonnoksessa todetaan, että TUVA-koulutuksessa sovellettaisiin rinnakkain perusopetuslain, lukiolain ja ammatillisesta koulutuksesta annettuja säädöksiä. Tämä asettaisi eri koulutusmuodoissa opiskelevat oppivelvolliset eriarvoiseen asemaan, ja tällöin saman kunnan tai koulutuksen järjestäjän koulutuksissa sovellettaisiin eri lakeja. Esimerkiksi erityisestä tuesta säädettäessä on ongelmallista, että opiskelija saa erityisen tuen perusteella erityisiä apuvälineitä ja avustajapalveluita eri lainsäädännön nojalla riippuen siitä, onko hän perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen tai lukiokoulutuksen järjestäjän opiskelijana. TUVA-koulutuksen lainsäädäntöä ja säädösperustetta tulee edelleen kehittää siten, että uusi koulutusmuoto muodostaa selkeän lainsäädännöllisen ja johdonmukaisen kokonaisuuden. Myös TUVA-koulutuksen opettajien kelpoisuudesta tulee antaa oma asetus.

Esitysluonnoksessa todetaan, että tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen laajuus on 38 viikkoa ja opiskelijalla on oikeus saada opetusta ja ohjausta eri oppimisympäristöissä keskimäärin 29 tuntia opiskeluviikkoa kohti. Helsinki ehdottaa, että tuntimäärä poistetaan esitysluonnoksesta. TUVA-koulutuksen tunti- ja viikkoperusteinen määrittely

ei toteuta jatkuvan oppimisen periaatetta eikä osaamisperusteisuutta. Paluu läpäisy- ja aikaperiaatteeseen ohjaa väärällä tavalla etenemisen seurantaan tunteihin ja viikkoihin, kun olennaista on kuitenkin panostaa koulutuksen toteutuksissa yksilöllisyyttä, joustavuutta ja osaamista edistäviin ratkaisuihin. Lisäksi myös rahoituksen tulee kannustaa opiskelijälähtöisyyteen ja osaamisperusteisuuden toteuttamiseen eikä opetusviikkojen laskentaan.

Lausunnon keskeinen sisältö

Koronakriisi tulee näkymään kuntien taloudessa useiden vuosien ajan ja aiheuttamaan mittavia ja pitkäaikaisia tulomenetyksiä ja menolisäyksiä. Oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutuvat kustannukset on korvattava kunnille täysimääräisesti. Esitysluonnokseen sisältyvät kustannusarviot ovat Helsingin käsityksen mukaan liian alhaisia etenkin oppimateriaalien ja -välineiden sekä ohjauksen osalta. Hallinnollisista velvoitteista kunnille ja muille koulutuksen järjestäjille syntyviä kustannuksia ei ole kattavasti huomioitu, vaan toimijoiden odotetaan pyrkivän hyödyntämään kaikkia eri kustannusten vähentämiskeinoja tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos uudistukseen ei osoiteta riittävää rahoitusta, sitä ei pidä toteuttaa nykyisessä tilanteessa, jossa taloudelliset ja sosiaaliset haasteet ovat kunnissa kasvamassa. Julkisen talouden tasapainon säilyttämisen mahdollistamiseksi kuntien menoja ei tule kehyskaudella kasvattaa. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden määrää ei saa kokonaisuudessaan lisätä. Kaikkien hallitusohjelmaan kirjattujen uusien, pysyvien ja määräaikaisten, julkisen sektorin menolisäysten ajoitus ja mitoitus on arvioitava tarkoin.

Mikäli rahoitus taataan, lakien tulisi tulla voimaan aikaisintaan 1.8.2022. Helsingissä järjestetään noin 13 prosenttia koko Suomen toisen asteen koulutuksesta, joten uudistuksen vaikutukset kohdistuvat suhteellisesti voimakkaimmin juuri Helsinkiin. Esitetty aikataulu ei anna riittävästi aikaa valmistautua lain velvoitteiden toteuttamiseen, varmistaa sen vaatima rahoitus sekä huolehtia kevään 2020 poikkeustilanteen jälkihoidosta. Lain voimaantulo ehdotetussa aikataulussa on ongelmallista etenkin valvontaan ja ohjaukseen liittyvien tietojärjestelmien kehittämisen, oppimateriaali- ja välinehankintojen sekä syksyllä 9. vuosiluokkan- sa aloittavien oppivelvollisten osalta, joita lain määrittelemä hakeutusvelvollisuus koskisi jo ennen lain voimaantuloa.

Esitysluonnoksessa on useita kannatettavia rakenteellisia uudistuksia. Näitä ovat esimerkiksi hakeutusvelvollisuus, "saattaen vaihtaan" -periaate sekä tehostettu opinto-ohjaus perusopetuksessa ja toisella asteella. Samoin kannatettava on uusi, yhtenäisempi nivelvaiheen koulutus ja tavoite sen rahoituksen yhtenäistämisestä. Rahoitusjärjestelmiä tulisi kuitenkin uudistaa esitettyä laajemmin. Eri koulutusmuotojen ra-

hoitusjärjestelmät tulisi yhtenäistää perusteiltaan ja perusrahoituksen osuutta tulisi nostaa ammatillisessa koulutuksessa 80 prosenttiin. Eri-laiset rahoitusperusteet oppivelvollisuuden toteuttamisessa eivät ole tarkoituksenmukaiset, sillä rahoitusjärjestelmän tulisi tukea oppivelvollisuuden suorittamista kaikissa koulutusmuodoissa. Lisäksi rahoitusperusteissa tulisi huomioida porrastuksina erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat sekä vieraskieliset opiskelijat.

Esitysluonnoksen mukaan oppivelvollisuus päättyisi, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta. Tämä tarkoittaa, että oppivelvollisella on edelleen mahdollisuus keskeyttää opinnot saamatta tutkintoa valmiiksi. Jo nykyisellään toisen asteen koulutuksen haaste on keskeyttäminen ennen tutkinnon suorittamista. On huomattava, että oppivelvollisuus ei itsessään tuo lisää tukea niille nuorille, joiden elämäntilanne on vaikea ja opiskeluvalmiudet ovat heikot toisen asteen opintojen suorittamiseen. Esitysluonnoksen mukaiset rakenteelliset uudistukset voitaisiin toteuttaa myös ilman oppivelvollisuuden laajentamista.

Asuinkunnan tehtäväksi esitetty oppivelvollisuuden valvonta edellyttää valtakunnallista tietojärjestelmää (ns. oppivelvollisuusrekisteriä), johon opetuksen ja koulutuksen järjestäjät tallentavat tiedon oppivelvollisen tilanteesta ja jonka kautta tehdään ilmoitus kunnalle, mikäli oppivelvollisuuden suorittaminen keskeytyy. Helsingissä opetuksen ja koulutuksen toimijakenttä eroaa merkittävästi muusta maasta. Kaupungin omien oppilaitosten lisäksi yksityisiä ja valtion oppilaitoksia on kymmeniä. Valtakunnallinen oppivelvollisuusrekisteri on välttämätön edellytys takamaan ajantasaisen tiedon ja varmistamaan toiminnan uuden lainsäädännön velvoitteiden mukaan. On kannatettavaa kehittää jo olemassa olevia järjestelmäratkaisuja. Yhteisen järjestelmän tulisi olla käytettävissä lain tullessa voimaan, jotta kuntien tai koulutuksen järjestäjien väliaikaisilta erillisratkaisuilta vältytään.

Helsingin kaupungin näkökulmasta haastavaa on se, että jo nykyisin kaupungin järjestämään lukio- ja ammatilliseen koulutukseen hakeutuu runsaasti opiskelijoita muista kunnista samaan aikaan, kun Helsingissä nuorten ikäluokat kasvavat. Koulumatkojen maksuttomuus voi entisestään lisätä Helsingin houkuttavuutta, ja koulutuspaikkojen kasvava kysyntä saattaa heikentää helsinkiläisten nuorten mahdollisuuksia päästä kotikaupungissa järjestettävään toisen asteen koulutukseen.

Esittelijän perustelut

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää kaupungin lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Esitysluonnos koskee hallitusohjelman kirjauksia mm. oppivel-

vollisuusiän korottamisesta 18 ikävuoteen, toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta ja ohjauksen kehittamisestä.

Lausuntopyyntö ja hallituksen esitysluonnos ovat kokonaisuudessaan esityksen liitteinä. Lausunnon antamisen määräaika on 15.6.2020.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on antanut lausuntonsa kaupunginhallitukselle 26.5.2020 § 124. Päätös syntyi äänestysten jälkeen. Kaupunginhallitukselle tehtävässä esityksessä lakimuutosten voimaantuloa ja kuntien menojen ja tehtävien lisäämistä koskevat kohdat lausunnon ensimmäisellä sivulla vastaavat asiasisällöltään kasvatus- ja koulutuslautakunnalle tehtyä pohjaesitystä eivätkä lautakunnan hyväksymiä vastaehdotuksia. Oppimateriaaleja koskeva kohta lausunnon kolmannella sivulla on muotoiltu uudelleen. Muilta osin esitys on lautakunnan lausunnon mukainen lukuun ottamatta sanamuotoja koskevia muutoksia, joilla ei ole vaikutusta asiasisältöön.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Sanni Pietilä, edunvalvonta-asiantuntija, puhelin: 310 36540
sanni.pietila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin kustannuslaskelma
- 2 Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö
- 3 Luonnos hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote Opetus- ja kulttuuriministeriö
Otteen liitteet Liite 1

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.06.2020 § 335

HEL 2020-006184 T 03 00 00

Päätös

08.06.2020

Asia/12

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

01.06.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sanni Pietilä, edunvalvonta-asiantuntija, puhelin: 310 36540
sanni.pietila(a)hel.fi

08.06.2020

Asia/13

§ 353

Valtuutettu Petra Malinin toivomusponsi keinoista pienituloisten joukkoliikennelipun hinnan kohtuullistamisesta

HEL 2019-007426 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 19.6.2019 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimitti selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Käsittely

Vastaehdotus:
Anna Vuorjoki:

Kaupunginhallitus edellyttää varmistamaan, että kaupungin pysyväisohjeet tukevat sitä, että HSL-lipun puute ei estä osallistumista muuhunkaan osallisuutta edistävään toimintaan kuin ryhmätoimintaan.

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Anna Vuorjoen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Otto Meri, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 2

Veronika Honkasalo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 6

Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Mikko Särelä, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 2 (6 tyhjää).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Anne Qvist, pohjoisen aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 74090
anne.qvist(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Liitteet

1 Malin Petra, toivomusponsi 3, Kvsto 19.6.2019 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 19.6.2019 Helsingin hyvinvointisuunnitelmaa kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen: ”Hyväksyessään hyvinvointisuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet löytää uusia ratkaisuja esimerkiksi täydentävän tai ennaltaehkäisevän toimeentulotuen myöntämiskäytäntöjen kautta niin, että joukkoliikennelipun hinta ei jatkossa muodostuisi pienituloisille helsinkiläisille hyvinvointia edistävään toimintaan osallistumisen esteeksi.” (Petra Malin)

Helsingin hyvinvointisuunnitelman mukaan eriarvoisuutta pyritään vähentämään esimerkiksi turvaamalla tulotasosta ja taustasta riippumatta yhdenvertainen palveluiden saatavuus eri väestöryhmissä.

Toimeentulotukilain 1 §:n mukaan toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki. Pienituloiset helsinkiläiset voivat saada tukea paikallisliikenteen matkakuluihin Kelan myöntämän perustoimeentulotuen yhteydessä. Toimeentulotukilain 7 a §:n mukaan paikallisliikenteen matkakulut sisältyvät toimeentulotuen perusosaan. Vuonna 2019 perustoimeentulotukea saavia talouksia oli Helsingissä 44 994 ja niissä henkilöitä 66 859.

Täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisperusteisiin ei kuulu tuen myöntäminen automaattisesti kaikille pienituloisille helsinkiläisille, vaan tuen myöntäminen perustuu aina sosiaalialan ammattilaisen yksilökohtaiseen harkintaan ja arvioon asiakkaan tilanteesta. Tämän vuoksi täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisessä on vaihtelua. Ohjeistuksia ei ole myöskään tarkoituksenmukaista määritellä yksityiskohtaisesti, jotta yksilökohtainen harkinta säilyisi päätöksenteossa ja lähtisi asiakkaan tarpeesta. Nykyiset ohjeistukset ja myöntämiskäytännöt ovat toimivat. Toimeentulotuen pysyväisohjeessa sanotaan muun muassa, että tukea matkoihin voidaan myöntää, kun katsotaan osallistumisen tiettyyn ryhmätoimintaan tukevan asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämistä ja osallisuutta.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala tukee pienituloisia helsinkiläisiä myöntämällä täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea toimeentulotukilain mukaisesti. Vuonna 2019 sosiaali- ja terveystoimiala tuki pienituloisia helsinkiläisiä myöntämällä täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea paikallisliikenteen matkakuluihin yhteensä vähintään noin 826 500 euroa, mikä oli noin 7 prosenttia kaikesta vuonna 2019 myönnetystä täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Vuonna 2019 vähintään 3182 taloutta tuettiin Helsingissä paikallisliikenteen matkakuluissa, mikä oli noin 17 prosenttia kaikista vuonna 2019 täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea saaneista talouksista. Paikallisliikenteen matkakuluissa tuettujen talouksien määrä nousi vähintään 150 taloudella vuodesta 2018.

Paikallisliikenteen matkakuluihin myönnetyn täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen sekä tukea saaneiden talouksien määrä on todellisuudessa edellä mainittua suurempi. Myönnetyn tuen määrää ja saajatalouksia ei pystytä järjestelmässä seuraamaan tarkasti ja erittelemään muista matkaluista silloin, kun paikallisliikenteen matkakuluihin myönnetty tuki on maksettu suoraan asiakkaan tilille.

Asia on valmisteltu sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunginkanslian kesken. Asiassa ei ole pyydetty lausuntoja toimialojen toimielimiltä.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

08.06.2020

Asia/13

Anne Qvist, pohjoisen aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 74090
anne.qvist(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 64489
leena.luhtasela(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Liitteet

1 Malin Petra, toivomusponsi 3, Kvsto 19.6.2019 asia 12

Oheismateriaali

1 Helsingin hyvinvointisuunnitelma 2019-2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esiteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.06.2020 § 336

HEL 2019-007426 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

01.06.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

Anne Qvist, pohjoisen aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 74090

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.06.2020

Asia/13

anne.qvist(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 64489

leena.luhtasela(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410

mika.porvari(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.06.2020

Asia/14

§ 354

Valtuutettu Eva Biaudetin toivomusponsi toimenpidesuunnitelmasta yhteistyössä HUSin ja kolmannen sektorin välillä mielenterveyspalveluissa ja oppilashuollossa

HEL 2019-007390 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 19.6.2019 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimitti selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi
Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 46012
hanna.viitala(a)hel.fi
Crister Nyberg, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86659
crister.nyberg(a)hel.fi

Liitteet

1 Biaudet Eva, toivomusponsi 2, Kvsto 19.6.2019 asia 12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 19.6.2019 Helsingin hyvinvointisuunnitelmaa kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen: ”Hyväksyessään hyvinvointisuunnitelman, kaupunginvaltuusto edellyttää, että

selvitetään mahdollisuudet toimenpidesuunnitelman laatimiseksi, yhteistyössä HUSin ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, mielenterveyspalvelujen ja oppilashuollon palveluiden vahvistamiseksi lapsille ja nuorille aikuisille, siten että jokainen lapsi ja nuori aikuinen kohtuullisessa ajassa ja mahdollisimman nopeasti, omalla äidinkielellään kuten laki edellyttää, saa tarvitsemansa avun ja terveydenhoidon.” (Eva Biaudet)

Helsingin hyvinvointisuunnitelman yhtenä painopisteenä on lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy. Hyväksytyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden mukaan vahvistetaan lapsille ja nuorille mielenterveystyön palveluja ja toimintamalleja sekä matalan kynnyksen palveluja. Lisäksi oppilashuollossa kehitetään ennakoivia ratkaisuja niihin kouluihin ja oppilaitoksiin, joissa on erityisiä mielen hyvinvointiin liittyviä haasteita.

Helsingissä on käynnistetty syksyllä 2019 sosiaali- ja terveystoimialan johtamana lasten ja nuorten mielenterveysongelmien palveluketjullisuus. Työtä valmistellaan yhteistyössä HUSin, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa. Työn tavoitteena on yhteisen palveluketjun kuvaaminen, mielenterveysongelmien varhainen tunnistaminen sekä matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen ja hoidon vahvistaminen eri toimijoiden yhteistyönä. Palveluketjuun kytketään myös ennaltaehkäisevät palvelut. Osana palveluketjukuvausta huomioidaan palvelujen saatavuus ruotsin kielellä sekä tulkin välityksellä muita kieliä äidinkielenään puhuville. Palveluketjun kuvaus valmistuu kevään 2020 aikana, jonka jälkeen palveluketju otetaan käyttöön vaiheittain.

Myllypuroon on perustettu vuonna 2019 matalan kynnyksen mielenterveyspalvelupiste Mieppi, joka tarjoaa maksutonta keskustelutukea yli 13-vuotiaille nuorille ja aikuisille. Mieppiin voi ottaa yhteyttä ilman lähetettä varaamalla ajan verkosta, täyttämällä sähköisen yhteydenottolomakkeen, soittamalla tai hakeutumalla paikan päälle ilman ajanvaraus- ta. Miepin palvelu laajenee vuoden 2020 aikana Kalasataman terveys- ja hyvinvointikeskukseen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan näkökulmasta kouluissa ja oppilaitoksissa mielenterveysongelmien palveluketjullisuuden painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä ja matalan kynnyksen palveluissa, jossa voi saada nopeasti apua ja hoitoa sekä tarvittaessa sujuvan jatkopidempiaikaisiin palveluihin. Psykologeille sekä kuraattoreille järjestetään säännöllistä koulutusta eri interventiomenetelmiin.

Vuonna 2019 käynnistyneen kiusaamisen vastaisen (KVO13) ohjelman toimenpiteinä jokainen koulu, oppilaitos ja päiväkotitoiminta sitoutuvat hyvinvoinnin seurannan menetelmien ja tunne- ja sosiaalisia taitoja kehittä-

vien menetelmien systemaattiseen käyttöön. Näiden avulla voidaan puuttua ongelmiin varhaisemmin ja lapset sekä nuoret saavat valmiuksia käsitellä vaikeita asioita.

Koulujen erilaiset tilanteet on otettu huomioon myönteisen erityiskohtelun lisärahoituksen avulla. Näin on saatu peruskouluihin kuusi psykologia ja kaksi kuraattoria lisää kouluihin, joissa on erityistä kuormitusta. Vuonna 2019 aloitti esiopetuksen oppilashuollossa myönteisen erityiskohtelun rahoituksen avulla neljä psykologia ja neljä kuraattoria. Kasvatuksen ja koulutuksen ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki ovat osa lasten ja nuorten palveluketjumallinnusta.

Asia on valmisteltu sosiaali- ja terveystoimialan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunginkanslian kesken osana Helsingin hyvinvointisuunnitelmatyötä. Asiassa ei ole pyydetty lausuntoja toimialojen toimielimiltä.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomuspöytäkirjan johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi
Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 46012
hanna.viitala(a)hel.fi
Crister Nyberg, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86659
crister.nyberg(a)hel.fi

Liitteet

1 Biaudet Eva, toivomuspöytäkirja 2, Kvsto 19.6.2019 asia 12

Oheismateriaali

1 Helsingin hyvinvointisuunnitelma 2019-2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Pöytäkirjan ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

08.06.2020

Asia/14

töönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.06.2020 § 337

HEL 2019-007390 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

01.06.2020 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi
Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 46012
hanna.viitala(a)hel.fi
Crister Nyberg, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86659
crister.nyberg(a)hel.fi

§ 355

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 23:

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

2.6.2020

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölautakunta

2.6.2020

- ympäristö- ja lupajaosto

4.6.2020

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

2.6.2020

- kulttuuri- ja kirjastojaosto

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta

2.6.2020

- sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos

4.6.2020

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

08.06.2020

Asia/15

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

08.06.2020

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 341, 342, 343, 344, 345, 346 (A) ja B)), 347 (A) ja B)), 348, 351, 352, 353, 354 ja 355 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 349 ja 350 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

08.06.2020

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

08.06.2020

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Jenni Björksten
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Otto Meri

Pia Pakarinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 16.06.2020.